

REFLEKTIO OPPIMISEN EDISTÄJÄNÄ

Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö Lapin AMK:n opettajan assistentin
työstä

Heikkala Arno

Opinnäytetyö
Liikunta ja vapaa-aika
Liikunnanohjaaja (AMK)

2019

Liikunta ja vapaa-aika
Liikunnanohjaaja (AMK)

Tekijä	Arno Heikkala	Vuosi	2019
Ohjaaja	Jouko Lukkarila		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Reflektio oppimisen edistäjänä		
Sivu- ja liitesivumäärä	77 + 18		

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää ja osoittaa aikuispedagogista osaamistani työharjoittelussa, jonka toteutin opettajan assistenttina Lapin ammattikorkeakoulun Liikunnan ja vapaa-ajan koulutuksessa. Tavoitteen pyrin saavuttamaan päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön avulla, jossa hyödynsin reflektiivistä oppimista osana työssä oppimista. Samalla tarkastelin päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön soveltumista Liikunnan ja vapaa-ajan koulutuskontekstiin.

Opinnäytetyön teoreettinen tietopohja tukeutui osaamisen kehittämisen ja reflektiivisen oppimisen viitekehukseen. Päiväkirjamerkinnot keskittyivät 13 viikon työharjoittelujaksolleni keväällä 2019. Reflektion ja sitä seuranneiden jatkotoimenpiteiden kehittämisen apuna käytin for/in/on action - ja GRIP-reflektiomalleja, joiden avulla reflektoin kokemuksiani niin päivä-, viikko- kuin opinnäytetyötasolla. Samalla olen myös tarkastellut näiden mallien soveltuvuutta työssä oppimiseen.

Opinnäytetyön johtopäätöksenä oppijan reflektioprosessit näyttäytyivät lähes välttämättöminä osaamisen kehittämisen edellytyksinä. Ilman näitä reflektiivisiä prosesseja oppijoiden käsittelemä tieto ei muuttuisi työelämässä sovellettavaksi osaamiseksi. Etenkin reflektiomallien esittely oppijalle ja hänen reflektiivisten prosessien syntyminen on kriittistä oppijan osaamisen kehittämisen kannalta. Reflektioprosessit eivät kuitenkaan synny oppijoille intuitiivisesti. Niiden synnyssä kaivataan koulutusorganisaatioiden tukea, etenkin opetustoiminnan suunnittelun ja toteutuksen muodossa. Työharjoitteluni merkittävin anti olikin tämän tyyppisten oppimisprosessien tukemiseen liittyvän fasilitointiosaamiseni kehittyminen. Opinnäytetyöprosessi on puolestaan kehittänyt fasilitointitoimintaani ohjaavaa opetusfilosofiaani, joka näkyy myös luomassani koulutuksen suunnittelun mallissa.

Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö näyttäytyy minulle potentiaalisena opinnäytetyövaihtoehtona, etenkin työn ohessa opiskeleville. Itselleni valitsemani opinnäytetyömuoto tuki merkittäväällä tavalla reflektiivisen oppimisen sekä työssä oppimisen yhdistämistä ja näin ammatillisen osaamiseni kehittämistä. Jatkokehitysehdotuksena esitän Lapin AMK:n yhä kehittävän päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön ohjeiden, osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien kuvauksia, tarjotakseen opiskelijoille entistä paremman opinnäytetyömuodon.

Avainsanat	aikuispedagogiikka, päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö, reflektiivinen oppiminen, reflektio
Muita tietoja	Työhön liittyy koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin malli.

Degree Programme in Sports and
Leisure Management
Bachelor of Sports Studies

Author	Arno Heikkala	Year	2019
Supervisor	Jouko Lukkarila		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences		
Subject of thesis	Reflection as an enabler for learning		
Number of pages	77 + 18		

The goal of the thesis was to develop and demonstrate the author's adult education competence during an internship as a teacher's aide at the Sport and Leisure Management Program for Lapland UAS. The aim was to achieve this goal by utilizing a journal format thesis and reflective on-the-job learning. Additionally, the intention of the thesis was to examine the applicability of a journal format thesis in the Sport and Leisure Management Program context.

The intellectual framework for the thesis is based on competence development and reflective learning. The journal entries are based on a 13-week time period during the author's internship in the spring of 2019. As a basis for on-the-job reflection the chosen reflection models were for/in/on action and GRIP -models. Possible on-the-job application for learning of these models were also part of the inquiries of the thesis.

In conclusion, reflective learning processes appear essential for developing an individual's competence. Without these processes, the knowledge acquired by a learner would never evolve into on-the-job competence; however, most of the time these reflective processes will not happen intuitively for the learner but require assistance from the educational system. The introduction of reflective models and the support of learner's reflective processes is critical for the learner's competence development. Hence the structure of the education and chosen teaching and learning strategy becomes essential. The greatest professional benefit of the author's internship was the gaining of facilitation experience in support of these processes. Additionally, the thesis refined the author's pedagogical philosophy, which is evident in the education design model developed.

The journal format presents a strong option for a thesis. and appears to benefit especially students who study while working. The author personally found the journal format thesis immensely beneficial for professional growth, by combining reflective learning with on-the-job competence development. In accordance with the findings, it is recommended that Lapland UAS further develops the instructions, intended learning outcomes and criterion for journal format thesis to further support students' possibilities for their thesis.

Key words adult education, journal format thesis, reflection, reflective learning
Special remarks The thesis includes a model for education design.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	9
1.1	Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	9
1.2	Opinnäytetyön rakenne ja rajaukset	10
1.3	Toimintaympäristö ja työtehtäväni	11
2	OSAAMINEN TYÖHARJOITTELUKONTEKSTISSA	12
2.1	Liikunnanohjaajan kompetenssit	12
2.2	Oppimisen merkitys osaamisen kehittymiselle	13
2.3	Reflektiivinen oppiminen	15
2.4	Tietoperustan merkitys työharjoittelulleni	17
3	NYKYTILANTEEN KUVAUS	19
3.1	Työtehtävien kuvailu	19
3.2	Tarvittava osaaminen	20
3.3	Osaamisen arviointi	21
3.4	Kehittyminen	24
3.5	Sidosryhmäanalyysi	25
3.6	Vuorovaikutustaidot työpaikalla	28
4	PÄIVÄKIRJARAPORTOINNIN TAUSTA	31
4.1	Reflektio osana päiväkirjaraportointia	31
4.2	Lapin AMK:n PONT-ohjeen kritiikki	32
4.3	Päiväkirjaraportoinnin ja viikkoanalyysien toteutus	33
5	PÄIVÄKIRJARAPORTOINNIT JA VIIKKOANALYYSIT	34
5.1	Seurantaviikko 9	34
5.2	Seurantaviikko 10	36
5.3	Seurantaviikko 11	39
5.4	Seurantaviikko 12	41
5.5	Seurantaviikot 13 ja 14	44
5.6	Seurantaviikko 15	47
5.7	Seurantaviikot 16 ja 17	49
5.8	Seurantaviikko 18	52
5.9	Seurantaviikko 19	54
5.10	Seurantaviikko 20	57

5.11	Seurantaviikko 21	59
6	POHDINTA	63
6.1	Osaamisen loppuarvio	63
6.2	Oman osaamisen kehittyminen.....	64
6.3	Käytetyt ja löydetyt ratkaisumallit ja menetelmät	66
6.4	RM-6-malli	66
6.5	Reflektiivinen oppiminen	69
6.6	Opinnäytetyöprosessin aikajana	70
6.7	Opinnäytetyöprosessin arviointi	71
6.7.1	Operationaaliset prosessit.....	72
6.7.2	Kognitiiviset prosessit.....	73
6.7.3	Reflektiiviset prosessit.....	74
6.7.4	Sosiaaliset prosessit.....	74
6.8	Jatkokehitysajatukset.....	75
6.9	Tulevaisuuden näkymät.....	76
	LÄHTEET.....	78
	LIITTEET	81

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Työharjoitteluni ja kehittämistehtävä opinnäytetyökontekstissa	10
Kuvio 2. Osaamispyramidi (Mukaillen Viitala 2005, 116)	14
Kuvio 3. Informaation muuttuminen osaamiseksi (Mukaillen Poikela 2013, 68)	16
Kuvio 4. Kokemuksellinen ja reflektiivinen oppiminen (Poikela 2005, 25)	17
Kuvio 5. Aikuiskouluttajan asiantuntijuus (Helakorpi 2006, 99)	22
Kuvio 6. Sidosryhmäanalyysi työharjoittelukontekstissa (Mukaillen Mendelow 1991; Energy Facilitator 2019)	27
Kuvio 7. Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli (Salonen 2013, 21)	67
Kuvio 8. RM-6-mallin vaiheet ja niiden kuvaukset (Heikkala 2019)	69
Kuvio 9. Opinnäytetyöprosessin aikajana	71

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Aikuiskouluttajan asiantuntijuus (Helakorpi 2006) alkuarvio	24
Taulukko 2. Sidosryhmäanalyysin yhteenveto	28
Taulukko 3. Vuorovaikutustaidot (Mukaillen Klemola 2009, 34)	29
Taulukko 4. GRIP-mallin kuvaukset (Mukaillen NSSU-ICCE 2015, 55)	31
Taulukko 5. Viikko 9: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	34
Taulukko 6. Viikko 10: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät ja tapahtumat ...	37
Taulukko 7. Viikko 11: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	39
Taulukko 8. Viikko 12: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	42
Taulukko 9. Viikot 13 ja 14: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	45
Taulukko 10. Viikko 15: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	47
Taulukko 11. Viikot 16 ja 17: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	50
Taulukko 12. Viikko 18: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	52
Taulukko 13. Viikko 19: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	55
Taulukko 14. Viikko 20: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	57
Taulukko 15. Viikko 21: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät	60
Taulukko 16. Osaamisen alku- ja loppuarvion yhteenveto	64
Taulukko 17. Osaamista ja oppimista tuottavat prosessit (Poikela 2013, 75–76)	72

“We do not learn from experience...
...we learn from reflecting on experience.”

-TUNTEMATON

KÄYTETYT LYHENTEET JA TERMIT

AC	Adobe Connect -verkkokokousjärjestelmä
AT	Assessment Task, arviointikäytännöt (Biggs & Tang 2011; Hyytinen 2010)
CA	Constructive Alignment, konstrukttiivinen linjakuus (Biggs & Tang 2011; Hyytinen 2010)
CF	Conversational Framework (Laurillard 2012)
EQF	European Qualifications Framework, eurooppalainen tutkintojen ja osaamisen viitekehys (Arene 2010)
ILO	Intended Learning Outcomes, osaamistavoitteet (Biggs & Tang 2011)
Lapin AMK	Lapin ammattikorkeakoulu
Liiva	Lapin AMK:n Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus
Moodle	Lapin AMK:n käyttämä verkkoalusta
NQF	National Qualifications Framework, tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys (Arene 2010)
PONT	päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö
RM-6	koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin reflektiivinen malli (Heikkala 2019)
TLA	Teaching and Learning Activities, opetusmenetelmät (Biggs & Tang 2011; Hyytinen 2010)

1 JOHDANTO

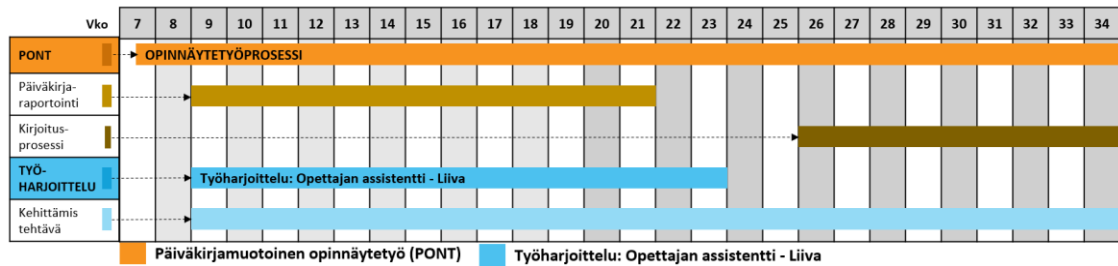
1.1 Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus

Koetun reflektio ja reflektiivinen oppiminen ovat olleet opintojeni merkittävimpiä teemoja Lapin ammattikorkeakoulussa (myöhemmin Lapin AMK). Mutta mitä todellisuudessa on reflektiivinen oppiminen ja millaisilla prosesseilla reflektiivistä oppimista voidaan tukea opiskelussa ja työelämässä? Opinnäytetyöprosessin alussa en kyennyt vastaamaan aukottomasti näihin kysymyksiin, vaikka osaamiseni reflektion soveltamisesta on opintojeni aikana kehittynyt huomattavasti. Näin ollen päätin hyödyntää Lapin AMK:n Liikunnan ja vapaa-ajan koulutuksessa (myöhemmin Liiva) tekemääni kolmannen vuoden työharjoitteluni aiheeseen syventymiseen. Samassa yhteydessä toteutin myös päiväkirjamuotoisen opinnäytetyöni (myöhemmin PONT), jonka merkittäväksi teemaksi valitsin reflektiivisen oppimisen.

Lapin AMK:n PONT-ohje (Liite 1) määrittelee PONT:n tavoitteeksi ”kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä”. Työharjoitteluni Liivan opettajan assistenttina päästi minut koulutuksemme toiminnan ytimeen, joten halusin hyödyntää tämän mahdollisuuden yhdistää työharjoitteluni ja opinnäytetyöni oman osaamiseni kehittämiseen. Valinnan taustalla on opiskelujeni ulkopuolelta aikaisemmin hankkimani kokemus liikunta-alan koulutustoiminnasta, sekä opintojeni aikana kasvanut mielenkiinto aikuisten osaamisen kehittämiseen. Siksi koen aikuispedagogisen osaamisen olevan merkittävä työelämän osaamistarpeeni. Tämän osaamisen analysoinnin työkaluksi valitsin Helakorven (2006) Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) mallin. Toinen työharjoitteluni tavoite oli tuoda oma verkko- ja aikuispedagogiikan osaamiseni Liivan käyttöön ja näin osoittaa valmiuteni jo nyt toimia aktiivisena osana korkeakouluorganisaatiota.

Oman osaamiseni kehittymisen lisäksi tämän opinnäytetyön tarkoitus on tarkastella reflektiivisen oppimisen (Poikela 2005; 2013) hyötyä osana työssäoppimista. Koska PONT:t ovat vielä suhteellisen uusi asia Lapin AMK:n Liivalle, tarkastelen tässä yhteydessä myös PONT:n soveltumista Liivan toimintaympäristöön.

Opettajan assistentin tehtävien lisäksi työharjoitteluni kehittämistehtäviksi määriteltiin Liivan verkkopedagogiikan kehittäminen. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on myös luoda verkkopedagogiikan suunnittelun malli, jota jatkossa voi hyödyntää Liivan opintojaksojen ja Moodle-työtilojen suunnitteluun. Työharjoitteluni ja kehittämistehtäväni sijoittumisen opinnäytetyöprosessiini olen kuvannut seuraavassa kuviossa (Kuvio 1).

Kuvio 1. Työharjoitteluni ja kehittämistehtävä opinnäytetyökontekstissa

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja rajaukset

Tämä PONT koostuu kuudesta luvusta. Ensimmäinen luku toimii opinnäytetyön johdantona, jota seuraa opinnäytetyöni ja työharjoitteluni tilannekuvaus sekä tietoperusta. Näitä lukuja seuraa päiväkirjaraportointikuvaus sekä helmi-toukokuussa 2019 tekemäni työharjoittelun päiväkirjaraportointi ja viikkoanalysointi (Kuvio 1). Työn viimeinen osa koostuu pohdintaluvusta, jossa esittelen työharjoittelu- ja opinnäytetyöprosessin aikana kehittyneitä osaamistani, syntyneitä ratkaisumalleja, opinnäytetyöprosessin analyysin sekä jatkokehitysideoita ja tulevaisuuden näkymiäni.

Vaikka PONT:llä ei ole yhtä suuri tutkimuksellinen vaatimus kuin perinteisillä opinnäytetöillä (Liite 1), pyrin siitä huolimatta tuomaan tähän opinnäytetyöhön tutkivaa sekä kriittistä kokemuksien ja lähteiden tarkastelua. Valitsemani lähteet ovat näin ollen pääosin hyvin ajankohtaisia, kansainvälisesti hyväksytyjä ja kestävät kriittisen tarkastelun. Myös työni tavoitteet ja tarkoitukset olen rajannut näkökulmalla, jonka oletan parhaiten kehittävän osaamistani valmistumisen jälkeistä työelämää ajatellen. Keskityn tietoisesti tässä työssä refleктоimaan kokemuksiani opettajan assistenttina kahdella tämän kevään opintojaksolla

VR705LL1 (LL1) sekä R705L24/25 (L24/25), tuoden kuitenkin esille merkittävimmät yksittäiset tapahtumat näiden opintojaksojen ulkopuolelta.

1.3 Toimintaympäristö ja työtehtäväni

Työharjoittelupaikkani toimi Lapin AMK:n liikunnanohjaajakoulutuksesta vastaava Liiva, jonka toimipiste on Rovaniemen Ounasvaaralla. Koulutus on sama, jossa olen opiskellut kuluneen kahden vuoden ajan. Koulutuksen osaamispäällikkönä toimii Tarja Tammia ja koulutuksen yliopettajana Heikki Hannola. Lehtoreita koulutuksessa on kolme, Tommi Haapakangas, Petteri Pohja ja Jouko Lukkarila. Opetushenkilökuntaan kuuluvat myös tuntiopettajat Maarit Shemeikka ja Kaisa Pyykkönen. Opiskelijoita Liivalla on noin 150, joista suurin osa suorittaa tutkintoaan päiväopintoina.

Työharjoittelutoimenkuvani oli toimia Liivan opettajan assistenttina kevään opintojaksoilla sekä kehittää ja ylläpitää Liivan opintojaksojen Moodle-työtiloja. Lähtökohtaisesti työharjoitteluni altisti minut lähes samoille työtehtäville opintojaksojen opettajien kanssa, pois lukien opiskelijoiden arvioinnit ja henkilökohtaiset opintosuunnittelut. Pedagogista suunnittelu- ja toteutusvastuuta sain paljon, joskin aina jonkun vakinaisen opettajan valvonnan alla.

Työharjoitteluni merkittävimmiten työtehtäviksi minulle muodostuivat LL1-opintojakson verkkokurssin suunnittelu ja toteutus yhdessä opintojakson vastuupettajan Petteri Pohjan kanssa sekä L24/25-opintojakson ja sen työpajojen suunnittelu ja toteutus yhdessä opintojakson vastuupettajan Jouko Lukkarilan ja tuntiopettajan Kaisa Pyykkösen kanssa. Merkittävä osa työajastani meni myös Liivan Moodle-työtilojen kehittämiseen, jota tein pääsääntöisesti Pyykkösen kanssa. Työtehtäviini kuuluivat myös Liivan henkilöstön kuukausitapaamiset sekä muut yksittäiset työpajat ja tehtävät. Näiden tehtävien rinnalla kulki myös verkkopedagogiikan kehittämistehtävä, jota toteutin koko työharjoitteluni ajan.

2 OSAAMINEN TYÖHARJOITTELUKONTEKSTISSA

2.1 Liikunnanohjaajan kompetenssit

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto (myöhemmin Arene) määrittelee kompetenssin muodostuvan laajoista osaamiskokonaisuuksista, joissa yhdistyvät henkilön pätevyys, suorituspotentiaali ja kyky suoriutua ammatillisista työtehtävistä. Ammattikorkeakoulujen osalta Arene suosittelee käytettäväksi jakoa koulutusohjelmakohtaisiin ja yhteisiin kompetensseihin. Näiden kompetenssien taustalla ovat eurooppalaiset ja kansalliset viitekehykset (myöhemmin EQF; NQF), joilla pyritään varmistamaan tutkintojen kansallinen ja kansainvälinen läpinäkyvyys ja vertailtavuus. (Arene 2010, 3–6.)

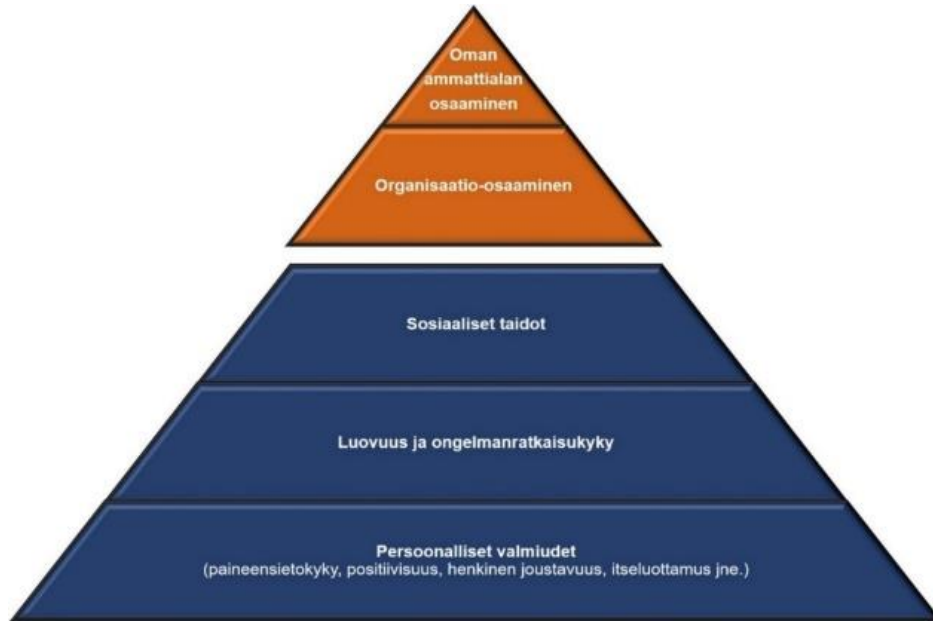
Lapin AMK:n liikunnanohjaajakoulutuksessa Arenen suositus on muodostettu Liikunta-alan soveltajan hyväksytyt osaaminen -matriisiksi (Liite 3), jossa yhteiset kompetenssit on nimetty ”yleisiksi kompetensseiksi” ja koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit ”koulusalakohtaisiksi kompetensseiksi”. Arenen suosituksen mukaisesti Lapin AMK:n yleiset kompetenssit ovat oppimisen taidot; eettinen osaaminen; työyhteisöosaaminen; innovaatio-, yrittäjä- ja liiketoimintaosaaminen sekä kansainvälistymisosaaminen. Liikunnanohjaajatutkinnon koulutusohjelmakohtaisiksi kompetensseiksi Lapin AMK on määritellyt: liikuntapedagogisen osaamisen, hyvinvointiosaamisen sekä urheiluvalmennusosaamisen. Kaikki nämä kahdeksan liikunnanohjaajan kompetenssia käsittävät myös neljä eri oppimisen prosessia (Poikela 2013, 75), jotka on Lapin AMK:n mallissa kuvattu osaamisina. Nämä osaamiset ovat kognitiivinen osaaminen, sosiaalinen osaaminen, reflektiivinen osaaminen sekä operationaalinen osaaminen.

Tarkasteltaessa Liikunta-alan soveltajan hyväksytyt osaaminen -mallia (Liite 3) voidaan osaamisen tulkita olevan monitahoinen kokonaisuus. AMK-tutkinnon suorittavalle liikunnanohjaajaopiskelijalle on mallissa määritelty kahdeksan eri kompetenssia, jotka sisältävät neljä eri prosessia ja yli 70 tarkempaa määritelmää osaamisen kuvauksista. Olennaiseksi tässä kontekstissa muodostuu, mitä osaaminen on ja mitkä tekijät vaikuttavat näinkin monipuolisten määritelmien taustalla.

2.2 Oppimisen merkitys osaamisen kehittymiselle

Kirjassaan *Johda Osaamista!* (2005) Riitta Viitala syntetisoi osaamisen määritelmään muun muassa Toikan (1985) sekä Garavan'n & McGuire'n (2001) malleja. Hän määrittelee osaamisen koostuvan yksilön tiedoista, taidoista ja asenteista sekä motiiveista. Tässä kuvauksessa taito nähdään liittyvän ihmisen sensomotoriseen ja tieto kognitiiviseen ulottuvuuteen, asettaen asenteet ja motiivit henkilön affektiivisen ulottuvuuden alle. Asenteet ovat tässä mallissa henkilön suhteellisen pysyviä ja pitkäaikaisia piirteitä, kun puolestaan motiivit edustavat enemmän tilannesidonnaista piirrettä. (Viitala 2005, 115–116, 126.) Garavan ja McGuire kuvaavat työntekijän osaamista puolestaan jäävuorimallilla. Tässä mallissa jäävuoren huipulle näkyviin jäsentyy lähinnä yksilön tiedot ja taidot, jättäen näitä näkyviä osia kontrolloivat aspektit kuten sosiaalisen roolin, minäkuvan ja motiivit pinnan alle. (Garavan & McGuire 2001, 8–9.)

Yhä tarkemmassa määritelmässä Viitala esittelee osaamispyramidin (Kuvio 2), joka rakentuu ammattitaidon (osaamisen) osa-alueista viiteen eri tasoon. Mallissa pyramidin alimmalla tasolla ovat persoonalliset valmiudet, jonka yläpuolelle rakentuvat luovuus ja ongelmanratkaisukyvyt, sosiaaliset taidot sekä organisaatiiosaaminen. Pyramidin huipulle nousee oman ammattialan osaaminen. Tässä mallissa pyramidin pohjalla olevat osa-alueet nähdään metavalmiuksina, jotka ovat toimiala- ja työtehtäväriippumattomia. Lähempänä huippua olevat osaamiset puolestaan liittyvät enemmän spesifeihin työtehtäviin ja niiden toteutusympäristöihin. (Viitala 2005, 116–120.)

Kuvio 2. Osaamispyramidi (Mukaiillen Viitala 2005, 116)

Yksilön osaamisen kehittymisen ainoa keino on hänen oppimisprosessien tukeminen. Tätä ennen tuo opittava osaaminen on kuitenkin määriteltävä (Viitala 2005, 135,120). Lapin AMK:n Liikunta-alan soveltajan hyväksytty osaaminen (Liite 3) luo liikunnanohjaajakoulutuksen osaamisen viitekehyksen, joka koostuu Viitalan sekä Garavan & McGuiren kuvauksien mukaisesti yksilön tiedoista ja taidoista, mutta jopa suuremmassa määrin osaamiseen liittyvistä piilossa olevaista asioista, kuten sosiaalisesta ja reflektiivisestä osaamisesta. Tämä kokonaisuuden tavoite on tuottaa liikunnanohjaajakoulutuksesta valmistuville opiskelijoille NQF-6 -tason osaamista. (Arene 2010, 4–5.)

Ammattikorkeakoululain määritellessä ammattikorkeakoulujen tehtäväksi muun muassa ”tukea yksilön ammatillista kasvua” (Ammattikorkeakoululaki 351/2003 1: 4§) voidaan Lapin AMK:n (Liite 3) ja Viitalan (2005) näkemysten mukaan tuo ammatillinen kasvu nähdä opiskelijan osaamisen kehittymisen tuloksena. Mikäli osaamisen kehittyminen on aina oppimisen seurausta, on ennen oppimisprosessia tukevien valintojen tarkastelua määriteltävä, mitä oppiminen on.

Viitalan mukaan oppimisprosessit ovat monimutkaisia ja aina osiltaan salattuja prosesseja, joiden suoraviivainen hallinta on vaikeaa. Hän tuo esille niin sanotun konstruktivistisen oppimiskäsityksen, jossa oppija nähdään aktiivisena toimijana,

joka itse rakentaa (konstruoi) sisäisiä malleja ympäristöstään tekemien havaintojen perusteella. (Viitala 2005, 136–137.)

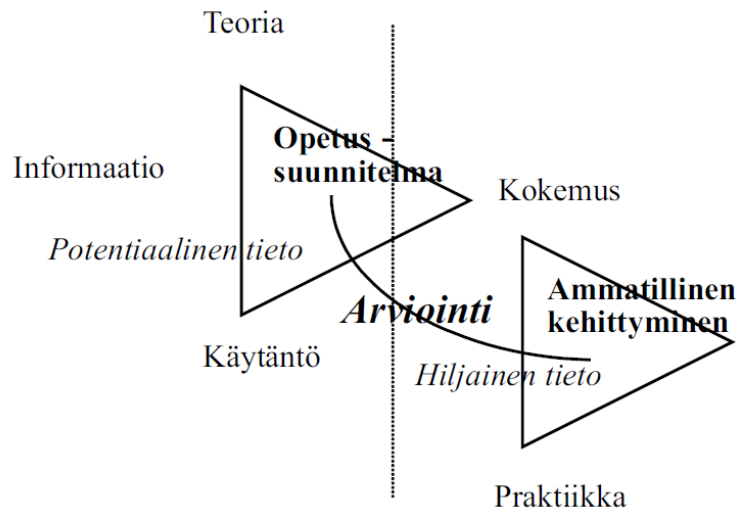
Siljander puolestaan kuvaa konstruktivistisissa oppimisprosesseissa olevan kyse etenkin subjektin sisäisestä säätelystä, eikä niinkään ulkoisesta. Toisin sanoen, oppiminen vaatii aina oppijalta aktiivista toimintaa ja sisäisten prosessien käynnistymistä, eikä välttämättä aina ulkopuolelta tulevaa opettamista. (Siljander 2002, 209.) Pedagogisten valintojen osalta konstruktivistinen oppimiskäsitys johdattaa muun muassa oppijan aikaisempien tietojen, taitojen ja käsityksien huomiointiin, oppijan metakognitiivisten taitojen kehittämiseen, ymmärryksen korostamiseen (ulkoa oppimisen sijasta) sekä tavoitteeseen kytkeä opetettava tieto monenlaisiin konteksteihin (Siljander 2002, 214–215).

Näen konstruktivistisen oppimiskäsityksen edustavan näkemystä, jonka perusteella Liivalla toteutetaan pedagogisia valintoja. Henkilökohtaisesti koen sen myös edustavan oppimiskäsitystä, jota pyrin itse oppimisprosessien ohjaajana tukemaan. Hyväksyessämme konstruktivistisen oppimiskäsityksen ja oppijan oman aktiivisen roolin tiedon ja sen merkityksen jäsentäjänä, täytyy myös huomioida, kuinka voimme tukea oppijan omaa aktiivisuutta osana osaamisen kehittämistä. Tässä yhteydessä esittelen reflektiivisen oppimisen, jonka koen tukevan etenkin ammattikorkeakouluopiskelua ja näin myös työssäoppimista.

2.3 Reflektiivinen oppiminen

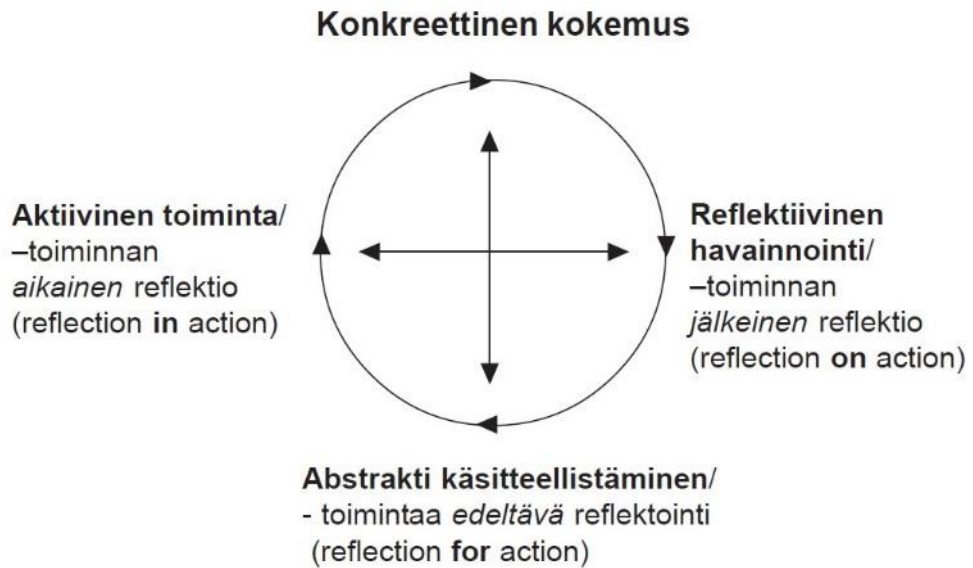
Osaamisen näkökulmasta teoretieto, informaatio ja käytäntö voidaan ajatella olevan potentiaalista tietoa, joka ei ole vielä jäsentynyt oppijan reflektion myötä osaamiseksi. Muuntaakseen tämän potentiaalisen tiedon osaamiseksi, on oppijan muodostettava potentiaalisesta tiedosta kokemuksien avulla niin sanottua hiltajista tietoa, joka voidaan jäsentää kokemukselliseksi ja henkilökohtaiseksi tiedoksi (Kuvio 3). Suunnatessaan kriittisen reflektion potentiaaliseen tietoon voi oppija savuttaa niin sanotun transformatiivisen tason, jolla on yksilön merkitysskeemoja ja perspektiivejä muuttava vaikutus. Nämä puolestaan ohjaavat yhä edelleen tiedon hankintaa, oppimista ja kehittymistä. (Poikela 2013, 68–70.) Artikkelissaan Oppimista ja osaamista kehittävä arviointi Poikela tuo esille myös Me-

zirow'n (1981;1991) näkemyksen, jonka mukaan ”reflektointi on oppimisen edellytys” (Poikela 2013, 70). Näin ollen voimme todeta, että Viitalan, Poikelan ja Mezirow'n mukaan, oppijan osaamisen kehittymisessä on loppujen lopuksi kyse potentiaalisten tietorakenteiden muuttumisesta osaamiseksi kokemusten ja kokemusten reflektion avulla. (Viitala 2005, 130; Poikela 2013 68–70.)

Kuvio 3. Informaation muuttuminen osaamiseksi (Mukaiillen Poikela 2013, 68)

Artikkelissaan Työssä oppimisen prosessimalli (2005) Poikela kuvaa reflektion olevan ”aikaisemman tai hankitun kokemuksen havainnointia ja pohdintaa, jota oppija voi tehdä yksin, muiden oppijoiden ja ohjaajansa kanssa”, mistä syntyy ”paremmin jäsentynyt tai uusi tietorakenne”. Artikkelissa Poikela esittää myös reflektiivistä oppimista tukevan mallin (Kuvio 4), joka koostuu toimintaa edeltävästä reflektiosta eli abstraktista käsitteellistämisestä (for action), toiminnan aikaisesta reflektiosta eli aktiivisesta toiminnasta (in action) sekä toiminnan jälkeisestä reflektiosta eli reflektiivisestä havainnoinnista (on action). Mallin taustalla ovat Kolbin (1984), Schönin (1983) sekä McAlpine ym. (1999) reflektiomallit, jotka Poikela esittää muodossa: for action, in action, on action. (Poikela 2005, 24–26.) Koen reflektiivisen oppimisen näkökulmasta Poikelan kolmeen eri ajankohtaan sijoittuvan reflektion luovan parhaan mahdollisen reflektiomallin. Tämän mallin kansainvälinen tausta ja englanninkielisten kuvauksien käytännöllisyys huomioiden käytän tässä PONT:ssä jatkossa for action, in action, on action kuvauksia.

Kuvio 4. Kokemuksellinen ja reflektiivinen oppiminen (Poikela 2005, 25)

Reflektion ollessa transformatiivisen oppimisen edellytys, asettaa tämä paradigma tiettyjä vaatimuksia myös pedagogiselle toiminnalle. Reflektiivisen oppimisen ja konstruktivistisen oppimiskäsityksen korostaessa oppijan omaa aktiivisuutta ja omien merkitysrakenteiden luomista, muuttuu opettajan rooli näin ollen oppimisprosessin fasilitoijaksi. (Siljander 2002, 216; Poikela 2013, 71.) Seuraavassa luvussa 2.4 tarkastelen, millaisia vaatimuksia ja mahdollisuuksia nämä käsitteet asettavat työharjoitteluani varten.

2.4 Tietoperustan merkitys työharjoittelulleni

Opinnäytetyön alussa esitin kysymykset: ”mitä on reflektiivinen oppiminen ja millaisilla prosesseilla reflektiivistä oppimista voidaan tukea niin opiskelussa kuin työelämässä?”. Edellisissä luvuissa osoitin, mitä osaaminen on (Viitala 2005) ja miten tässä tapauksessa Liiva jäsentää valmistuvan liikunnanohjaajaopiskelijan osaamista (Liite 3). Tuon osaamisen kehittymisen edellytys on aktivoida opiskelijoiden oppimisen prosesseja (Viitala 2005), jossa reflektio ja reflektiivinen oppiminen (Poikela 2005) nähdään merkittävänä asiana opiskelijoiden potentiaalisen tiedon muuttumisessa osaamiseksi. Hyväksyessäni reflektiivisen ja konstruktivistisen oppimisen olevan merkittävimmät asiat osaamisen kehittymisessä, täytyy minun myös tarkastella, millaisia vaatimuksia tämä paradigma asettaa assistentin tehtävääni varten.

Siljander korostaa kirjassaan (2002) konstruktivisen oppimiskäsityksen muuttavan käsitystä siitä, kenen toimintaan on syytä keskittyä opetus-oppimistapahtumissa. Konstruktivistisesti ajateltuna oleellista ei ole se, mitä opettaja tekee, vaan miten hän tukee oppilaan oppimisprosessia. Perinteisen ”opettamisen” sijaan tämä muuttaa opettajan roolin klassisesta ”tiedon siirtäjästä” enemmänkin fasilitaattoriksi, joka omilla pedagogisilla valinnoillaan luo toimivan oppimisympäristön sekä tukee oppilaiden tiedonhakuja. (Siljander 2002, 215–217.) Siljanderin näemyksen mukainen pedagoginen toiminta ole minulle vain teoreettinen tavoite, vaan myös konkreettinen toimintaohje. Tavoitteeni tulevalle työharjoittelulle ja opinnäytetyölleni onkin tarkastella Liivan pedagogista toimintaa ja omaa rooliani tuossa prosessissa näistä pedagogisista lähtökohdista.

3 NYKYTILANTEEN KUVAUS

3.1 Työtehtävien kuvailu

Työharjoitteluni Liivan opettajan assistenttina antoi minulle hyvän mahdollisuuden Liivan pedagogisesta toiminnasta ja toiminnasta oppimiseen. Merkittävimmiksi työtehtäviksi minulle määriteltiin opintojaksojen ja niiden osien suunnittelu ja toteutus opintojaksojen vastuupettajien valvonnassa. Myös Liivan Moodlen verkkotyötilojen kehittäminen oli yksi työtehtävistäni. Opiskelijoiden suoritusten ja näyttöjen arviointitoimintaa minulla ei ollut, mutta osallistuin muuten täysipäiväisesti Liivan opetustoimintaan. Tämän lisäksi hoidin muita Liivan juoksevia asioita kevään aikana. Työaikani oli maanantaista perjantaihin kello 08-16, mutta tein myös tiettyjä työtehtäviä etänä iltaisin ja viikonloppuisin.

Heti työharjoittelun alussa minulle jäsenyksi kolme konkreettista ja merkittävää tehtäväkokonaisuutta. Ensimmäinen ja akuutein näistä oli Taidon oppimisen opintojakso, joka kantaa lyhennettyä opintojakso-koodinimeä LL1. Kyseinen opintojakso on opiskelijoille itsenäisesti verkossa suoritettava motoristen taitojen oppimiseen ja opettamiseen liittyvä kokonaisuus. Opintojakso toteutettiin Liivalla ensimmäistä kertaa tässä muodossa keväällä 2019. Kyseiselle opintojaksolle tehtäväni oli suunnitella ja luoda opintojakson verkkotyötila. Tämä tehtävä sisälsi opintojakson pedagogisen käsikirjoituksen ja verkkotyötilan luomisen sekä työtilan ylläpidon ja opiskelijoiden teknisenä tukena toimimisen opintojakson aikana. Opintojakson varsinaiset sisällöt, materiaalit, tehtävät ja arvioinnit määritteli opintojakson vastuupettaja Petteri Pohja. Käytännössä kaikki konkreettinen kehitystoiminta oli kuitenkin vastuullani.

Toinen merkittävä kokonaisuus työharjoittelulleni muodostui kolmannen vuosikurssin kahden opintojakson yhdistetystä toteutuksesta. Tämä kokonaisuus koostui Ammatillisen kehittämisosaamisen (L24) sekä Johtamis- ja koulutusosaamisen (L25) opintojaksoista. Opintojakso toteutettiin yhtenä kymmenen opintopisteen laajuisena kokonaisuutena kymmenen viikon aikana maaliskuussa 2019. Tähän toteutukseen viitataan tässä työssäni sen opintojaksokoodilla L24/25. Työtehtäväni tässä opintojaksossa oli osallistua opintojakson vastuupettajan

Jouko Lukkarilan johdolla opintojakson suunnitteluun, sekä opintojakson käynnistyttyä työpajojen suunnitteluun ja toteutukseen. Jatkuvana tehtävänä näiden rinnalla vastuullani oli huolehtia opintojakson verkkotyötilan kehittämisestä ja ylläpidosta yhdessä opintojakson opettajan Kaisa Pyykkösen kanssa.

Kolmas tehtävä työharjoittelulleni määriteltiin olevan Liivan verkko-opintojen kehittäminen. Yhä suurempi osa Liivan opiskelijoista suorittaa opintojaan etänä, joten toimiva verkko-opiskelu on merkittävä osa Liivan toiminnan kehittämistä. Myös Lapin AMK on määritellyt Etäisyyksien hallinnan yhdeksi kärkiteemoistaan omassa strategiassaan (Lapin AMK 2019), joten aihe on merkittävä myös korkeakoulumme tasolla. Liivan lähitulevaisuuden tavoite onkin kehittää verkko-opiskelua niin, että vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikurssien opinnot voisi toteuttaa lähes täysin etänä. Myös kevään 2019 kokemukset L24/25-opintojaksoista määrittelee paljon sitä, kuinka paljon kolmannen vuosikurssin opinnoista voidaan tulevaisuudessa toteuttaa etä- tai hybriditoteutuksena. Hybriditoteutuksessa etä- ja kontaktiopetusta sovelletaan saumattomasti ja esimerkiksi kevään 2019 L24/25-opintojakso edustaa hybriditoteutusta.

Työharjoitteluni tehtävä verkkopedagogiikan osalta oli ensisijaisesti kehittää ja ylläpitää olemassa olevien opintojaksojen Moodle-työtiloja. Tehtäväni oli myös kartoittaa ja mahdollisesti myös luoda mallipohja, jolla jatkossa Liivan verkko-opintoja voidaan suunnitella ja toteuttaa. Pyrin hyödyntämään kokemuksiani etenkin LL1-verkkokurssin osalta tämän tavoitteen saavuttamisessa.

3.2 Tarvittava osaaminen

Analysoidessani työharjoittelulleni toimenkuvaa ja sille määritellyjä työtehtäviäni, jäsenän tässä opinnäytetyössä työssäni tarvitseman osaamisen osaamispyramidin (Viitala 2005) mukaisesti. Spesifisti tässä työssä tarvitsemaani osaamista esittävät Viitalan mallin organisaatio ja oman ammattialan osaamiset, jotka näytettyvät työharjoittelussani Liivan opintojaksojen ja työpajojen suunnittelussa ja toteutuksessa sekä verkkopedagogiikan kehittämisessä. Näissä tehtävissä henkilökohtaiset kokemukseni Liivan toiminnasta ja opintojakoista edustavat organisaatio-osaamista, kun taas aiemmin työelämässäni ja opiskelujen aikana hank-

kimani pedagoginen osaaminen näyttäytyy enemmän oman ammattialan osaamisena. (Viitala 2005, 116–120.) Pyramidimallin mukaiset metavalmiudet eli yleinen työelämäosaaminen kuten sosiaaliset taidot, luovuus ja ongelmanratkaisukyky sekä persoonalliset valmiudet näyttäytyvät puolestaan tehtävissäni yleisenä toimintatapana ja -ohjeena (Viitala 2005, 116–120).

Koen pyramidimallin yläosan esittävän työni konkreettista tavoitetta, sen alaosan määriteltessä miten kyseiseen tavoitteeseen pääsen. Työssäni tarvittava osaaminen kulminoituu näkemykseni mukaan pedagogiseen osaamiseen, joka näyttäytyy Liivan opintojaksojen, toiminta-ajatuksen ja tavoitteen (EQF-6 tason osaamisen tuottaminen) mukaisen toiminnan tukemisena. Toimiessani aktiivisena ja mahdollisesti myös merkittävänä osana työyhteisöä, koen yleisten työelämätaitojen olevan kuitenkin jopa alaspesifiä-osaamista kriittisempi osaamisvaatimus. Kognitiivisen ulottuvuuden osaamistarpeeni opintojaksojen sisältöihin ja materiaaleihin pystynen saavuttaman tapauskohtaisesti opintojakson aikana. Määritellyäni työssäni tarvitseman osaamisen osaamispyramidin (Viitala 2005) mukaisesti, analysoin seuraavassa luvussa 3.3 tarkemmin tämän hetkistä osaamistani hyödyntäen Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden mittaria (Liite 2).

3.3 Osaamisen arviointi

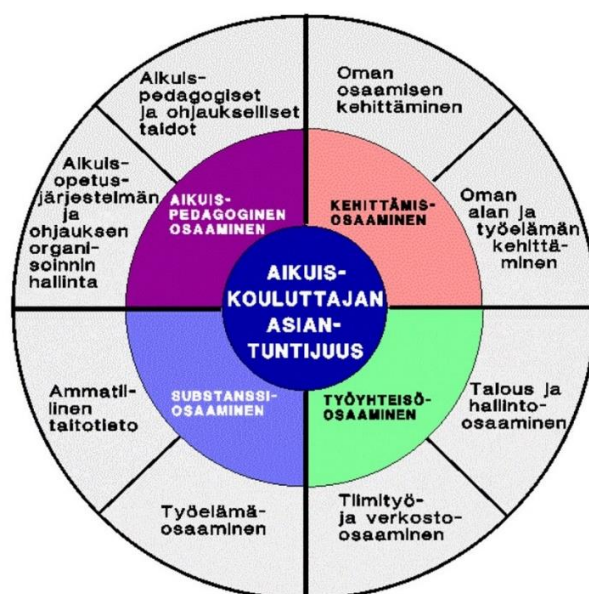
Lapin AMK:n PONT-ohje asettaa yhdeksi PONT:n Nykytilanteen kuvaus -luvun tehtäväksi arvioida osaamistani suhteessa työtehtävän osaamisvaatimukseen kuvauksilla: aloitteleva toimija, taitava suoriutuja tai kokenut asiantuntija (Liite 1). Huomioiden toimintani kuluneen lukuvuoden aikana opettajan assistenttina ja saamani vastuut lukuvuoden opintojaksojen työpajoista ja verkkoalustoista, arvioisin tällä hetkellä osaamiseni kokenut asiantuntija -tasolle. Olen kuitenkin kriittinen kuvauksen ”kokenut” sanasta, enkä koe olevani vielä erityisen kokenut asiantuntija korkeakouluopetuksessa. Kriteeristön kuvaus kokeneen asiantuntijan osalta kuitenkin määrittelee sen osaamiseksi: ”pystyt kehittämään työtehtävässä vaadittavia toimintamalleja, kykenet ohjaamaan/opastamaan muiden toimintaa.” (Liite 1), johon koen kykeneväni jo nyt.

PONT-ohjeen mukainen alkuarvio on mielestäni turhan rajattu kuvaus osaamisesta, joten olen valinnut tähän opinnäytetyöhön oman osaamisen analysointiini

mielestäni paremmin mallin. Kyseinen malli on Helakorven Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden mittari (Helakorpi 2006, 99–110). Valitsin mallin sen PONT-ohjetta monipuolisemman osaamiskuvauksen vuoksi. Malli on myös mielestäni paremmin linjassa Viitalan (2005), Liivan Liikunta-alan soveltajan hyväksytyt osaamisen (Liite 3) ja konstruktivistisen oppimiskäsityksen (Siljander 2002) kanssa.

Helakorpi näkee aikuiskouluttajan toiminnassa jatkuvan kriittisen reflektion olevan asiantuntijuuden ytimessä ja jäsentää aikuiskouluttajan asiantuntijuuden neljään reflektiiviseen ulottuvuuteen: ammatillinen reflektio, tutkiva ja kehittävä reflektio, pedagoginen reflektio sekä työyhteisöllinen reflektio. Näiden reflektioiden hän näkee johtavan aikuiskouluttajan asiantuntijuuden neljään osa-alueeseen (Kuvio 5), jotka ovat substanssiosaaminen, kehittämis- ja tutkimusosaaminen, pedagoginen osaaminen sekä työyhteisöosaaminen. (Helakorpi 2006, 100.)

Nämä neljä osa-alueita Helakorpi pilkkoo vielä pienempiin osiin. Substanssiosaaminen hänen mallissaan koostuu ammatillisesta taitotiedosta ja työelämäosaamisesta. Aikuispedagoginen osaaminen rakentuu aikuispedagogisista ja ohjauksellisista taidoista sekä aikuisopetusjärjestelmän ja ohjauksen organisoimisen hallinnasta. Kehittämisosaaminen sisältää oman osaamisen sekä oman alan ja työelämän kehittämisen. Viimeisenä työyhteisöosaamisen sisälle syntyy verkosto- ja tiimityö sekä talous- ja hallinto-osaamiset. (Helakorpi 2006, 102–103.)

Kuvio 5. Aikuiskouluttajan asiantuntijuus (Helakorpi 2006, 99)

Helakorven malli koostuu näin ollen neljästä osa-alueesta, jotka on pilkottu yhteensä kahdeksaan osaan. Nämä kaikki kahdeksan osaa sisältävät jokainen kymmenen osaamisen kuvausta, joita voidaan hyödyntää oman osaamisen arvioinnissa (Liite 2). Toteutin työharjoitteluni osaamisen alkuarvioinnin tämän mallin mukaisesti heti työharjoittelun alussa. Lapin AMK:n PONT-ohjeesta poiketen, palaan tähän arvioon opinnäytetyöprosessin lopussa tekemällä samaiseen mittariin loppuarvion. Analyyseihin perustuvasta osaamisen kehittymisestä raportoin opinnäytetyöni pohdintaosiossa.

Toteutin Helakorven aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) mittariin pohjautuvan osaamiseni alkuarvioinnin 25.2.2019 aivan työharjoitteluni alussa. Mittarissa arvioin osaamistani neljän osa-alueen ja kahdeksan osa-alueiden alakohdan mukaisten 80 väittämän avulla. Mittarissa väittämät arvioidaan ”Kuvaus sopii omaan ajatteluuni” 1–5 -asteikolla, jolloin yksittäisen osa-alueen maksimi pistemääräksi tulee 100 ja yksittäisten ala-osa-alueiden maksimiksi 50 pistettä.

Pidän tätä 80 väittämän patteristoa jo itsessään informatiivisena ja lähes jopa imperatiivisena, vaikka tekemäni osaamisen arviointi itsessään on täysin subjektiivinen. Kuvaukset jäsentävät eri osa-alueiden sisällöt konkreettiseen muotoon, jolloin myös niiden toteutumista työharjoittelun aikana on helpompi arvioida. Alkuarvioni (Taulukko 1) mukaan merkittävimmät vahvuuteni olivat työelämä- sekä tiimityö ja verkosto-osaaminen. Merkittävimmät kehityskohteeni minulle muodostuivat oman alan ja työelämän kehittämistä sekä ammatillisesta taitotiedosta. Tehtyäni oman osaamisen analyysin, tarkastelen seuraavassa luvussa 3.4 PONT-ohjeen (Liite 1) mukaisesti ammatillisen osaamiseni kehittymistä suhteessa työharjoitteluni tarjoamiin mahdollisuuksiin ja tekemääni osaamisen alkuarvioon.

Taulukko 1. Aikuiskouluttajan asiantuntijuus (Helakorpi 2006) alkuarvio

		ALKUARVIO
SUBSTANSSIN OSA-ALUE	1. Ammatillinen taitotieto	29
	2. Työelämäosaaminen	40
PEDAGOGINEN OSA-ALUE	3. Aikuispedagogiset ja ohjaukselliset taidot	33
	4. Aikuisopetusjärjestelmän ja ohjauksen organisoinnin hallinta	33
KEHITTÄMISEN OSA-ALUE	5. Oman osaamisen kehittäminen	39
	6. Oman alan ja työelämän kehittäminen	27
TYÖYHTEISÖN OSA-ALUE	7. Tiimityö- ja verkosto-osaaminen	41
	8. Talous- ja hallinto-osaaminen	31

3.4 Kehittyminen

Tarkastellessa osaamisen alkuarviota (Taulukko 1) tulkitseen, että yleinen työelämäosaamiseni on tämän arvion mukaan suhteellisen hyvällä tasolla. Sen sijaan merkittävimmät osaamistarpeeni koen nousevan esille etenkin kokemukseni puutteesta ammattikorkeakoulun toimintaympäristössä. Tämä näkyy analyysissä etenkin kohdissa oman alan ja työelämän kehittäminen sekä ammatillinen taitotieto. Näistä jälkimmäinen kuuluu selkeästi substanssiosaamiseen, mutta kehittämisosa-alueeseen lukeutuva oman alan ja työelämän kehittäminen on kiistatta riippuvainen vähäisestä kokemuksestani Liivan toimintaympäristössä.

Pitäessäni tämän työharjoittelun osalta pedagogista osa-alueita ehkä tärkeimpänä yksittäisenä osa-alueena, ei se numeron valossa näytä hälyttävän huonolta. Tämän sanottuani, pyrin kuitenkin hyödyntämään kaikkien osa-alueiden kuvauksia (Liite 2) toimintani kehittämisessä. Organisaatio-osaamiseni koen olevan opiskelijakokemuksieni myötä subjektiivisesti jo hyvällä tasolla, mutta odotan työharjoitteluni kehittävän organisaatio-osaamistani nimenomaan Liivan henkilökunnan ja opetustoiminnan näkökulmasta.

Tekemäni osaamisen analyysi ei juurikaan asettanut työharjoitteluani varten huomattavia uusia tavoitteita. Se kuitenkin jäseni korkeakoulutoimintaympäristöön liittyvän osaamistarpeeni merkittävällä tavalla. Assistentin tehtävieni keskittyessä

ennen kaikkea pedagogiseen toimintaan, saanen hyödynnettyä työharjoittelukokemuksiani kehittämään osaamistani etenkin korkeakoulukontekstissa. Valinnalla arvelen olevan merkitystä tulevaisuuden työelämälleni.

3.5 Sidosryhmäanalyysi

Sidosryhmien määrittely on kontekstisidonnaista. Yleisesti hyväksytty määritelmä sidosryhmästä viittaa ihmisiin, ryhmiin tai organisaatioihin, jotka ovat aktiivisesti mukana projektissa tai joiden intressit voivat vaikuttaa projektin toteutumiseen. (Bryson 2003, 3–5; PMI 2019.) Poiketen hieman Lapin AMK:n PONT-ohjeesta (Liite 1) en tässä yhteydessä luokittele työharjoitteluni sidosryhmiä yritysmailmasta tutuilla sisäisillä ja ulkoisilla sidosryhmillä. Sen sijaan tarkastelen sidosryhmiäni korkeakoulu- ja työharjoittelukontekstiini mielestäni paremmin soveltuvalla Mendelow'n matriisiin (1991) perustuvalla vaikutusvalta-kiinnostusmatriisilla (Energy Facilitator 2019; Oxford College of Marketing 2019).

Sidosryhmien huomiotta jättäminen tai vääränlaisen analyysin tekeminen heidän intresseistä tai vaikutusvallasta voi pahimmillaan johtaa projektin heikkoon lopputulokseen tai suoranaiseen epäonnistumiseen (Bryson 2003, 5). Työharjoitteluni kannalta hyödynnän tekemääni sidosryhmäanalyysiä ennen kaikkea eri sidosryhmien informoinnin ja vuorovaikutuksen suunnitteluun sekä heidän intressien tunnistamiseen (Energy Facilitator 2019).

Sidosryhmäanalyysien toteutus tulisi lähtökohtaisesti toteuttaa projektitiimin tai organisaation taholta (Energy Facilitator 2019). Toteutan kuitenkin työharjoitteluni sidosryhmäanalyysin henkilökohtaisista lähtökohdista, peilaten eri työharjoitteluni sidosryhmiä rooliini Liivan assistenttina. Sovellan analyysiin Sidosryhmäanalyysin 5 vaihetta -artikkelin mukaista viiden vaiheen mallia, jossa ensimmäiset neljä vaihetta pystyn ajoittamaan suunnitelmien muodossa työharjoitteluni alkuun. Mallin viimeinen vaihe ”analyysin päivittäminen ja ylläpitäminen” ajoittuu näin ollen työharjoittelun jälkeiseen aikaan. (Energy Facilitator 2019.)

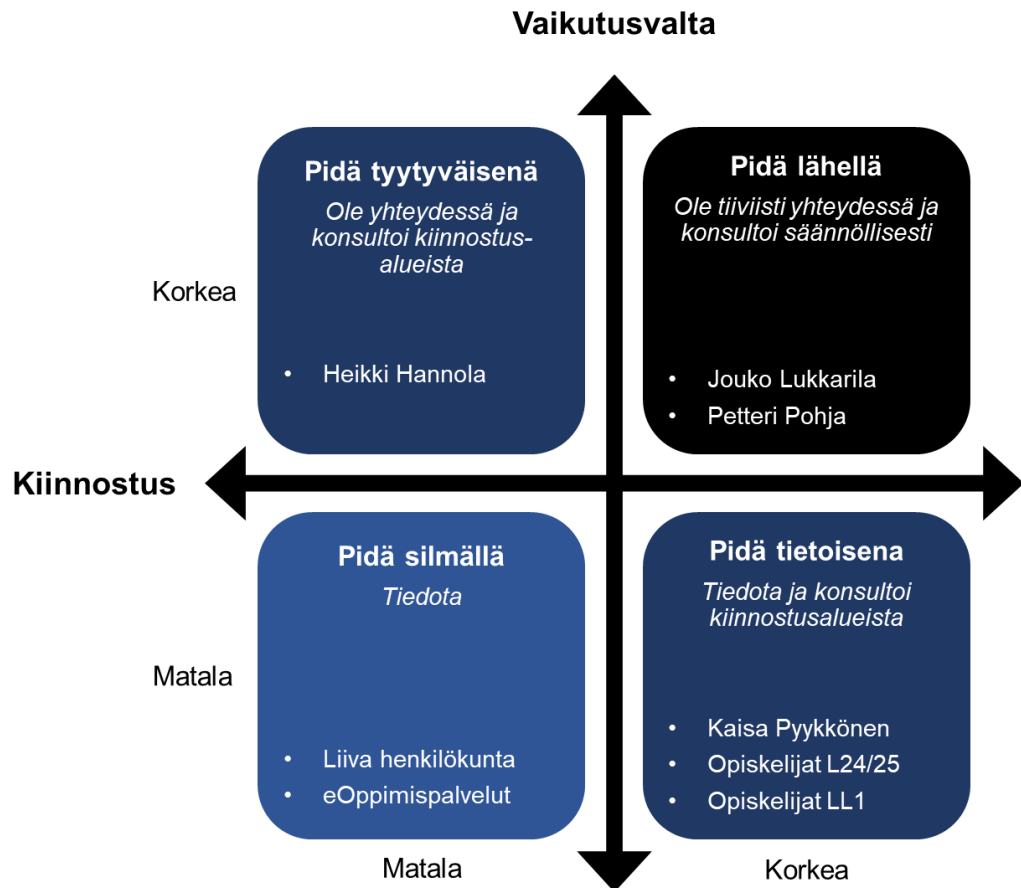
Toteutan työharjoitteluni sidosryhmäanalyysin neljä ensimmäistä vaihetta työharjoitteluni alussa omien päättelyiden pohjalta. Nämä vaiheet ovat

1. Sidoryhmien selvittäminen
2. Sidoryhmien luokittelu
3. Sidoryhmien tarpeiden selvittäminen
4. Sidoryhmien kanssa kommunikointi (Energy Facilitator 2019).

Vaiheessa 1 määrittelin työharjoitteluni merkittävimmiksi sidoryhmiksi seuraavat henkilöt ja tahot. Osoitan tässä myös heidän suhteen työharjoittelutehtävääni:

- Heikki Hannola – yliopettaja (verkkopedagogiikan kehittäminen)
- Jouko Lukkarila – vastuuopettaja (L24/25)
- Petteri Pohja – vastuuopettaja (LL1)
- Kaisa Pyykkönen – opettaja (L24/25 ja Liivan verkkopedagogiikka)
- Liivan henkilökunta (tähän ryhmään lasken kaikki Liivan henkilöstön, mikäli heillä ei ole edellä mainittua roolia)
- Opiskelijat – Opintojaksot L24/25 sekä LL1
- eOppimispalvelut – Etä- ja verkko-opintojen tukipalvelut

Vaiheessa 2 määrittelin sidoryhmilleni paikan vaikutusvalta-kiinnostusmatriisilla (Mendelow 1991; Energia Facilitator 2019). Tämän määrittelyn olen tehnyt subjektiivisesta näkökulmasta eri sidoryhmien suhteesta toteuttamaani työharjoittelutehtävääni. Arvioni mukaan sidoryhmät asettuvat matriisissa johonkin neljästä matriisin alueesta. Alueet kantavat nimiä: pidä lähellä, pidä tyytyväisenä, pidä tietoisena sekä pidä silmällä (Kuvio 6).

Kuvio 6. Sidosryhmäanalyysi työharjoittelukontekstissa (Mukaillen Mendelow 1991; Energy Facilitator 2019)

Vaiheissa 3 ja 4 tiivistin tekemäni analyysin taulukkoon (Taulukko 2), jossa esitän eri sidosryhmien suhteen työharjoitteluntehtävääni, tekemäni vaikutusvalta-kiinnostus-tason ja kuvauksen sekä alustavan kommunikointistrategiani. Analyysin tulosta hyödynnän suunnitellessani työharjoittelussa tarvitsemiani vuorovaikutustaitoja.

Taulukko 2. Sidosryhmäanalyysin yhteenveto

Sidosryhmä	Suhde työtehtävääni	Vaikutusvalta-kiinnostus	Kommunikointi strategia
Heikki Hannola	Liivan verkkopedagogiikan kehittämisen johtaminen	Pidä tyytyväisenä Vaikutusvalta (2) Kiinnostus (1)	<i>Ole yhteydessä ja konsultoi kiinnostusalueista (verkkopedagogiikka)</i>
Jouko Lukkarila	L24/25 opintojakson vastuopettaja / Työharjoittelun mentori	Pidä lähellä Vaikutusvalta (2) Kiinnostus (2)	<i>Ole tiiviisti yhteydessä ja konsultoi säännöllisesti (L24/25)</i>
Petteri Pohja	LL1 opintojakson vastuopettaja	Pidä lähellä Vaikutusvalta (2) Kiinnostus (2)	<i>Ole tiiviisti yhteydessä ja konsultoi säännöllisesti (LL1)</i>
Kaisa Pyykkönen	L24/25 opettaja / Yhteistyö Liivan verkkopedagogiikan kehittämisessä	Pidä tietoisena Vaikutusvalta (1) Kiinnostus (2)	<i>Tiedota ja konsultoi kiinnostusalueista (L24/25 + verkkopedagogiikka)</i>
Liivan henkilöstö	Yhteistyö Liivan yleisten asioiden kanssa	Pidä silmällä Vaikutusvalta (1) Kiinnostus (1)	<i>Tiedota (verkkopedagogiikka + muut Liivan asiat)</i>
eOppimispalvelut	Yhteistyö Liivan verkkopedagogiikan kehittämisestä	Pidä silmällä Vaikutusvalta (1) Kiinnostus (1)	<i>Tiedota (verkkopedagogiikka)</i>
Opiskelijat L24/25	Osallistujia L24/25-opintojaksolla	Pidä tietoisena Vaikutusvalta (1) Kiinnostus (2)	<i>Tiedota ja konsultoi kiinnostusalueista (L24/25)</i>
Opiskelijat LL1	Osallistujia LL1-opintojaksolla	Pidä tietoisena Vaikutusvalta (1) Kiinnostus (2)	<i>Tiedota ja konsultoi kiinnostusalueista (LL1)</i>

3.6 Vuorovaikutustaidot työpaikalla

Ihmisten välistä kanssakäymistä ja vuorovaikutusta kutsutaan eri tieteenaloilla hieman eri nimillä (Klemola 2009, 32). Vuorovaikutuksella voidaan kuitenkin tarkoittaa kahden tai useamman henkilön välistä kanssakäymistä, missä henkilöt jakavat ajatuksiaan, tunteitaan ja aikomuksiaan, parhaillaan vastavuoroisesti. Tämä ihmisten välinen vuorovaikutus voi olla niin sanallista kuin sanatonta sekä

tietoista että tiedostamatonta. Kun kommunikaatiolla lähtökohtaisesti viitataan puheen välityksellä käytyyn vuorovaikutukseen, voidaan kuitenkin eleet, ilmeet ja kehon asennot myös tulkita ihmistenväliseksi vuorovaikutukseksi. (Kaski & Kuusela 2012, 117; Klemola 2009, 32–33.)

Väitöstutkimuksessaan Klemola (2009) tuo esille Gordonin (1974; 2006) vuorovaikutusteoriaan pohjautuvan jaottelun tunne- ja vuorovaikutustaidoista. Tässä kuvauksessa varsinaisiksi vuorovaikutustaidoiksi määritellään olevan: selkeä itseilmaisuus minäviestein, kuunteleminen sekä ongelmaratkaisutaidot (Taulukko 3). Nämä vuorovaikutustaidot nähdään hyvin kontekstisidonnaisena, jolloin esimerkiksi henkilön oma olotila, toimintaympäristö ja vuorovaikutuksessa oleva henkilö tai henkilöt kaikki vaikuttavat siihen, millä tavalla ja mitä vuorovaikutustaitoa käyttäen ihminen reagoi tilanteeseen. Klemola korostaa vuorovaikutustilanteiden olevan riippuvaisia vuorovaikutustaitojen lisäksi myös henkilön asenteesta. Näin ollen vuorovaikutusosaaminen on aina riippuvainen henkilön vuorovaikutustaidoista, mutta myös hänen asenteestaan. (Klemola 2009, 33–36.)

Taulukko 3. Vuorovaikutustaidot (Mukaiillen Klemola 2009, 34)

Vuorovaikutustaito	Määritelmä
Selkeä itseilmaisuus minäviestein	Taito ilmaista, mitä itse ajattelee, tuntee ja mitä pitää tärkeänä. Ongelmaan tarttuvassa minäviestissä pidättäytytään oppilaan syytelystä ja ilmaistaan puhujan oma tunne, oppilaan käytös ja siitä seuraavat vaikutukset. (Gordon 1974; Klemola ym 2004.)
Kuunteleminen	Taito ilmentää kuuntelemista sanattomasti ilmein, elein ja asennoin sekä sanallisesti äännähdyksin ja pienin kehotuksin. Kuullun tarkastamisessa kuuntelija palauttaa viestin asiasisällön puhujalle sellaisena kuin on sen ymmärtänyt. Eläytyvässä kuuntelussa heijastetaan ääneen sanomalla puhujan viestin sisältämä tunne tai tarve, jonka puhuja hyväksyy tai hylkää. (Gordon 1974; Klemola ym. 2004.)
Ongelmanratkaisutaidot	Molemmat voittavat -menetelmässä minäviestein ja kuuntelua apuna käyttäen määritellään ristiriita ja osapuolten toiveet ja tarpeet asiassa sekä yhteisen ideoinnin avulla etsitään ratkaisu ongelmatilanteeseen. Arvoristiriidoissa sovelletaan muita ongelmaratkaisutaitoja. (Gordon 1974; Klemola 2003.)

Vertailtaessa vuorovaikutustaitoja jo esiteltyyn osaamispyramidiin (Viitala 2005) voidaan vuorovaikutustaitojen nähdä jäsentyvän sosiaalisten taitojen alle. Viitala korostaakin niiden olevan ratkaisevassa asemassa siinä, kuinka henkilö toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, kuinka hän ymmärtää, ohjaa ja motivoi toisia ihmisiä sekä kuinka yhteistyö toisten ihmisten kanssa yleisesti toteutuu. (Viitala 2005, 117.) Viitala esittelee tähän liittyen myös Hoganin ym. (2003) neljä taitoaluetta, joissa korostuvat: taito asettua toisen asemaan; taito päätyä oikeudenmukaisiin ratkaisuihin ristiriitatilanteissakin; taito hankkia ja ymmärtää ihmisten toiminnan taustalla olevista ajatusmalleista sekä taito itsehillintään ja taitoon keskittyä toiseen ihmiseen (Viitala 2005, 118).

Tunnistaessani sidosryhmäanalyysissä merkittävimmät vuorovaikutustahot, oletan Klemolan (2009) vuorovaikutustaitojen kuvauksien ja Viitalan (2005) tarjoamien taitojen antavan minulle toimintaohjeet ja tarkkailuikkunat työharjoitteluani varten. Kokemukseni opetus- ja työelämästä jo ennen opiskelujani on opettanut, että ihmisten kanssa toimiessa varsinaista vuorovaikutussuunnitelmaa ei voi tehdä. Lähes kaikki sidosryhmäni ovat minulle jo nyt tuttuja, joten oletan vuorovaikutustoiminnan olevan niiltä osin helpompaa.

Vuorovaikutustoiminnan osalta merkittävimmät osaamistavoitteet minulla on niin sanottujen pedagogisten interventioiden tekemisessä. Eli milloin ja etenkin millä tavalla puutun oppitunneilla niin pieniin kuin suuriin asioihin. Oletan saavan tämän osaamisen suhteen merkittävää mentorointia etenkin L24/25-opintojakson vastuuopettajalta ja opinnäytetyöni ohjaajalta Jouko Lukkarilalta.

4 PÄIVÄKIRJARAPORTOINNIN TAUSTA

4.1 Reflektio osana päiväkirjaraportointia

Reflektiivisen oppimisen ja Poikelan reflektiivisen for/in/on action -mallin (Poikela 2005, 24–26) ollessa työssäoppimiseni kantavia teemoja, hyödynnän reflektion syklisyyttä päivä-, viikko- ja opinnäytetyöprosessini tasoilla. Yksittäiset päivät voidaan tulkita näin ollen kuvaavan oppimisen mikrosyklejä, viikot näitä suurempia mesosyklejä ja koko opinnäytetyöprosessi makrosyklejä.

For/in/on action -mallin lisäksi olen hyödyntänyt reflektion tukena niin sanottua GRIP-mallia (NSSU-ICCE 2015, 55). Mallin kirjaimet tulevat sanoista Goal – Tavoite, Reflection – Reflektio, Input – Palaute ja Plan – Suunnitelma. Koska malli on koulutuksessamme yleisesti käytetty ja saanut ”grippaamisen” muodossa jopa verbin statuksen, pitäydyn opinnäytetyössäni käyttämään sen alkuperäistä englannin kielistä muotoa. Eri syklien reflektion apuna käyttämieni GRIP-mallin kysymykset ja kuvaukset olen koonnut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 4). Nämä kysymykset ja kuvaukset ovat olleet GRIP-reflektioiden perustana.

Taulukko 4. GRIP-mallin kuvaukset (Mukaillen NSSU-ICCE 2015, 55)

GRIP-vaihe	Kysymykset ja kuvaukset
Goal	<ul style="list-style-type: none"> • Millaisia tavoitteita asetit päivälle/viikolle?
Reflection	<ul style="list-style-type: none"> • Miten hyvin saavutit päivän/viikon tavoitteet? • Millä työvälineellä arvioit päivän/viikon aikana kehittyneitä osaamistasi? • Mitä asioita jouduit päivän/viikon aikana selvittämään? • Missä asioissa onnistuit päivän/viikon aikana? • Millaisia haasteita kohtasit päivän/viikon aikana? Miten ratkaisit ne? • Mitkä olivat päivän/viikon merkittävimmät oppimiskokemukset?
Input	<ul style="list-style-type: none"> • Millaista ulkopuolista palautetta sait päivän/viikon aikana? • Reflektoi kokemuksia päivän/viikon ajalta. Kirjallisuuteen perustuen: tuo esiin hyviä malleja ja lähteitä, joilla perustelet toimintasi valintoja ja jotka ohjaavat toimintaasi jatkossa.
Plan	<ul style="list-style-type: none"> • Päivä- / viikkoanalyysin perusteella: Millaisia tavoitteita asetat itsellesi ensi viikolle?

4.2 Lapin AMK:n PONT-ohjeen kritiikki

Suunnitellessani päiväkirjani viikkoraportointia, kiinnittyi huomioni Lapin AMK:n PONT-ohjeen (Liite 1) kolmannen luvun sisältöön. Ensimmäinen ja ilmeinen epäkohta luvussa on sen kirjoitusvirhe: ”Tuo esiin **hyvä toimintamalleja** kirjallisuudesta löytyy kyseisiin työtehtäviin liittyen ja mitä olisit voinut tehdä toisin.”. Samainen kirjoitusvirhe löytyy myös Osataan-hankkeen PONT-ohjeesta (Osataan 2019), josta oletan sen tulleen Lapin AMK:n käyttöön ilman suurempia oikolukuja.

PONT-ohjeen näkökulmasta tällaisten pienien virheiden olemassaolo kertoo mielestäni materiaalien toistaiseksi vähäisestä käytöstä. Tämä korjaantunee, mikäli PONT:den tekeminen yleistyy. Lapin AMK:n organisaation puolelta tämä asia vaatii kuitenkin toimenpiteitä. Lapin AMK:n PONT-ohje (Liite 1) ei myöskään löydy Lapin AMK:n verkkosivuilta, vaan on tällä hetkellä vain sisäisessä jakeudessa. Oman ohjeeni sain opinnäytetyöni ohjaajalta. Koen materiaalin avoimen jakamisen Lapin AMK:n verkkosivuilla lisäävän opiskelijoiden mahdollisuuksia tutustua PONT:hin.

Satunnaisia kirjoitusvirheitä suurempi kritiikkiini PONT-ohjeessa (Liite 1) kohdistuu sen ilmeiseen syvällisen reflektion puutteeseen. Mielestäni PONT-ohje ei tue riittävän syvälle menevää osaamista kehittävää reflektiota tässä muodossa. Kysymykset kuten ”miten arvioit viikon aikana kehittyneitä osaamista”, ”mitä asioita jouduit viikon aikana selvittämään” ja ”mitä ongelmia viikon aikana tuli ja miten ratkaisit ne”, jättävät asioiden todellisten merkitysten, seurausten ja niiden vaikutuksen reflektion mielestäni hyvin pinnalliselle tasolle.

Osaamisen kehittymisen kannalta pidän myös haasteellisena retoriikkaa, joka keskittyy ongelmien esiin tuomiseen. Omat kokemukseni työssäoppimisesta ja opiskeluista tukevat näkemystä, joka ei suinkaan vaadi aina ongelmien kohtaamista osana osaamisen kehittymistä. Oleellista sen sijaan ovat kokemukset (positiiviset, neutraalit ja haastavat) ja niiden reflektio. Sama näkemys tulee esille Poikelan artikkeleissa (2005; 2013), joissa nimenomaan kokemukset ja niiden reflektio on kokemuksellisen oppimisen ydin.

Vaikka olen kriittinen viikkoanalyysin ohjeelle, luulen ymmärtäväni sen reflektiivisen tarkoituksen. Kokemukseni Lapin AMK:n Liivalla ovat kuitenkin herkistäneet

minut osaamisen kehittämisen ja reflektiivisen oppimisen suhteen retoriikalle, joka ei itsessään ole yhtä ongelmakeskeinen kuin mitä PONT-ohje (Liite 1) on. Koen PONT:den merkityksen ja arvostuksen nousevan, mikäli Lapin AMK:n organisaation puolelta ohjeistusta korjataan tukemaan syvempää reflektiota. Nykyinen malli on valitettavan epäselvä sen oppimisprosessien reflektion osalta. Koen oman osaamisen kehittymisen kannalta rakentavampana poiketa PONT-ohjeen (Liite 1) mallista ja hyödyntää GRIP-mallia kokemusteni reflektiossa. GRIP-mallin olen valinnut sen järjestelmällisyyden ja kattavuuden johdosta.

4.3 Päiväkirjaraportoinnin ja viikkoanalyysien toteutus

Luku 5 sisältää työharjoitteluni päiväkirjamerkintöihin perustuvat viikkokuvaukset ja -analyysit. Työviikkoja tuolle ajalle kertyi 13, joista osan suoritin sovitusti etätyöskentelynä. PONT-ohjeen mukaisesti (Liite 1) kirjasin jokaiselta työpäivältä vähintään 500 merkin yhteenvedon, jotka tiivistin ja analysoin viikoittaiseen viikkoanalyysiin. Raporttini viikkonumerot viittaavat kalenterin viikkonumeroihin. Viikot 13 ja 14 sekä 16 ja 17 olen koonnut yhteen viikkojen rikkonaisuudesta johtuen.

Lukija tunnistaa viikkokuvauksista ja -analyseista GRIP-prosessin mallin, jota olen hyödyntänyt syklisesti koko 13 viikon prosessin ajan. Syklisyys on näin ollen vaikuttanut niin päivä- kuin viikkokohtaisen reflektioon, jossa tehdyt havainnot ja jatkosuunnitelma ovat ohjanneet seuraavan syklin toimintaa.

Viikkoraporttini sisältävät aluksi lyhyen kuvauksen viikon tavoitteista (**Goal**) sekä taulukon viikon merkittävimmistä työtehtävistä. Tätä seuraa viikon merkittävimpien työtehtävien taulukko, reflektiivinen viikkoanalyysi (**Reflection**) ja viikon aikana saamani palautteet sekä merkittävimmät lähteet (**Input**). Jokainen viikko päättyy seuraavaa viikkoa varten tehtyyn jatkosuunnitelmaan (**Plan**). Tämä reflektiosykli toistuu päiväkirjaraportointien osalta 11 kertaa, kattaen kaikki 13 työharjoitteluviikkoani. Kaikki viikkoanalyysit on kirjoitettu kyseisellä viikolla ja perustuvat näin ollen sillä viikolla tekemiini havaintoihin. Lopullisen osaamisen kehittämisen ja työharjoitteluprosessin analyysit toteutuvat luvussa 6 – Pohdinta.

5 PÄIVÄKIRJARAPORTOINNIT JA VIIKKOANALYYSIT

5.1 Seurantaviikko 9

Päivittäisten työtehtävieni lisäksi pyrin viikon aikana luomaan kokonaiskuvan vastuistani ja tehtävistäni työharjoitteluni aikana, tekemään lähtötilanalyysin työtehtävistäni sekä alustavan suunnitelma aikataulusta kevään aikana. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 5).

Taulukko 5. Viikko 9: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 9 25.-29.2.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson suunnittelu (kokonaisuus, työnjako) • LL1: suunnittelupalaveri (työtehtävät, aikataulu)
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson suunnittelu; työtilan rakentaminen • LL1: palaveri (tilannekatsaus, seuraavat tehtävät)
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson suunnittelu • LL1: materiaaleihin tutustuminen → opintojakson tehtävien luominen
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: palaveri Liivan verkkopedagogiikan kehittämisestä (Hannola) • Liiva: palaveri eAMK Liivan verkkopedagogiikka (Rautiainen) • Liiva: Tiimipalaveri (Tammia + henkilökunta) • LL1: materiaaleihin tutustuminen → opintojakson tehtävien luominen
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson tilannekatsaus palaveri • Liiva: palaveri Liivan verkkopedagogiikan kehittämisestä (Hannola) • LL1: opintojakson työtilan rakentaminen

Viikon merkittävimmät tiedolliset oppimisprosessit liittyivät verkkopedagogiikan materiaaleihin, joista tärkein oli Verkkototeutusten laatukriteerit (eAMK 2017). Torstain palaverissa eOppimispalveluiden Tanja Rautiainen vahvisti, että Lapin AMK:lla ei ole kirjattuja linjauksia verkkototeutusten osalta. Verkkototeutusten laatukriteerit (eAMK 2017) voisivat kuitenkin toimia opintojaksojen suunnittelun mallina. Pyrin näin ollen käyttämään laatukriteereitä osana Liivan verkkopedagogiikan kehittämistä Rautiaisen kommenttien perusteella.

Viikon merkittävimmät epämukavuudet syntyivät L24/25-opintojakson osalta. Opintojaksokokonaisuus oli vielä perjantaina hieman epäselvä, enkä ollut täysin

varma omista tehtävistäni ja vastuistani opintojakson osalta. Opintojakson vastuuopettaja on joka tapauksessa antamassa minulle merkittävää vastuuta opintojakson työpajoista, joka tuntuu mielekkäältä, jännittävältä ja silti hieman epämukavalta. Oletan epämukavuuden johtuvan opintojakson monisäikeisestä sisällöstä ja hybriditoteutuksen aiheuttamista erityispiirteistä. Tilanne on minulle tässä muodossa uusi ja olen kiistatta epämukavuusalueellani aiheen kanssa.

L24/25 vastakohtana viikon merkittävimmät onnistumiskokemukseni tulivat LL1-opintojakson osalta. Opintojakson vastuuopettajan Petteri Pohjan antamat kommentit ja keskustelut tähän mennessä tehdystä työstäni sekä hänen antama vapaus työtehtävilleni tukivat kiistatta autonomiaani ja pätevyyden kokemuksiani. Etenkin työtilan muokkaaminen ja tehtävien suunnittelu onnistui mielestäni viikon aikana hyvin. Koen opintojakson olevan hyvässä vaiheessa tällä hetkellä.

Viikon aikana pohdin myös Aikuiskouluttajan asiantuntijuutta (Liite 2) ja sen objektiivisuutta. Vaikka tein alkuarvioi ohjeistuksen mukaan arvoilla 1–5, jäin pohtimaan noiden numeroiden tarpeellisuutta. Luonnollisesti itsearviot ovat subjektiivisia, mutta pohdin myös vaihtoehdoisen ja toiminnallisemman arvioinnin informatiivisempaa luonnetta. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi skaalaamalla numerot toimintojen mukaan, esimerkiksi 1 – ei toteudu koskaan, 3 – toteutuu säännöllisesti, 5 – toteutuu aina. Jätän asian vielä auki, mutta pohdin vastausta tähän kysymykseen tulevien viikkojen aikana.

Koen saavuttaneeni viikon tavoitteet hyvin. Olen tyytyväinen saatuani kaikki kolme merkittävintä työtehtävääni käyntiin. Ensimmäisen viikon kokemuksen jälkeen pidän erityisen onnistuneena for/in/on action- (Poikela 2005, 24–26) ja GRIP- (NSSU-ICCE 2015, 55) mallien valintaa osaksi oppimisprosessejani. Koen mallien auttavan päivä- ja viikkoreflektiossa sekä jatkosuunnitelman tekemisessä seuraavia syklejä varten. Sosiaalisten prosessien osalta koen onnistuneeni toimimaan aktiivisena osana työyhteisöämme. Vuorovaikutus kaikkien opettajien kanssa on lähes päivittäistä ja koen olevani aktiivinen osa työyhteisöämme.

En saanut työviikon aikana merkittävää ulkoista palautetta. Kokemuksesta tiedän työyhteisömme toimivan henkilöstön kesken hyvin dialogisesti, jonka näen tukevan reflektiivisten prosessien syntyä. Koulutuksemme toimintakulttuuri ja kehitys-

toiminta vaikuttavat perustuvan enemmän prosessien reflektioon kuin suoranaisiin palautteisiin, vaikka etenkin opiskelijapalautetta hyödynnetään osana opintojaksojen kehittämistä. Osaamisen kehittymiseni kannalta pyrin tarkkailemaan ja hyödyntämään tätä ympäristöä työharjoitteluni aikana.

Eräs tämän viikon kirjallinen lähde oli Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli (Salonen 2013, 21), jonka vaiheita pyrin mukailemaan kehittäessäni Liivan verkopedagogiikkaa. Toinen käyttämäni lähde oli Tips for Teachers -matriisi (Tennessee Department of Education 2019), jonka reflektiivisten kysymysten lista auttoi jäsentämään avoimia kysymyksiä eri osaamisen taksonomioiden osalta. Pyrin hyödyntämään molempia lähteitä jatkossa osana työharjoitteluani.

Ensi viikon työskentelen itseopiskeluviikon (hiihtoloma) johdosta etänä kotoani Rukalta. Ainoastaan tiistaina teen päivämatkan Helsinkiin Valmennusosaamisen verkostotapaamiseen. Pyrin etätyöskentelystä huolimatta siirtämään tämän viikon huomiot käytäntöön ensi viikon aikana. Työtehtävien osalta merkittävimmät tavoitteet ovat L24/25-opintojakson ennakkotehtävän sekä LL1-työtilan luominen. Kognitiivisten prosessien osalta selkein tavoitteeni on tutustua Teaching for Quality Learning at University -teokseen (Biggs & Tang 2011).

5.2 Seurantaviikko 10

Viikon tavoitteeni oli osallistua Suomen Olympiakomitean verkostotapaamiseen, toteuttaa L24/25- ja LL1-opintojaksojen akuutit tehtävät sekä tutustua Teaching for Quality Learning at University -teokseen (Biggs & Tang 2011). Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 6).

Taulukko 6. Viikko 10: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät ja tapahtumat

Viikko 10 4.-10.3.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • LL1: Työtilan muokkaus • Matkustus Helsinkiin (Valmennusosaamisen työpaja)
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • Valmennusosaamisen työpaja (Suomen Olympiakomitea) • Teaching for Quality Learning at University -teoksen opiskelu • Matkustus Helsingistä kotiin
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson orientaation luominen • Teaching for Quality Learning at University -teoksen opiskelu • Liiva: Etäpalaveri eOppimispalvelu (Rousu)
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: 1. syklin ennakkotehtävän luominen • Teaching for Quality Learning at University -teoksen opiskelu • LL1: Etäpalaveri opintojakson tilannekartoitus (Pohja)
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: 1. syklin ennakkotehtävän luominen • Teaching for Quality Learning at University -teoksen opiskelu
lauantai ja sunnuntai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: 1. syklin ennakkotehtävän luominen • Teaching for Quality Learning at University -teoksen opiskelu

Koen onnistuneeni viikon L24/25-opintojakson orientaatio- ja ennakkotehtävien luonnissa hyvin. Ennakkotehtävään hyödynsin keskiviikon palaverissa eOppimispalveluiden Sakari Rousun esittelemää oppituntiaktiiviteettia, jossa opiskelijat tutustuvat opettajien luomiin tehtäviin ja materiaaleihin omatoimisesti opintojakson työtilassa. Aktiiviteettia hyödynnämme nyt Liivalla ensimmäistä kertaa ja olen iloinen saadessani omalta osaltani mahdollistaa sen käytön koulutuksessamme. L24/25-työtilaa muokatessa havaitsin työtilojen rakentamisen vievän tällä osaamisella suhteellisen paljon aikaa. Työtilojen rakentamisprosessi on sinällään stimuloivaa, mutta tietynlaisten yleisten mallien hyödyntäminen voisi helpottaa tätä prosessia. Näihin kokemuksiini perustuen pidän perusteltuna luoda Liivan käyttöön mallipohja opintojaksojen verkkototeutusten suunnittelua varten.

Tiistaina osallistuin Suomen olympiakomitean järjestämään Valmennusosaamisen verkostotapaamiseen. Verkosto on kansallisille urheiluorganisaatioille tarkoitettu kerran kuukaudessa pidettävä työpaja, jonka merkittävin tehtävä on suomalaisen urheiluvalmennuksen osaamisen kehittymisen ja yhteistyön tukeminen. Verkostoon kuuluvat lajiliitot, urheiluopistot ja valmennuskeskukset, akatemit ja

järjestöt sekä liikunta-alan korkeakoulut. Verkostoa johtaa valmennusosaamisen kehittämisen asiantuntija Kirsi Hämäläinen. (Suomen Olympiakomitea 2019.)

Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) näkökulmasta tein mielenkiintoisen havainnon verkostotapaamisessa. Verkostotapaaminen osoitti minulle kyseisen verkoston olevan täydellinen esimerkki työelämäyhteistyöstäni. Verkostoon osallistuminen auttaa minua tunnistamaan eri urheiluorganisaatioiden tarpeet liikunta-alan ammattilaisille, sekä tuomaan Liivan koulutusta urheiluorganisaatioiden tietoisuuteen. Tarkastelenkin tästä eteenpäin työelämäkontaktejani täysin eri näkökulmasta ja oletan tämän olevan osa osaamiseni kehittymistä.

Saavutin viikolle asettamani tavoitteet hyvin, vaikka matkustamisesta ja etätyöstä johtuen työviikko oli erityinen. Matkustamisesta ja perheen alppihiihtoharrastuksesta johtuen keskittyivät työtuntini pääsääntöisesti iltoihin. Vaikka iltaisin työskentely on minulle tuttua ja mielekästä, toi päiväkirjaraportointi päiviin lisätyötä. Päiväkirjaraportointiani minun tuleekin jatkossa tehostaa.

Ulkopuolisen palautteen näkökulmasta tämän viikon ainoa tapahtuma oli Petteri Pohjan kanssa pitämäni palaveri. Vaikka Pohja ei sinällään antanut suoranaista palautetta, piti hän kuitenkin LL1-työtilaan tekemistäni muokkauksista. Onnistuin myös palaverin aikana tuomaan esille huomioitani ja ideoitani opintojakson toteutukseen, joiden pohjalta sovimme jatkotoimenpiteeni ensi viikolle. Koen Pohjan antaman vastuun ja vapauden tukevan työmotivaatiotani erittäin paljon.

Tämän viikon merkittävimmän tiedollisen asian kohtasin Biggs & Tang'n Teaching for Quality Learning at University -teoksessa (2011). Teos esittelee niin sanotun Constructive Alignment (myöhemmin CA) -käsitteen, joka on linjakkaan opettamisen malli. Mallin pohjalla on konstruktivistinen oppiminen ja sitä tukeva osaamistavoitteiden, oppimisen arvioinnin ja opetustoiminnan linjakkuus, jolla tavoitellaan oppijan oman aktiivisuuden tukemista. (Biggs & Tang 2011, 97.)

Malli jäsentyy kolmen merkittävän rakenteen ympärille, jotka ovat osaamistavoitteet – Intended Learning Outcomes (myöhemmin ILO), arviointikäytännöt – Assessment Task (myöhemmin AT) sekä opetusmenetelmät – Teaching and Learning Activities (myöhemmin TLA) (Biggs & Tang 2011, 100-103). Vaikka olen ollut tietoinen CA-käsitteen rungosta jo aiemmin Atkinsonin (2016) 8-Stage Learning

Design Framework'n (myöhemmin 8-SLDF) myötä, oli tämän kokonaisuuden aukeaminen tässä muodossa yksi merkittävimmistä pedagogisista malleista minulle vuosiin.

Ensi viikolla keskityn lähes täysin L24/25-opintojakson tehtäviin, joissa vastaan Adobe Connect (myöhemmin AC) -verkkotapaamisista ja kontaktityöpajoista. Kaikkiin näihin pyrin soveltamaan CA-mallia mahdollisimman paljon. Pyrin myös hyödyntämään for/in/on action -mallia päivittäin sekä saamaan ulkopuolista palautetta toiminnastani niin kyseisten työpajojen opiskelijoilta kuin opintojakson vastuopettajalta Jouko Lukkarilalta. Operationaalisten prosessien puolella päiväkirjaraportoinnin tehostaminen on yhä merkittävin tavoitteeni.

5.3 Seurantaviikko 11

Työviikon tavoitteeni keskittyivät lähes täysin L24/25-opintojakson työpajoihin. Tavoitteeni oli hyödyntää erityisesti työpajojen reflektiota aikuispedagogisen osaamiseni kehittämisessä. Pyrin myös tehostamaan päiväkirjamerkintöihin käyttämäni ajan viikon aikana. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 7).

Taulukko 7. Viikko 11: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 11 11.-17.3.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpaja (opintojakson aloitus) • L24/25: viikon työpajojen suunnittelu
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: keskiviikon ja torstain työpajojen suunnittelu • LL1: tilanpäivätyöpalaveri (Pohja)
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpaja • L24/25: torstain työpajan suunnittelu
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpaja • L24/25: perjantain AC-työpajan suunnittelu
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpaja • LL1: tehtävien luominen
lauantai ja sunnuntai	<ul style="list-style-type: none"> • LL1: tehtävien luominen

Tämän viikon merkittävimmät työtehtäväni olivat L24/25-opintojakson kaksi AC-työpajaa ja kolme kontaktityöpajaa. Onnistuin suunnittelun yhteydessä keskustelemaan opintojakson vastuopettajan Jouko Lukkarilan kanssa työpajojen toteutuksesta sekä hyödyntämään hänen osaamistaan työpajojen aikana. Viikon vahva pedagoginen vire tuki erityisen hyvin Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) pedagogisen osa-alueeni kehittymistä, johon työpajojen määrä mahdollisti usean reflektiivisen syklin muodostumisen. Viikko mahdollisti kokemuksellisen ja reflektiivisen oppimisen (Poikela 2005, 25) hyödyntämisen osaamiseni kehittymisessä äärettömän hyvin.

Koin viikon työpajojen onnistuneen hyvin. Hyödynsin niiden suunnittelussa CA-mallia, jonka avulla saimme luotua työpajoihin oppijalähtöisiä, oppijaa aktivoivia sekä reflektiota tukevia oppimistilanteita. Etenkin osaamistavoitteiden kuvaaminen aktiivisilla verbeillä oli erittäin onnistunut valinta selkeyttämään työpajojen tavoitteita opiskelijoille. Koen osaamiseni työpajojen suunnittelusta ja toteutuksesta olevan jo hyvällä tasolla. Tunnistan silti konkreettisten fasilitointimenetelmien hankkimisen merkittäväksi osaamistarpeekseni. Tuon osaamisen kehittyminen mahdollistaisi minulle paremmat kyvyt tehdä pedagogisia interventioita, eli mahdollisuutta reagoida ja olla vuorovaikutuksessa opiskelijoiden kanssa työpajan aikana. Koen näiden interventioiden edustavan in action reflektiota (Poikela 2005, 25) ja olevan fasilitaattorin merkittävää pedagogista osaamista.

Koin saavuttaneeni työpajoille ja toiminnan reflektiolle asettamani tavoitteet viikon aikana. Onnistuin tällä viikolla hankkimaan uusia ja positiivisia kokemuksia AC-työpajoista, jotka pyrin hyödyntämään jatkossa verkkopedagogiikan osalta. Vaikka koen pedagogisen osaamiseni olevan jo suhteellisen hyvällä tasolla, tarvitsen silti lisää monipuolisia työpajakokemuksia osaamiseni kehittymiseksi. Päiväkirjaraportointini onnistui tällä viikolla edellisiä viikkoja paremmin pitäessäni päivittäisen raportoinnin alle puolen tunnin mittaisena. Päiväkirjaraportoinnin merkitys näyttäytyikin äärettömän tärkeänä työssäoppimiseni kannalta ja pyrin ylläpitämään sitä mahdollisista aikataulupaineista huolimatta.

Viikon aikana saamani palaute työpajoista niin opiskelijoita kuin Lukkarilalta olivat positiivista. Keskusteluissa Lukkarilan kanssa myös sovimme, että kokeilles-

samme uusia pedagogisia työtapoja opintojakson aikana, voin ennakkoluulottomasti ja jopa itsekkäästi hyödyntää näitä tilanteita oman osaamisen kehittymisen tukena. Lukkarilan antama autonomia on hieman yllättävää, mutta otan sen vastaan ilman muuta positiivisena palautteena.

Keskusteluissa Lukkarila nosti myös esille toiminnallisen kielen. Toiminnallisen kielen tavoite on suunnata reflektion fokus asioihin, joita voimme muuttaa. Sen tavoite on myös pyrkiä artikuloimaan muutosmahdollisuudet aktiivisilla verbeillä. Etenkin reflektion jatkosuunnitelman osalta toiminnallisen kielen käyttäminen tukee rakentavampaa ja käytännöllistä retoriikkaa ja on näin ollen merkittävä osa fasilitaattorin toimintaa. Kriitikkiini Lapin AMK:n PONT-ohjetta (Liite 1) kohtaan perustuu osaltaan myös tämän näkemyksen puutteeseen PONT-ohjeesta.

Viikon merkittävimmät tiedolliset lähteet kohtasin AC-ohjeiden muodossa. Haikessani ideoita ja inspiraatiota AC-työpajojen suunnitteluun, tutustuin viikon aikana lähinnä AC-tutoriaaleihin ja -ohjeisiin. Viikon aikana törmäsin myös äärettömän mielenkiintoiseen Edinburghin yliopiston tekemään reflektiivisten mallien listaan (The University of Edinburgh 2019), josta hyödynsin jo yhtä työkalua.

Jatkosuunnitelma tämän viikon kokemusten pohjalta keskittyy ennen kaikkea pedagogisten metodien kartuttamiseen. Luodakseni monipuolisia ja mielenkiintoisia työpajoja, tarvitsen huomattavasti laajemman pankin työpaja-työskentelymenetelmistä. CA-mallin hyödyntäminen työpajojen suunnittelussa onnistui hyvin, joten jatkan sen käyttöä jatkossakin. AC-työpajoihin jouduin vielä syventämään osaamistani etenkin pienryhmätyöskentelyjen osalta. Aiempaan verrattuna, olen nyt kuitenkin tietoisempi AC:n tarjoamista mahdollisuuksista. AC-osaamista pyrin kehittämään jo ensi viikon työpajoissa. For/in/on action -malli (Poikela 2005, 25) on juurruttanut paikkansa viikoittaiseen toimintaani ja jatkan tuon mallin hyödyntämistä tulevallakin viikolla.

5.4 Seurantaviikko 12

Viikon työni keskittyivät jälleen LL1- ja L24/25-opintojaksojen työtehtäviin. Näiden lisäksi keskiviikon ulkoliikuntatapahtuma teki viikosta hieman erilaisen. Osaami-

sen kehittymisen näkökulmasta toimintaympäristö antoi taas hyvät mahdollisuudet verkko- ja aikuispedagogisen osaamiseni kehittymiselle. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 8).

Taulukko 8. Viikko 12: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 12 18.-22.3.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • LL1: tehtävien luominen (oppimispäiväkirja)
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpaja-assistentti
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: Soveltavan talvipäivä assistentti
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpaja-assistentti • L24/25: AC-työpajan suunnittelu
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpaja (1. syklin päätös)
lauantai ja sunnuntai	<ul style="list-style-type: none"> • LL1: Työtilan ja tehtävien viimeistely

Sain tällä viikolla LL1-opintojakson työtilan lähes valmiiksi ja oletan, että olemme ensi viikolla valmiita avaamaan sen opiskelijoille. Olen tässä vaiheessa tyytyväinen tekemästäni työstä ja lähes valmiista lopputuloksesta. Tarvitsen vielä autenttisia opiskelijakokemuksia arvioidakseni opintojakson onnistumista paremmin, mutta viikon suurimmat onnistumiskokemukseni liittyvä työtilan valmistumiseen.

Toinen positiivinen kokemus ja hyvä esimerkki reflektiivisestä oppimisesta oli perjantain AC-työpaja. Onnistuin hyödyntämään viime viikon AC-kokemuksiani tämän viikon työpajan suunnittelussa ja luomaan työpajaan uusia pedagogisia työtapoja, lisäämällä etenkin työpajan aikaista pienryhmätoimintaa. Koen perjantain tapaamisen onnistuneen jopa edellistä työpajaa paremmin ja AC on viimeistään nyt vahvistanut paikkansa L24/25-opintojaksolla. Koen verkkopedagogisen osaamiseni kehittyneen huomattavasti viimeisen kolmen viikon aikana ja koen tältä osin jo nyt täyttäväni Liivan henkilöstön verkkopedagogisen osaamisvaatimuksen ja luomaan näin lisäarvoa koulutuksemme toimintaan.

Viikon selkein kognitiivisen ulottuvuuden anti minulle oli L24/25-opintojaksolla esille tullut kehittävä arviointi, jossa opiskelijan näyttöjen ja tehtävien itse-, ver-

tais- ja opettaja-arvioinnilla nähdään olevan huomattava kehittävä tarkoitus perinteisestä arvioinnin mittaavasta tarkoituksesta poiketen (Poikela 2013, 62, 67). Tuon arviointiprosessin tukemiseen liittyvää osaamista voidaan yleisesti kutsua arviointiosaamiseksi. Vaikka arviointiosaaminen on minulle jo alustavasti tuttu CA-käsitteen kautta, oli työpajoissa esille tullut summatiivisen arvioinnin prosessi (NSSU-ICCE 2016, 10) minulle uusi ja tärkeä kokonaisuus. Pidän aihetta kriittisenä aikuispedagogisen osaamiseni näkökulmasta ja koen luotettavan ja kehittävä arvioinnin olevan merkittävä osa aikuispedagogiikan työelämäosaamista. Arviointiosaamiseni kehittäminen on CA-mallin lisäksi merkittävin uusi asia, jota minun on tarkasteltava osaamiseni kehittymisen arvioinnissa. Jatkossa pyrin hyödyntämään näitä toimintamalleja osaamisen ja oppimisen arviointeja tehdessäni.

Tarkasteltaessa viikon kokemuksia Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) näkökulmasta, koen tämän viikon työtehtävien tukeneen osaamistani mallin kolmessa osassa. Nämä ovat: ammatillista taitotietoa, työelämäosaaminen sekä aikuisopetusjärjestelmän ja ohjauksen organisoinnin hallinta. Kaikissa kolmessa osassa korostuu koulutusten suunnitteluun ja toteutukseen liittyvä pedagoginen ja tietotekninen osaaminen, joita olen päässyt hankkimaan LL1- sekä L24/25-opintojaksojen työtehtävien osalta. Tähtäkin osin työssäoppimiseni on onnistunut viimeisen muutaman viikon aikana hyvin.

Saamani palautteet tämänkin viikon AC-tapaamisesta olivat positiivisia. L24/25-opintojakson opiskelijat vaikuttavat olevan tyytyväisiä opintojakson ensimmäiseen kahteen viikkoon. Opiskelijat kokevat AC-tapaamiset ja opintojaksolla hyödynnetyn käänteisen opettamisen mielekkäänä ja hyvänä tapana toteuttaa opintoja. Myös opintojakson vastuopettaja Jouko Lukkarila piti toimintatapaani AC-tapaamisten osalta hyvänä. Hänen kommenttien tukemana uskallan haastaa itseäni yhä enemmän niin AC- kuin kontaktityöpajojen osalta.

Viikon merkittävimmät kirjalliset lähteet minulle olivat NSSU-ICCE (2016) summatiivisen arvioinnintyökalu, Opiskelijan arviointi -video (Oulun ammatillisen opettajakorkeakoulun 2015) sekä Millainen arvio tukee elinikäistä oppimista? -artikkeli (Virtanen, Postareff & Hailikari 2015). Nämä kaikki kolme lähde toivat jälleen uusia ajatuksia kehittävä arvioinnin filosofiaan, mutta myös käytännön

sovelluksiin. Etenkin NSSU-ICCE:n työkalu on väline, jonka koen erityisen merkitykselliseksi liikuntapedagogisten tilanteiden arvioinnissa. Koen kyseisellä työkalulla olevan minulle käyttömahdollisuuksia myös alppihiihdon puolella tekemisäni työtehtävissä. Koen kehittävän arvioinnin filosofian merkityksellisenä osana konstruktivistista oppimiskäsitystä ja pidän sen käyttöä äärimmäisen perusteltuna osaamisen arvioinnin ja kehittämisen näkökulmasta.

Tuleva viikko on minulle hieman poikkeava. Olen tiistaista eteenpäin koko loppuviikoin työmatkalla Ruotsissa. Työmatka ei liity Liivan toimintaan, mutta tulen viikon aikana hoitamaan etänä mahdollisia eteen tulevia työtehtäviä. Luulen, että maanantaina avattava LL1-opintojakso voi vaatia toimenpiteitäni viikon aikana. Opetustehtäviä minulla ei kuitenkaan viikon aikana ole. Pysin hyödyntämään viikkoa etenkin CA-mallin opiskeluun sekä muihin tähän mennessä eteen tulleiden materiaalien tarkempaan tutustumiseen. Verkkopedagogiikan näkökulmasta pyrin hyödyntämään viikon Liivan opintojaksotyötilojen tarkasteluun.

5.5 Seurantaviikot 13 ja 14

Raportoin viikot 13 ja 14 yhdellä viikkoraportilla Liivan ulkopuolisen työmatkani johdosta. Näiden kahden viikon merkittävät tavoitteeni olivat varsinaisten lähityöpäivien lisäksi huolehtia työmatkanani aikana Liivan akuuteista asioista etänä. Viikkojen 13 ja 14 merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 9).

Taulukko 9. Viikot 13 ja 14: päivakohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikot 13 ja 14 25.3.-5.4.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai 25.3.	<ul style="list-style-type: none"> • LL1: opintojakson verkkotyötilan avaaminen • L24/25: tiistain AC-työpajan suunnittelun avustus
tiistai 26.3	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpajan tekninen tuki
keskiviikko 27.3 – keskiviikko 3.4.	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: akuutit työtehtävät • Valmennusosaamisen verkostotapaaminen (etänä 2.4.) • CA-mallin ja muiden työharjoittelun lähteiden opiskelu
torstai 4.4.	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: pienryhmien esitysten tutorointi • L24/25: työpajan toteutuksen avustaminen • L24/25: tilannekatsaus- ja suunnittelupalaveri
perjantai 5.4.	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpaja (Syklin 3 päätös) • L24/25: Ensi viikon ennakkotehtävien luominen
lauantai 6.4. ja sunnuntai 7.4.	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: Ensi viikon ennakkotehtävien luominen

Kahden viikon ajalle jakautunut työmatkani ei juurikaan aiheuttanut ongelmia työtehtävieni osalta. Avasimme LL1-opintojakson opiskelijoille maanantaina 25.3., eikä se vaatinut näiden kahden viikon aikana toimenpiteitä osaltani. L24/25-opintojakso ei myöskään vaatinut panostani poissaoloni aikana. Hyödynsinkin matkalla ollessani ylimääräisen ajan Biggs & Tang'n Teaching for Quality Learning at University -teoksen (2011) opiskeluun ja Liivan akuuttien tehtävien hoitoon.

Biggs & Tang (2011) tuovat esille omassa teoksessaan formatiivisen arvioinnin ja palautteen välisen eron. Heidän näkemyksensä mukaan formatiivinen palaute on formatiivista arviointia kuvaavampi sana jäsentämään kehittävää arviointia. Vaikka ero voi vaikuttaa semanttiselta, on siinä toiminnan kannalta merkittävä ero. Palautteen tehtävä on ensisijaisesti ohjata ja kehittää, kun arviointi puolestaan viittaa enemmän olemassa olevan tason määrittelyyn. (Biggs & Tang 2011, 64–66.) Huomioin tämän tuutoroidessani L24/25-opintojakson pienryhmiä ja koen onnistuneeni luomaan formatiivisen palautteen ilmapiirin työpajaani, jonka tavoite oli tukea pienryhmien koulutussuunnitelmien luomista hyödyntäen kehittävää vertaispalautetta.

Toiseen merkittävään arvioinnin työkaluun tutustuin tämän kuukauden Valmennusosaamisen verkostotapaamisessa. Tapaamisessa Kirsi Hämäläinen esitteli Wengerin (Wenger, Trayner & de Laat 2011) artikkeliin pohjautuvan koulutusten ja verkostojen arvon luonnin arviointimallin. Mallissa tarkastellaan koulutusten ja verkostojen tuomaa arvoa osallistujalle. Malli jaetaan viiteen portaaseen, jotka ovat välittömät arvot, potentiaaliset arvot, sovellusarvot, realisoituneet arvot sekä uudistumisarvot. Tutustuttuani työkaluun verkostotapaamisen jälkeen tarkemmin, koen sen olevan potentiaalinen väline koulutustapahtumien pitkäjänteisen hyödyn tarkasteluun. Pyrin hyödyntämään mallia jo tämän kevään aikana.

Vaikka en ollut asettanut näille kahdelle viikolle kovin spesifejä tavoitteita, koin viikkojen tukevan osaamisen kehittymistä merkittävällä tavalla. Toissa viikolla esille tulleet arviointiosaamisen sisällöt saivat tällä viikolla työpajojen ja Olympiakomiteasta tulleiden materiaalien myötä merkittävää tukea osaamiselleni. Tarkasteltaessa näiden viikkojen sisältöjä suhteessa aikuiskouluttajan asiantuntijuteen (Liite 2) koen saaneeni sisältöä osaamiseeni etenkin oppimisen- ja oppimisprosessin arviointien näkökulmasta. Etenkin pedagogisen osa-alueen puolella kuvaukset: ”osaan arvioida oppimista ja osaamista yksilöllisesti ja antaa henkilökohtaista kehittymistä edistävää palautetta” sekä ”minulla on monipuoliset arviointitaidot, osaan suunnitella ja arvioida näyttöjä”, saivat Wengerin (2011) ja Biggs & Tang:n (2011) myötä lisäymmärrystä.

En saanut näiden kahden viikon aikana juurikaan ulkopuolista palautetta toiminnastani. Edes LL1-opintojakson osalta ei opiskelijoilta tullut yhtään kysymystä tai tukipyyntöä. Tätä pidän äärettömän hyvänä merkinä opintojakson suunnittelusta ja toteutuksesta.

Viimeisen kahden viikon merkittävimmät kirjalliset lähteet ovat kiistatta olleet jo esittelemäni teokset, joista toinen on *Teaching for Quality Learning at University* -teos (Biggs & Tang 2011). Koen tämän teoksen sisältävän niin paljon pedagogista osaamista, että joutunen palaamaan sen sisältöön useita kertoja tulevien vuosien aikana. Teoksen CA-mallin olen kuitenkin sisäistänyt jo mielestäni hyvin, mutta huomaan merkittävien osaamistarpeideni liittyvän ILO'n, AT'n ja TLA'n välisten kokonaisuuksien yhdistämiseen. Huomaan olevani mallin kannattaja ja ole-

tan sen jäsentävän pedagogista filosofiaani vielä vuosia eteenpäin. Toinen merkittävä ulkopuolinen lähde tällä tarkasteluajanjaksolla oli Wengerin (Wenger, Trayner & de Laat 2011) koulutusten ja verkostojen arvon luonnin arviointityökalu. Vaikka en ole saanut vielä käyttökokemuksia tästä mallista, koen sen nousevan tulevissa työelämän kehittämistehtävissä merkittävään rooliin.

Ensi viikolla palaan jälleen normaalityöaikaan. Kalenterissani ei ole merkintöjä juurikaan muista työtehtävistä kuin tukea Jouko Lukkarilaa L24/25-opintojakson toteutuksessa. Tämän viikon tapahtumista tekemäni huomio kuitenkin on, että etenkin arviointikriteerien ja näyttöjen arviointiin liittyvää osaamista haluaisin kehittää mahdollisuuksien mukaan. Ensi viikolla pyrinkin olemaan mukana L24/25-opintojakson arviointikriteerien suunnittelussa ja luomisessa. Tämän koen olevan tällä hetkellä yksi merkittävimmistä osaamisen kehittymiseni aspekteista, joihin saan tukea L24/25 opintojakson toteutuksen myötä.

5.6 Seurantaviikko 15

Tämän viikon aikana toimin lähinnä avustavassa roolissa. Tästä johtuen en asettanut tälle viikolle merkittäviä yksittäisiä tavoitteita. Viikko mahdollisti kuitenkin Jouko Lukkarilan työpajojen seuraamisen ja avustamisen, josta sain näkökulmaa kokeneemman opettajan toiminnasta. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 10).

Taulukko 10. Viikko 15: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 15 8.-12.4.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: opintojakson suunnittelu L24/25: tiistain työpajan suunnittelu
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: työpajan toteutus
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: työpajan toteutuksen avustus L24/25: torstain työpajan suunnittelu
torstai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: työpaja – ennakkotehtävän reflektion fasilitointi
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: iltapäivän työpajan suunnittelu L24/25: työpajan toteutuksen avustaminen

Tämän viikon vastuullani olevien työpajojen myötä pääsin jälleen kokeilemaan uusia työpajametodeja. Viikon sisällön laajuudesta johtuen työpajoissa oli suhteellisen nopea etenemistahti koko viikon ajan. Tämä asetti työpajafasilitoinnille tehokkuuden vaatimuksen. Pyrinkin organisoimaan työpajojen pienryhmätehtävien reflektiot ja yhteenvedot mahdollisimman tehokkaiksi. Tällä tavoittelin yksittäisen opiskelijan aktiivisuuden lisäämistä sekä turhien keskustelujen karsimista. Työpajoissani hyödynnämme yhä kollektiivisia ryhmäkeskusteluja, mutta pyrin kuitenkin tehostamaan purkutilaisuuksien ajankäyttöä. Biggs & Tang'n CA-malliin (2011) viitaten, tämä tukee TLA-metodieni osaamista.

Toiminnan tehostamiseksi kokeilin viikon aikana nopeita ryhmätehtäviä, joissa alkutilanteen parit kumuloituvat vaihe vaiheelta suuremmiksi ryhmiksi. Tähän tehtävään liittyi myös työskentelyajan lyheneminen vaihe vaiheelta. Tehtävässä ensimmäisen vaiheen aikamääre oli kymmenen minuuttia, joka väheni seuraavaan vaiheeseen kahdella minuutilla, päättyen kuuteen minuuttiin kolmannessa ja viimeisessä vaiheessa. Vaikka tahti tällaisessa tehtävässä on nopea, toimi se hyvin nopean ideoinnin fasilitointikeinona. Koen tällaisten nopeatempoisten työpajojen olevan hyviä herättäjiä tietyissä tilanteissa, mutta niiden käytöstä pitää kuitenkin olla tietoinen. Vaikka riskit liian kuormittavaan toimintaan ovat näissä tilanteissa olemassa, ei tämä raja kuitenkaan ylittynyt opiskelijoilla tällä viikolla.

Toiminnan tehostamisen lisäksi olen viikon aikana hyödyntänyt työpajoissa suhteellisen tarkkaa ja vaiheistettua ohjeistusta, jonka olen jakanut opiskelijoille joko etukäteen tai heijastanut luokassa videotykillä kaikkien nähtäväksi. Näiden ohjeiden merkitys vaikuttaa olevan opiskelijoiden kannalta positiivinen ja tarkentavien kysymysten määrä onkin vähentynyt muutoksien jälkeen merkittävästi.

Peilatessani viikkoa jälleen Aikuiskouluttajan asiantuntijuuteen (Liite 2) koen viikon tapahtumien tukeneen kehittymistäni asiantuntijaverkon laajenemisessa, erilaisten opetus- ja ohjausmenetelmien hyödyntämisessä sekä työelämälähtöisten opetuksen ja ohjauksen toteuttamisessa. Asiantuntijaverkoston laajenemista edustaa yhteydenottoni keskiviikon International Council for Coaching Excellence (myöhemmin ICCE) järjestön Sergio Lara-Bercialiin. Pyysin ja sain häneltä videotervehdyksen keskiviikon työpajaa varten, jonka esitin työpajan alussa videotykillä. Luulen tilanteen olleen yllättävä Lukkarilalle sekä työpajan opiskelijoille,

koska olimme työpajan ennakkomateriaalissa tutustuneet Lara-Bercialin tekemään valmennusosaamisen materiaaliin. Lara-Bercialin video loi hyvän ilmapiirin työpajaan ja toi lisäarvoa myös aineiston käsittelyyn. Tilanteen järjestäminen ja jännitys sen onnistumisesta oli tämän kevään mieleenpainuvimmista asioista.

Tämän viikon merkittävimmät ulkopuoliset palautteet sain L24/25-opintojakson opiskelijoilta opintojakson välipalautteen muodossa. Merkittävimmät palautteet toimintaani liittyivät positiiviseen ilmapiiriin luomiseen työpajoissa, innovatiivisten ratkaisujen rohkeaan kokeiluun ja erityisesti AC-tapaamisten teknisten toteutuksien hallitsemisesta. Olen tyytyväinen saamastani palautteesta.

Tämä viikko ei altistanut minua juurikaan uusille tietolähteille. Kykenin silti hyödyntämään viikon kokemuksiani oppimisessa, vaikka en asettanut viikolle kovin selkeitä tavoitteita. Etenkin toiminnan tehostamiseen liittyvät TLA-metodit toimivat hyvinä oppimiskokemuksina. Reflektiivisen oppimisen myötä kaikki kokemukset ja tilanteet sisältävätkin oppimispotentiaalin. Tämä on mielestäni yksi merkittävimmistä asioista, joka antaa lisäarvoa kokemukselliselle ja reflektiiviselle oppimiselle. Kokemukseni mukaan oppimisprosessi ei sinällään aina kaipaa tavoitetta, mutta voi retrospektiivisestikin luoda mahdollisuuksia osaamisen kehittymiselle (Poikela 2005; 2013). Tällaisesta prosessista tämä viikko oli mielestäni hyvä esimerkki. Tämän viikon merkittävimmät kokemukseni eivät näin ollen perustu niinkään lähteisiin, vaan ovat enemmän subjektiivisia havaintoja viikon kulusta.

Tulevat kaksi viikkoa ovat töitteni osalta jälleen hieman rikkonaiset. Ajanjaksolle osuu kaksi työmatkaa sekä pääsiäinen. Akuuttien tehtävien lisäksi pyrin hyödyntämään seuraavat kaksi viikkoa viikolla 18 alkavan L24/25-opintojakson koulutusosaamisen syklin suunnitteluun minulle määriteltujen vastuiden osalta.

5.7 Seurantaviikot 16 ja 17

Tämän viikkoanalyysi-jakson merkittävimmäksi tavoitteekseni muodostui L24/25-opintojakson hyödyntäminen työharjoitteluni kehittämistehtävän toteutuksessa. Päätin hyödyntää L24/25-opintojakson tarjoamaa mahdollisuutta yhdistää opintojakson työtehtäväni ja työharjoitteluni kehittämistehtävä. Tavoitteeni oli kehittää koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin työkalu, joka palvelisi niin L24/25-opintojakson koulutusosaamisen sykliä kuin Liivan verkkopedagogiikkaa. Viikkojen 16

ja 17 merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 11).

Taulukko 11. Viikot 16 ja 17: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikot 16 ja 17 17.-28.4.19	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
tiistai 17.4. ja keskiviikko 18.4.	<ul style="list-style-type: none"> Liiva: etätyöskentely (kotona sairastavan lapsen kanssa)
torstai 18.4.	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: viikon 18 työtehtävieni suunnittelu
Pääsiäinen	
tiistai 23.4.	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: viikon 18 ennakkotehtävän luominen Työharjoittelun ja opinnäytetyön välirefleksio (Lukkarila)
lauantai 27.4. ja sunnuntai 28.4.	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: viikon 18 ennakkoaineiston luominen L24/25: viikon 18 työpajojen suunnittelu

Viimeisen kahden viikon ajanjakson ollessa hyvin rikkonainen työharjoittelun ulkopuolisten töitteni, pääsiäisen ja sairastavan lapsen johdosta, koostuivat työtehtäväni viikoilla 16 ja 17 akuuteista Liivan työtehtävistä sekä L24/25-opintojakson työpajojen suunnittelusta. Näin ollen en tässä viikkoanalyysissä pureudu tarkkaan osaamiseni kehittymisen arviointiin. Sen sijaan tarkastelen työharjoitteluni kehittämistehtävän näkymiä loppukevään työharjoittelujaksollani.

Koen viimeisen kahden viikon olleen äärettömän merkitykselliset oman osaamiseni kehittymisen ja työharjoitteluni kehittämistehtävän kannalta. Sain L24/25-opintojakson vastuupettajalta Jouko Lukkarilalta tehtäväksiannon luoda opintojakson koulutusosaamisen sykliin työpajamateriaalia. Koska työtehtäväni Liivan verkkopedagogiikan mallipohjan luomisesta ja koulutusosaamisen materiaalien luominen käsittelevät käytännössä samaa asiaa, päätin hyödyntää tämän tilaisuuden ja yhdistää molemmat tehtäväni. Tämän johdosta aloin kehitellä koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin mallia, joka soveltuisi korkeakoulujen opintojaksojen ja verkkokurssien sekä liikunta-alan koulutusten suunnitteluun.

Olen saanut yhdistettyä koulutuksen suunnittelun malliin mielestäni Atkinsonin 8-SLDF:n (Atkinson 2016), Verkkototeutusten laatukriteerien (eAMK 2017) ja CA-filosofian parhaat puolet. Tämän johdosta malli koostuu kuudesta eri suunnittelun

vaiheesta, joiden kantava teema on reflektio. Reflektio näkyikin mallin kokonaisuudessa ja sen hyödyntäminen tuleekin nähdä reflektiivisenä prosessina. Mallin tarkoitus on palvella koulutustoiminnan suunnittelijoita huomioimalla koulutuksen suunnitteluprosessin eri vaiheiden erityispiirteet.

Olen luonut mallin jokaiseen vaiheeseen reflektiivisiä kysymyksiä, joita pohtiessa koulutuksen suunnittelijat voivat tarkastella koulutuksen eri vaiheiden tarpeita. Malli koostuu tällä hetkellä siis kuudesta eri vaiheesta, jotka yhteensä sisältävät noin 90 kysymystä. Selkeiden lähteiden lisäksi olen sisällyttänyt malliin osaamiseni alppihiihdonkoulutuksesta ja kokemukseni Liivan assistentin tehtävistä tämän lukuvuoden aikana. Malli ilmentää jo tällä hetkellä hyvin pitkälle pedagogisen osaamiseni tasoa ja luulen, että jatkan tämän opinnäytetyöprosessin aikana mallin kehittämistä oman osaamiseni karttuessa. L24/25-opintojakson oletan vaikuttavan merkittävästi mallin rakenteeseen tulevien viikkojen aikana.

Saatuani mallin esiteltävään muotoon, pyrin esittelemään sitä seuraavien viikkojen aikana eOppimispalveluiden ja Liivan henkilöstölle sekä keräämään heiltä huomioita mallin jatkokehittämistä varten. Pyrin myös hyödyntämään opiskelijoiden palautetta mallin käytettävyydestä L24/25-opintojakson koulutustehtävien suunnittelussa. Tavoitteeni on käyttää tulevat viikot mallin viimeistelyyn. Siten voin työharjoitteluni viimeisillä viikoilla esitellä mallin Liivan yliopettajalle.

Pidin 23.4. Jouko Lukkarilan kanssa lähes kahden tunnin mittaisen reflektion kokemuksistani työharjoittelu- ja oppimispäiväkirjaprosessien ajalta. Vaikka Lukkarila ei odotetusti antanut minulle suoraa palautetta toiminnastani, tuki keskustelu hyvin ajatuksieni jäsentymistä opinnoistani, roolistani Liivan assistenttina ja opinnäytetyöprosessini etenemisestä. Keskustelimme myös paljon kevään aikana saamastani vapaudesta ja vastuusta, joiden määrä on yllättänyt minut.

Lukkarila kannustaakin minua hyödyntämään työharjoitteluni jäljellä olevan ajan mahdollisimman hyvin ja suuntaamaan oman osaamiseni kehittymisen rohkeasti niihin asioihin, jotka itse koen tukevan työharjoittelu- ja päiväkirjaprosessejani. Saamani autonomia on siis huomattavaa, eikä Lukkarila ole koko kevään aikana juurikaan puuttunut toimintani yksityiskohtiin. Keskustelun perusteella voin vielä rohkeammin tehdä autonomisia ratkaisuja työtehtävieni osalta.

Koen olevani koulutuksen suunnittelun mallin myötä työharjoitteluni kehittämis-tehtävän ytimessä. Vaikka ensi viikolla iso osa työpanoksestani liittyy mallin hyödyntämiseen, on minulla todennäköisesti myös jonkin verran muita opetustehtäviä. Pyrin alkuvuikosta luomaan malliin orientaatiovideon, jonka voin esitellä Liivan henkilökunnalle, L24/25-opintojakson opiskelijoille ja Oppimispalveluiden henkilöstölle. Mikäli saan palautetta mallista jo ensi viikon aikana, jatkojalostan sitä mahdollisuuksien mukaan. Muutoin keskityn muihin työtehtäviini etenkin L24/25:n parissa ja palaan mallin pariin saatuaani ulkopuoliset palautteet

5.8 Seurantaviikko 18

Tämän viikon merkittävimmät tavoitteeni keskittyivät koulutuksen suunnittelun mallin kehittämiseen sekä sen hyödyntämiseen osana L24/25-opintojaksoa. Loppuviikon merkittävin tavoite oli kantaa vastuu perjantain työpajasta sekä valmistautua ensi viikon tehtäviin. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 12).

Taulukko 12. Viikko 18: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 18 29.4.-3.5.2019	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: tiistain työpajan valmistelu RM-6: Koulutuksen suunnittelun mallin kehittäminen + orientaatiovideon luominen
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: AC-työpaja
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> RM-6: mallin kehittäminen
torstai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: 4. Syklin näyttöjen ja arviointikriteerien suunnittelu L24/25: perjantain työpajan suunnittelu
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> L24/25: työpajan toteutus

Koen saavuttaneeni viikon tavoitteet hyvin. Sain maanantain aikana valmiiksi sittemmin nimeä vaihtaneen Koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin reflektiivinen malli – RM-6-mallin (myöhemmin RM-6) ja sen orientaatiovideon. Videon jaoin koulutuksemme opettajille, eOppimispalveluiden Tanja Rautiaiselle sekä Sakari Rousulle kommentointia varten. Lähetin myös materiaalin Olympiakomitean Kirsi

Hämäläiselle kommentointia varten. Viikon aikana en saanut kommentteja mal-
lista, mutta tälle viikolle osunut vappu saattoi olla vaikuttava tekijä tähän.

Viikon työpajat onnistuivat jälleen hyvin. Rutiinini AC-työpajojen toteutuksesta al-
kaa näkyä toiminnassani ja kykenin tiistain työpajassa muokkaamaan suunnitel-
maa hetkessä ja sen johdosta saavuttamaan halutun lopputuloksen. Onnistuin
viikon työpajoissa myös hyvin tuomaan esille RM-6-mallini (Liite 4) sekä tarjoa-
maan sitä koulutuksen suunnittelun rungoksi L24/25-opintojakson opiskelijoille.

Viikon yksi merkittävistä huomioista nousi esille keskusteluissa Jouko Lukkarilan
kanssa. Lukkarila huomautti, että opetustoimintaa suunnitellaan monesti näkö-
kulmalla: ”mitkä ovet laitetaan kiinni”. Tämä tarkoittaa, että opettajat monesti ar-
vioivat sitä, miltä osin oppiminen varmistetaan ja mihin kysymyksiin annetaan
vastaus. Vaihtoehtoisesti Lukkarila tarjosi ajatusta, jossa pedagogista toimintaa
tarkasteltaisiin myös näkökulmalla: ”mitkä ovet jäävät auki?”. Tällä hän tarkoittaa,
että pedagogisessa toiminnassa tulisi myös olla aspekteja, joiden tehtävä on vain
herättää oppijan mielenkiinto ja näin avata vain ovi uuteen asiaan. Näihin asioihin
ei siis välttämättä pyritäkään antamaan vastauksia opetustapahtuman puitteissa,
vaan asiat jätetään tietoisesti auki.

Koen ”avoimien ovien ajatuksen” erittäin mielenkiintoisena. Näen sen myös ole-
van oppijan itseohjautuvuutta ja omaa aktiivisuutta tukevan konstruktivistisen op-
pimisnäkemys mukainen (Poikela 2005; Siljander 2002), jonka vuoksi pyrin
myös integroimaan sitä RM-6-malliini.

Tarkasteltaessa jälleen viikkoani Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) nä-
kökulmasta, huomaan RM-6-mallin myötä osaamiseni kehittyneen etenkin kehiti-
tämisen ja pedagogisen osaamisen osa-alueilla. Työharjoitteluni alussa tekemäni
osaamisen arviointi nosti kehityskohteikseni piirteitä, joista tämän viikon aikana
koen merkittävimmin kehittyneen kehittämisen osa-alueelta:

- minulla on näkemysellisyyttä oman alani kehittämiseksi
- ideoin usein yhteistyötahojen kanssa uusia toimintatapoja
- pystyn vaikuttamaan alani kehitykseen tuomalla esiin ja hankkimalla uutta tutkimustietoa

Pedagogisella osa-alueella kehityskohteistani koen tällä viikolla erityisesti kehittyneen:

- toteutan työelämälähtöistä opetusta ja ohjausta, joka perustuu aitoihin työelämän ongelmiin
- suunnittelen opetusta ja työssäoppimista työelämälähtöisesti

Viikon aikana merkittävimmät palautteet koskivat tiistain AC-työpajaa sekä RM-6-mallia. Tiistain AC-työpaja sai jälleen opettajilta ja opiskelijoilta positiivista palautetta. Koen saavuttaneeni AC:n osalta jo niin hyvän rutiinin, että voin jatkokehittää AC-työpajoja rohkeasti eteenpäin. RM-6-malli vaikuttaa olevan selkeä ja kattava koulutuksen suunnittelun malli. Jään odottamaan siitä vielä muita palautteita, mutta koen jo tässä vaiheessa onnistuneeni mallin luomisessa hyvin. Viikon aikana en juurikaan joutunut hakemaan uutta tietoa ja lähteitä, koska olen RM-6-mallin osalta tehnyt merkittävimmät tiedonhaut jo viime viikon aikana.

Ensi viikon työviikkoni näyttää pitkästä ajasta jälleen ehjältä kokonaisuudelta. Tiistaina teen päivämatkan Valmennusosaamisen verkostotapaamiseen, mutta olen viikon aikana muuten Liivalla normaalisti. L24/25-opintojaksoon työtehtäviini kuuluvat näyttöjen vertaisarviointi sekä opintojakson viimeisen syklin näytön suunnittelu. RM-6-mallin suhteen en tee kehitystyötä, ellen saa ulkopuolista palautetta.

5.9 Seurantaviikko 19

Viikon tavoitteeni keskittyivät lähes täysin keskiviikkona ja torstain pidettävien L24/25-opintojakson arviointiosaamisen näyttöjen suunnitteluun ja toteutukseen. Tiistaina osallistuin jälleen Valmennusosaamisen verkostotapaamiseen. Loppuviikon tavoitteenani oli saada L24/25-opintojakson ensi viikon näyttöjen tehtäväkäsianto valmiiksi. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 13).

Taulukko 13. Viikko 19: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 19 6.-10.5.2019	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpaja – avustaminen • L24/25: suunnittelupalaveri viikon 20 työtehtävistä • Liiva: Oiva-hankeen palaveri
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • Olympiakomitean työpaja • Teaching as a Design Science (Laurillard) -teoksen opiskelu
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: Fasilitointinäyttöjen vertaisarviointi
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: Fasilitointinäyttöjen vertaisarviointi • L24/25: perjantain AC-työpajan suunnittelu
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: AC-työpaja • Liiva: maanantain Oiva-hankkeen esitelmän valmistelu

Tämän viikon merkittävin asia oli arviointiosaamisen näyttöjen vertaisarviointi osana L24/25 opintojaksoa. Vertaisarvioinnissa hyödynsimme jälkeen NSSU-ICCE:n arviointiprosessia (NSSU-ICCE 2016, 10). Mielestäni voisimme Liivalla jatkojalostaa NSSU-ICCE:n arviointiosaamisen metodia vielä selkeämmäksi kokonaisuudeksi, jossa arviointiprosessi jäsennettäisiin johonkin tiettyyn arviointisuunnitelmamalliin, joka sisältäisi aikataulutuksen, vaiheiden erityispiirteet ja vaihekohtaiset vinkit. En todennäköisesti ehdi tehdä tätä tälle keväälle, mutta mallin luominen voisi olla oman osaamisenikin kannalta mielenkiintoinen tehtävä.

Loppuviikosta sain opintojakson vastuuoopettajalta Jouko Lukkarilalta tehtäväksi kehittää L24/25-opintojakson viimeiselle viikolle tehtävän, joka ohjaisi opiskelijoita refleктоimaan osaamistaan liikunnanohjaajaopiskelijoiden osaamisvaatimuksiin. Suunnittelin tehtävän Lapin AMK:n Liikunta-alan soveltajan hyväksytty osaaminen -matriisiin (Liite 1) pohjautuen, josta opiskelijoiden käyttöön loin itsearviointi Excel-työkalun. Excel-työkalun myötä opiskelijat arvioivat omaa osaamistaan suhteessa liikunnanohjaajan kompetensseihin. Tehtävässä tätä itsearviointia seuraa esseen kirjoitus, jota tuemme kahdella työpajalla viikon aikana.

Opiskelijoiden osaamisen kehittymisen lisäksi merkittävin henkilökohtainen tavoitteeni tähän työtehtävään liittyi selkeän, eheän ja linjakkaan kokonaisuuden luomiseen. Tavoitteeni on, että opintojakson opiskelijat pitävät tehtävänantoa sel-

keänä ja johdonmukaisena sekä kokevat tehtävän itsessään osaamisen kehittymisen kannalta merkittäväksi. Esittelin tehtävän perjantain AC-työpajan aikana ja koen opiskelijoiden kokeneen tehtäväksiannon selkeäksi. Olin keskustellut tehtävästä opiskelijoiden kanssa jo ennen työpajaa ja pyytänyt kommentteja aiheesta. Luulen keskustelun tukeneen positiivista vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa ja näin edesauttaneen heidän suhtautumistaan tähän laajaan tehtävään.

Viikon merkittävimmän haasteen kohtasin alkuviikon Olympiakomitean verkostotapaamisessa, jossa pääsin esittelemään nopeasti RM-6-malliani (Liite 4). Vaikka sain mahdollisuuden esitellä malliani tapaamisen aikana, jäi minulle aikaa siihen vain alle kymmenen minuuttia. Tämä asetti esitykselleni merkittävän aikapaineen ja myönnän, että koin tilanteen hyvin jännittävänä. En yleensä juurikaan jännitä esiintymistä, mutta tällä kertaa kokemus oli ylilatautunut. Sain mallin kuitenkin esitettyä mielestäni hyvin ja tuotua merkittävimmät asiat esille.

Tarkastellessani viikon antia Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) näkökulmasta, koen saaneeni etenkin arviointiosaamisen myötä lisää osaamista mallin pedagogiseen osa-alueeseen. Merkittävimmät yksittäiset kuvaukset tuolta osa-alueelta ovat tällä viikolla olleet:

- osaan toimia oppijan ammatillisen kasvun ohjaajana
- toteutan työelämälähtöistä opetusta ja ohjausta, joka perustuu aitoihin työelämän ongelmiin
- osaan arvioida oppimista ja osaamista yksilöllisesti ja antaa henkilökohtaista kehittymistä edistävää palautetta sekä minulla on monipuoliset arviointitaidot, osaan suunnitella ja arvioida näyttöjä

Koen arviointiosaamisen merkityksen oman ammatillisen osaamisen näkökulmasta kriittiseksi, mikäli tulevaisuudessa jatkan pedagogisella-alalla. NSSU-ICCE:n (2016) arvioinnintyökalu on arviointiosaamiseen toistaiseksi paras kohtaamani malli ja pidän sen hallintaa merkittävänä osaamistarpeeni.

Tämä viikko ei poikkeuksellisesti sisältänyt merkittävää ulkopuolista palautetta. Myös merkittävät lähteeni ovat tulleet esille NSSU-ICCE:n arviointiosaamiseen liittyen (NSSU-ICCE 2016, 10).

Ensi viikko on L24/25-opintojakson viimeinen viikko. Mielenkiinnolla odotan kuinka esseen tehtäväksianto ja kokonaisuus otetaan vastaan. Tehtävä voi vaatia minulta toimenpiteitä, mutta pyrin keskittymään viikon aikana vastuullani olevien työpajojen ja opintojakson päätöspalautteen suunnitteluun. Maanantaina minulla on Oiva-hankkeen esitys, mutta muutoin viikon työtehtäväni keskittyvät lähes täysin L24/25-opintojakson tehtäviin.

5.10 Seurantaviikko 20

Tämän viikon merkittävimmät työtehtäväni ja niiden myötä myös tavoitteeni keskittyivät maanantaiaamun Oiva-hankkeen esitykseen sekä L24/25-opintojakson viimeisen viikon toteutukseen. Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 14).

Taulukko 14. Viikko 20: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 20 13.-17.5.2019	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: Liivan esittely Oiva-hankkeen työntekijöille • L24/25: opintojaksopalautteen luominen
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: iltapäivän työpajan suunnittelu • L24/25: työpajan toteutus
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: huomisen työpajan suunnittelu • RM-6: mallin kääntäminen englanniksi
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpajan toteutus • Liiva: ensi viikon Näyttö- ja kehittämissuunnittelu • L24/25: huomisen työpajan suunnittelu
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: työpajan toteutus + opintojaksopalautteiden läpikäynti • Liiva: Näyttö- ja kehittämissuunnittelun ennakkotehtävän luominen

Pidin maanantaiaamuna Oiva-hankkeen hanketyöntekijöille Powerpoint-esityksen Lapin AMK:sta, Liivasta sekä omasta opintopolustani. Esitykseni onnistui suunnitellun mukaisesti ja koin onnistuneeni tuomaan esille Liivan erityispiirteitä ja omaa opintopolkuani mielenkiintoisella tavalla. Kokemus oli kaiken kaikkiaan hyvä esiintymiskoe tulevaisuutta varten.

L24/25-opintojakson parissa pyrin tällä viikolla erityisesti keskittymään selkeisiin tehtäväksiantoihin ja ohjeistuksiin. Pyrin kuvaamaan tehtävät mukailen miksi,

mitä, miten -rakennetta, joita laajensin suhteellisen yksityiskohtaisilla ohjeilla. Kaikkien näiden tavoite oli tuoda opiskelijoille selkeästi esille, miksi tehtävän teko kehittää opiskelijan osaamista, mitä tehtävässä on tarkoitus tehdä ja miten tehtävä on tarkoitus toteuttaa. Saamani opiskelijapalaute tukee ennakoajastani, että selkeät ohjeet ovat pedagogisesti täysin perusteltua ja jopa välttämättömiä. Näillä toimenpiteillä voin vähentää opiskelijoiden kysymyksiä sekä varmistaa, että opiskelijoiden energiaa suuntautuu oikealla tavalla tehtävien tekemiseen.

Osaltaan näiden pedagogisten kokemusten johdosta analysoin tämän viikon osaamisen kehittymistä hyödyntäen Lapin AMK:n Liikunta-alan soveltajan hyväksytty osaaminen -matriisia (Liite 1), tarkastellen siitä etenkin liikuntapedagogista osaamista. Vaikka matriisi määrittelee liikunnanohjaajan osaamiseksi nimenomaan liikuntapedagogisen osaamisen, koen tämän kompetenssin kuvauksien liittyvän kaikkeen pedagogiseen toimintaan. Matriisin kognitiivisen osaamisen kompetenssikuvauksista merkittävin esille nouseva asia oli: ”arvioin käyttämäni menetelmien toimivuutta ja teen vertailua eri menetelmien toimivuudesta oppimiskokemuksia ja -tietoa yhdistäen”. Sosiaalisen osaamisen puolelta kuvauksista puolestaan merkittävimpänä kehittyneenä osana koen olleen: ”yhdistän eri vuorovaikutus- ja viestintämenetelmiä osallisten tarpeiden mukaan.”

Vaikka tämän viikon viikkoanalyysini keskittyi paljon kokemuksiini tehtäväksiannoista, oli merkittävin ajatuksia herättävä lause Jouko Lukkarilan esittämä oppimiseen liittyvä kysymys: ”Millaista konkreettista muutosta oppijan toiminnassa tapahtuu opetustoiminnan johdosta?” Koen kysymyksen tukevan niin CA-mallin ILO:n asettelua (Biggs & Tang 2011, 100–101) kuin Lukkarilan jo aikaisemmin tämän kevään aikana esille nostamaa näkemystä toiminnallisesta kielestä. Tämä näkemys voisi olla helppo ohittaa triviaalina väitteenä, mutta todellisen oppimisprosessien muutosvaikutusten arviointi tulisi aina kohdistua oppijassa tapahtuviin todellisiin muutoksiin.

Kysymys mielestäni tiivistää kaiken pedagogisen toiminnan reflektion yhteen lauseeseen. Siitä on myös helppo vetää yhtäläisyyksiä Wengerin vaikuttavuuden arvioinnin vaiheisiin, jossa toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan etenkin realisoituneen muutoksen kautta. Oleellista ei näin ollen ole se mitä potentiaalista hyötyä oppimisesta on, vaan mitä realisoitunutta hyötyä oppimisesta on. (Wenger,

Trayner & de Laat 2011.) Tämä muutosprosessi mukailee myös transformatiivisen oppimisen näkemyksiä ja on näin ollen opinnäytetyönikin kannalta keskeinen teesi oppimisen ja osaamisen kehittymisen tarkasteluun. (Poikela 2013, 68–70.)

Tämän kevään merkittävimmät henkilökohtaiset palautteet sain tänään L24/25-opintojakson opiskelijoilta. Palautteiden perusteella onnistuimme Jouko Lukkarilan ja Kaisa Pyykkösen kanssa luomaan onnistuneen opintojaksokokonaisuuden, johon opiskelijat olivat kiistatta tyytyväisiä. Tähän merkittävimpänä tekijänä pidän Lukkarilan ja Pyykkösen kanssa jakamaamme yhteistä näkemystä linjakkaan opettamisen merkityksestä ja piirteistä.

Saamani henkilökohtainen palaute oli myös äärettömän kannustavaa. Opiskelijat arvostivat energiaani, innostuneisuuttani ja sitoutumista opintojakson tehtäviin. Palautteissa tuli esille myös roolini ”hyvänä opettajana”, joka kiistatta kannustaa minua pedagogisen osaamiseni kehittämisessä. Koen onnistuneeni opintojakson toteutuksen aikana työtehtävissäni hyvin ja olen iloinen, että myös L24/25-opintojakson opiskelijat ovat olleet kokonaisuuteen tyytyväisiä.

Päiväkirjamerkintöjeni viimeinen viikko alkaa maanantaina. Työtehtäväni keskittyvät alkuvuikon Näyttö- ja kehittämisviikon työtehtäviin. Loppuviikon pyrin hyödyntämään tulevan kesän työtehtävieni suunnitteluun sekä pitämällä yhteenvetdon työharjoittelustani Jouko Lukkarilan kanssa. Varsinaisen päiväkirjan puhtaaksikirjoittamisprosessin aloitan todennäköisesti vasta kesäkuun puolella, joten ensi viikko on päiväkirjan osalta rutiiniviikko.

5.11 Seurantaviikko 21

Tämän viikon tavoitteeni keskittyivät ennen kaikkea koulutuksemme Näyttö- ja kehittämisviikon AC-työpajojen toteuttamiseen. Pyrin myös mahdollisuuksien mukaan kääntämään RM-6 -malliani englanniksi sekä tutustumaan Laurillardin Teaching as a Design Science -teokseen (2012). Viikon merkittävimmät työtehtävät olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 15).

Taulukko 15. Viikko 21: päiväkohtaiset merkittävät työtehtävät

Viikko 21 20.-24.5.2019	
	Päivän merkittävimmät työtehtävät
maanantai	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpajan suunnittelu • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpaja toteutus
tiistai	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpajan suunnittelu • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpaja toteutus
keskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpajan suunnittelu • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon AC-työpaja toteutus • Liiva: Näyttö- ja kehittämissiikon palautteiden läpikäynti
torstai	<ul style="list-style-type: none"> • RM-6: mallin kehittäminen
perjantai	<ul style="list-style-type: none"> • L24/25: opintojakson reflektio

Viikon ilmeisin substanssiosaamiseen liittyvä kokemukseni syntyi tutustuessa Teaching as a Design Science -teokseen (2012). Sain kirjasta todella arvokkaan mallin opettajien ja oppilaiden välisen vuorovaikutuksen mallintamiseen ja suunnitteluun. Laurillard tuo teoksessaan esille niin sanotun Conversational Framework -mallin (myöhemmin CF), joka on niin teoriaa kuin käytäntöä tukeva kuvaus opettajan ja oppilaan sekä oppilaan ja hänen vertaisen välisistä vuorovaikutussuhteista. Malli esittelee myös kuusi oppimisaktiviteettia, jotka Laurillard määrittelee olevan: hankkiminen, tutkiminen, harjoittelu, tuottaminen, keskustelu ja yhteistyö. Malli keskittyy näiden oppimisaktiviteettien hyödyntämiseen osana opettajan ja oppijan käsitteellisten ja käytännön toimintojen välistä vuorovaikutusta ja korostaa nimensä mukaisesti keskustelun ja vuorovaikutuksen merkitystä eri tasojen ja toimijoiden välillä. (Laurillard, 2012.)

Viikon aikana keskustelin myös Jouko Lukkarilan ja Kaisa Pyykkösen kanssa L24/25-opintojakson näyttöjen arvioinneista. Vaikka minulla ei ole pääsyä opiskelijoiden arvosanoihin ja palautteisiin, tuli keskustelussa esille kuinka merkittävässä roolissa hyvät arviointikriteerit ja toiminnallinen kieli on osana kehittävää arviointia. Opettajien arviointitoiminnan työaikaresursointi on merkittävä huomio koulutuksen suunnitteluun, jonka pyrin siirtämään RM-6-malliini (Liite 4).

Näyttö- ja kehittämissiikon osalta saavutin tämän viikon tavoitteen hyvin. Onnistuin AC-työpajojen toteutuksessa ja koen olleeni merkittävässä roolissa Liivan

palauteviikon onnistuneessa toteutumisessa. En ehtinyt viikon aikana sopia tulevan kesän työtehtäviäni yliopettajan Heikki Hannolan kanssa, mutta huolehdin siitä kahden viikon päästä palattuani takaisin työharjoitteluun työmatkani jälkeen.

Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden (Liite 2) näkökulmasta tämän viikon merkittävien osaaminen minulle on tullut Näyttö- ja kehittämissiikun vaikutuksesta kehittämis- ja työyhteisö osa-alueisiin sekä Laurillardin (2012) mallin johdosta substanssi ja pedagogiseen osa-alueisiin. Näistä merkittävimpänä yksittäisistä kuvauksista esille nousevat: ”sovellan uusimpia oppimiskäsityksiä omaan opetukseeni”, ”osaan arvioida oppimista ja osaamista yksilöllisesti ja antaa henkilökohtaista kehittymistä edistävää palautetta” sekä ”hyödynnän työelämästä saatavaa palautetta työyhteisöni yhteistyötapojen kehittämisessä”.

Viikon aikana saamista palautteista merkittävimmät tulivat AC-työpajojen toteuttamisesta. Koen löytäneeni hyvän mallin AC-työpajojen toteuttamiseen, joka vaikuttaa palvelevan opettajia ja opiskelijoita. Koen onnistuneeni viikon AC-työpajoissa ja AC-osaamiseni on kiistatta kehittynyt tämän kevään aikana. Tällä viikolla eteeni tulleista tietolähteistä koen Teaching as a Design Science -teoksen (Laurillard 2012) olleen merkittävä lisä opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutusteorian tulkittamiseen ja mallintamiseen. Pysin tulevien viikkojen aikana sisällyttämään tämän mallin osaksi kehittämääni RM-6 -malliani.

Viimeisen päiväkirjaraportointiviikon myötä siirryn opinnäytetyön kirjoitusvaiheeseen. Kesän aikana pyrin hyödyntämään opinnäytetyöni kirjoitusprosessin kokemuksiani RM-6-mallin jatkojalostamisessa. Vaikka RM-6-malli ei sinällään ole opinnäytetyöni kannalta tärkein asia, on siihen alkanut tiivistyä pedagoginen käsitykseni. Pidän sitä luontevana tapana kehittää ja osoittaa pedagogista osaamistani ja näin tältä osin täyttää Lapin AMK:n PONT-ohjeen (Liite 1) tavoitteet. Pysin liittämään RM-6:n valmiin version opinnäytetyöni liitteisiin. Samalla se toimii myös Liivan verkkopedagogiikan kehittämistehtäväni tuotoksena.

Pysin vielä ennen kesälomaa pitämään pidemmän reflektiopalaverin kevään kokemuksistani opinnäytetyöni ohjaajan ja työharjoitteluni merkittävimmän esimieheni Jouko Lukkarilan kanssa. Tuossa palaverissa pyrin jäsentämään itselleni toimintasuunnitelman kesän PONT:n kirjoitusprosessia varten. Oletan opinnäy-

tetyön kirjoitusprosessin olevan osaamisen kehittymisen kannalta mielenkiintoinen kokemus ja odotan, miten varsinainen PONT:n kokonaisuuteni jäsentyy kesän aikana. Anonyymien nettilainauksen sanoin: ”kokemus muuttuu osaamiseksi vain reflektion kautta”. Kesän aikana toteutan kirjoittamisen myötä syntyvän reflektioprosessin.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni viimeinen luku toteuttaa on/for action reflektiota. Keskityn siis tässä luvussa refleктоimaan kokemuksiani opinnäytetyöprosessini ajalta sekä suuntaamaan katsettani tulevaisuuteen. Olen jäsentänyt pohdintaluvun Lapin AMK:n PONT-ohjetta (Liite 1) mukaillen yhdeksän alaotsikon alle, jonka johdosta luku on suhteellisen pitkä.

Pohdintaluvun alussa analysoin työharjoitteluni aikana kehittyneitä osaamistani. Tätä seuraa työharjoittelun aikana löytämäni ja luomani ratkaisumallit ja menetelmät. Työharjoittelukokemuksieni jälkeen vastaan opinnäytetyön alussa esittämiini reflektiiviseen oppimisen kysymyksiin, jota seuraa opinnäytetyöprosessini aikajana ja analyysi. Pohdintaluvun lopussa esitän kehitysehdotukseni Lapin AMK:lle PONT:den hyödyntämiseksi sekä henkilökohtaiset jatkosuunnitelmani.

6.1 Osaamisen loppuarvio

Toteutin oman osaamiseni alkuarvion työharjoitteluprosessini alussa hyödyntäen Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden mittaria (Liite 2), nämä tulokset olen esittänyt luvussa 3. Päiväkirjaraportoinnin ensimmäisellä viikolla (Luku 5.1) pohdin käyttämäni osaamisen mittarin 1–5 -arviointiskaalaa ja sen käyttökelpoisuutta. Kriittikini kohdistui skaalan käytettävyyteen, jossa asteikko 1–5 ei mielestäni itsessään ole riittävän kuvaava osaamisen arviointiin.

Työharjoitteluni aikana kohtaamani arviointiosaamisen aineistot ovat antaneet minulle kuitenkin vaihtoehtoisen tavan toteuttaa osaamiseni loppuarvio. Loppuarvioissa käytän yhä Aikuiskouluttajan asiantuntijuuden mittaria, mutta varsinaiseen arviointiin mukailen NSSU-ICCE:n näyttöjen arvioinnin kriteeristöä (2016), jäsentäen loppuarvioissa osaamistani asteikolla ”Ei vielä pätevä – Pätevä – Vahva osaaminen”. Tämän valinnan tarkoitus on tarkastella ja osoittaa osaamiseni autenttisissa työtehtävissä ja -kontekstissa.

Opinnäytetyöprosessini osaamisen alku- ja loppuarvion olen kuvannut seuraavaan taulukkoon (Taulukko 16). Taulukon tarkoitus on mahdollistaa auttava vertailu alku- ja loppuarvion välillä, vaikka muuttunut arviointiskaala ei itsessään

mahdollista osaamisen kehittymisen päättelyä. Seuraavat numerot ovatkin suuntaa antavia jättäen merkittävimmän painoarvon kokonaisuuden arvioinnille. Alku- ja loppuarvion analysointia ei siis tule tehdä horisontaalisissa tasossa alku- ja loppuarvion välillä, vaan ennemmin vertikaalisessa suunnassa eri osa-alueiden välillä. Numeroille olen määritellyt osaamisen tasot pätevyyttä kuvaavalla sanoilla

- 1 – Ei vielä pätevä
- 3 – Pätevä
- 5 – Vahva osaaminen

Alkuarvion tavoin loppuarvio on täysin subjektiivinen ja perustuu mallin neljän osa-alueen 80 väittämän itsearvioon. Työharjoittelukokemusten perusteella reflektoin mallin väittämiä loppuarviossa entistä enemmän kevään aikaisten tehtävien, toimintaympäristön ja työn vaatimuksien suhteen. Näin ollen osaamisen loppuarviossa on kiistatta erilainen perspektiivi kuin alkuarviossa. Tämä on väistämätön seuraus työharjoittelun aikaisista kokemuksista ja osaamisen kehitymisestä, mutta en koe sen alentavan osaamisen loppuarvioni käyttökelpoisuutta. Alku- ja loppuarvioiden kuvauskohtaiset arviot löytyvät tämän opinnäytetyön liitteistä (Liite 5).

Taulukko 16. Osaamisen alku- ja loppuarvion yhteenveto

		ALKUARVIO		LOPPUARVIO
SUBSTANSSIN OSA-ALUE	1. Ammatillinen taitotieto	29	A R V I O I N T I S K A L A M U T T E T Y T Y	34
	2. Työelämäosaaminen	40		38
PEDAGOGINEN OSA-ALUE	3. Aikuispedagogiset ja ohjaukselliset taidot	33		36
	4. Aikuisopetusjärjestelmän ja ohjauksen organisoinnin hallinta	33		34
KEHITTÄMISEN OSA-ALUE	5. Oman osaamisen kehittäminen	39		44
	6. Oman alan ja työelämän kehittäminen	27		36
TYÖYHTEISÖN OSA-ALUE	7. Tiimityö- ja verkosto-osaaminen	41		44
	8. Talous- ja hallinto-osaaminen	31		32

6.2 Oman osaamisen kehittyminen

Tarkastellessani osaamiseni loppuarviota (Taulukko 16) ja yksittäisiä kuvauksia (Liite 5), koen työharjoitteluni vaikuttaneen etenkin Aikuiskouluttajan asiantunti-

juuden (Liite 2) mukaisen osaamiseni kehittymiseen. Tulevaisuuden työelämäosaamistani ajatellen, koen saaneeni työharjoitteluprosessista näkökulmia ja työvälineitä pedagogiseen osaamiseeni. Opinnäytetyöprosessi kokonaisuudessaan on puolestaan toiminut pedagogisen filosofiani ja käyttöteorian kehittäjänä.

Työharjoitteluni aikaiset kokemukset opettajan assistenttina altistivat minut autenttiseen korkeakoulupedagogiseen toimintaan ja koen kokemukseni etenkin LL1- ja L24/25-opintojaksoilla olleen suuressa roolissa osaamiseni kehittämisessä. Saamani vastuu molemmilla opintojaksoilla oli yllättävän suurta ja onnistuin hyödyntämään tämän mahdollisuuden hyvin. Työharjoittelukokemukseni ja aktiivinen roolini näillä opintojaksoilla jäsensi minulle aiempaa paremmin aikuispedagogisen toiminnan ja organisaation vaatimuksia ja toimintamalleja, jotka jatkossa kiistatta vaikuttavat toimintaani pedagogisten toimintojen parissa.

Pitäen osaamisen tarkastelun kontekstisidonnaisena Lapin AMK:n Liivaan, pidän Aikuskouluttajan asiantuntijuuden näkökulmasta työyhteisö- ja kehittämisosa-alueita vahvuuksinani. Etenkin RM-6-mallin kehittäminen vahvisti osaamistani kehittämisen osa-alueessa. Merkittävimmät osaamisen kehittämiskohteet minulle asettuvat substanssi- ja pedagogiselle osa-alueelle.

Osaamispyramidiin suhteutettuna koen yleisten työelämätaitojen kuten persoonallisten valmiuksien, luovuuden ja ongelmaratkaisukyvyyn sekä sosiaalisten taitojen olevan vahvuuksiani, kun puolestaan organisaatio ja oman ammattialanosaaminen on Liivan toimintaympäristössä merkittävimmät kehityskohteeni (Viitala 2005, 116). Ammattialanosaamisessa arviointiosaaminen näyttäytyikin erityisen tärkeänä kehityskohteenani, joskin koen saaneeni siihen työvälineitä lähinnä NSSU-ICCE:n (2016) ja Poikelan (2013) kehittävän arvioinnin muodossa.

Osaamisen analyysin johtopäätöksenä totean, että vaikka merkittävimmät kehityskohteeni ovat pedagogisella ja substanssi osa-alueilla, koen kykeneväni toimimaan autonomisesti Liivan toimintaympäristössä työharjoittelulleni määriteltujen tehtävien vaatimalla tavalla. Tämän kevään työharjoittelu ja opinnäytetyöprosessini ovat herättäneet minussa täysin uudenlaisia ajatuksia tulevaisuuden ammatillisista ambatioista. Työelämätaivoitteeni voivat tämän kevään jälkeen hyvin

suuntautua korkeakouluympäristöön. Kokemukseni ja saamani palaute tältä keväältä ovat tukeneet pätevyyden kokemuksiani ja koen kykeneväni toimimaan tulevaisuudessa merkittävänä osana myös liikunta-alan koulutusorganisaatioita.

6.3 Käytetyt ja löydetyt ratkaisumallit ja menetelmät

Toin luvussa 2 esille etenkin Viitalan (2005), Poikelan (2005;2013) ja Siljander (2002) kuvauksiin liittyvät havainnot reflektion ja transformatiivisen oppimisen merkityksestä osaamisen kehittymisessä, konstruktivistisen oppimiskäsityksen sekä näiden vaikutuksen rooliini oppimisprosessien fasilitaattorina. Nämä näkemykset toimivat tietynlaisena teoreettisena viitekehyksenä ja toimintaohjeena työharjoitteluni aikana. Vaikka näiden mallien synteesi oli minulle täysin uusi havainto, olivat kyseiset lähteet minulle kuitenkin entuudestaan tuttuja.

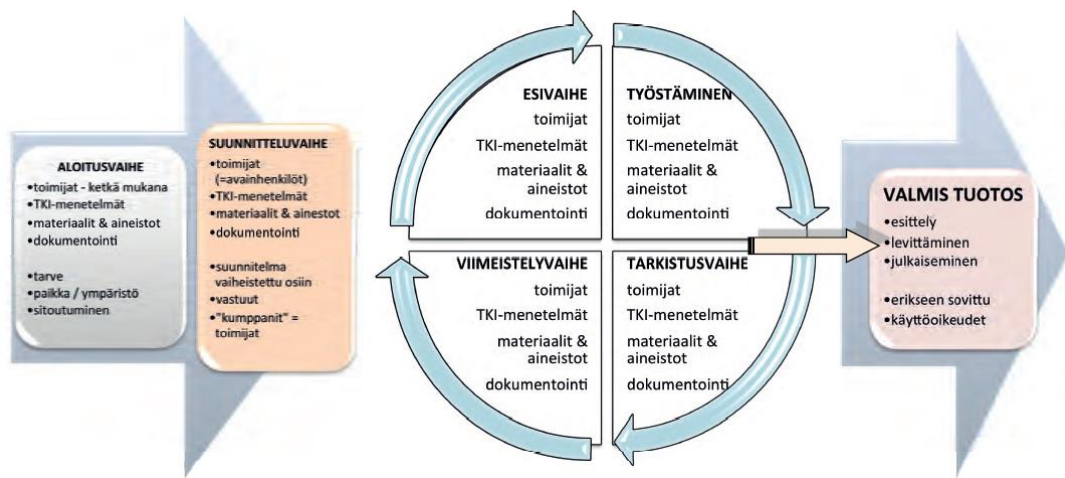
Työharjoitteluajaiset uudet ja edellisiin malleihin mielestäni saumattomasti liittyvät näkemykset tulivat CA- (Biggs & Tang'n 2011) ja CF-mallien (Laurillard 2012) muodossa. Viitalan, Poikelan ja Siljanderin aineistojen luodessa pedagogisen filosofiani pohjan, ovat CA- sekä CF-mallit tuoneet käytännön fasilitointitoimintaani uuden näkökulman ja toimintatavan, jota en aikaisemmin omannut. CA-malli on antanut sen osaamistavoitteiden, arvioinnin ja opetus-oppimisstrategian muodossa linjakkaaseen opetukseen sisältöä, kun CF-malli on jäsentänyt opettajan ja oppijan välisiä vuorovaikutussuhteita sekä oppijan oppimisaktiiviteetteja minulle uudella tavalla.

Tutustuin CA-malliin jo hyvin aikaisessa vaiheessa työharjoitteluni, kun puolestaan CF-malli tuli minulle tutuksi aivan työharjoitteluni lopussa. Etenkin CA sai hyvin merkittävän roolin kaiken pedagogisen toiminnan suunnittelussani työharjoittelun aikana, joskin onnistuin integroimaan molemmat näkemykset RM-6-malliini (Liite 4). Luvussa 6.4 olen kuvannut RM-6-mallin syntyprosessia tarkemmin.

6.4 RM-6-malli

Työharjoitteluni alussa kehittämistehtäväkseni määriteltiin Liivan verkkopedagogiikan kehittäminen. Kokemukseni kuluneen lukuvuoden ajalta opettajan assistenttina sekä etenkin LL1-opintojakson luomiseen liittyvät huomioni nostivat esille

tarpeen koulutuksen suunnittelun mallipohjasta. Tein kehittämistehtävän alustavan suunnitelman työharjoitteluni alussa hyödyntäen Kehittämistoiminnan konstruktivistista mallia (Salonen 2013, 17–21). Tavoitteeni oli mukailia mallin eri vaiheita työharjoitteluni edetessä (Kuvio 7), lukitsematta lukkoon aikataulullisesti tarkkoja päivämääriä tai vaiheita. Syyt tähän ratkaisuun johtuivat kehittämistehtävän laajuudesta sekä sen abstraktiudesta. Kehittämistehtävälleni ei nimittäin määritely selkeää tavoitetta, joten kykenin hyvin autonomisesti tarkastelemaan Liivan tarpeita sekä määrittelemään kehitystehtävän prosessin kulun.

Kuvio 7. Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli (Salonen 2013, 21)

Olen kuvannut RM-6-mallin syntyä jo luvussa 5.7, mutta sen kehittämisprosessi on kevään ja kesän 2019 aikana jatkanut konstruktivistisen mallin mukaista jalostumista. Verkkoopedagogisten tarpeiden jäsenyessä tämän kevään aikana aloitus- ja suunnitteluvaiheessa, hyödynsin työharjoitteluni aikana etenkin L24/25-opintojakson opiskelija- ja opettajapalautetta kehittämistehtävän esi-, työstämis-, tarkistus- ja viimeistelyvaiheiden toteutumiseen (Salonen 2013, 18–19). Liivan opiskelijoiden ja henkilökunnan lisäksi sain mallista kommentteja Valmennusosaamisen verkoston jäseniltä sekä yksittäisiltä ammattipedagogeilta.

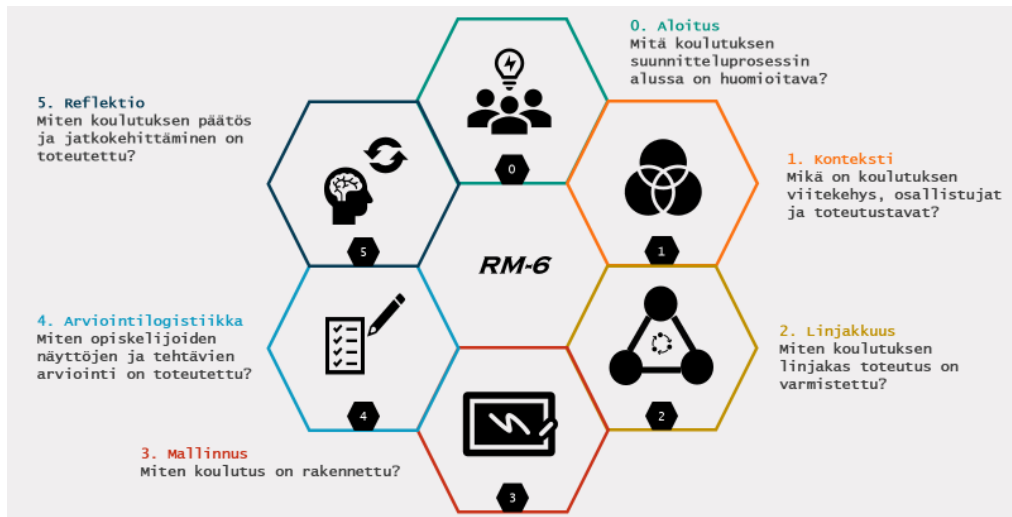
Työharjoitteluni aikana onnistuin luomaan henkilökohtaisen kontaktin 8-SLDF'n luojan Simon Atkinson'iin. Pidin hänen kanssaan Skype-tapaamisen 3.6.2019,

jossa esittelin hänelle sen hetkistä RM-6-malliani. Tapaamisesta saamieni kommenttien perusteella viimeistelin RM-6-mallin siihen muotoon, jossa se nyt on. Tämän jälkeen pyysin Atkinsonilta vielä kommenttia mallista kokonaisuudessaan. Sähköpostikeskustelussa 9.8.2019 hän kommentoi RM-6-malliani näin:

“I think it represents a deeply considered and reflective look at the principles and practice of learning design within a unique discipline and institutional context. It is both coherent and clearly expressed. I believe it adds another example to the field of a useful prism to challenge existing practices.” (Atkinson 2019.)

Vapaasti suomennettuna Atkinson kokee mallin esittävän ”syvällisesti pohdittua reflektiivistä näkökulmaa oppimisen suunnittelun periaatteisiin ja käytäntöön”. Hän pitää mallia ”johdonmukaisena ja selkeästi esitettynä” ja kokee sen lisäävän ”uuden esimerkin olemassa olevien käytänteiden haastamiseksi”. Olen äärettömän tyytyväinen tästä palautteesta ja koen sen tukevan RM-6-mallin jatkokehittämistä edelleen. Olen erityisen iloinen juuri häneltä saamasta palautteesta, koska olin tutustunut Atkinsonin 8-SLDF -malliin jo ennen opinnäytetyöprosessia ja malli on toiminut verkkopedagogiikan inspiraationani jo lähes vuoden ajan. Atkinsoniin tutustuminen tämän prosessin myötä on myös mielenkiintoinen esimerkki työelämäkontaktien muodostumisesta ja pyrin näin ollen pitämään myös tämän kommunikaatiokanavan auki tulevaisuudessa.

Viimeistään Atkinsonin kommenttien myötä koen RM-6-mallin olevan esittelykelppoinen Liivan verkkopedagogiikan suunnittelumalliksi. Mallin soveltuvuutta täytyy vielä arvioida Liivan opettajien ja opintojaksojen oppilaiden puolelta, mutta koen sen nyt olevan Salosen konstruktivistisen mallin viimeisessä vaiheessa (Salonen 2013, 20). Kehittämistehtäväni lisäksi RM-6-malli on toiminut opinnäytetyöprosessini loppuvaiheen ajan mielenkiintoisena aikuispedagogisen osaamiseni jäsentäjänä. Olen kyennyt liittämään malliin vielä työharjoitteluni jälkeen opinnäytetyöprossin myötä tekemiäni huomioita sekä yksittäisiä lähteitä. Uusista lähteistä merkittävin on ollut The Lecturer’s Toolkit (Race 2015), joka on tuonut arviointiosaamiseen uusia näkökulmia. RM-6-mallin kokonaisuuden (Kuvio 8) lisäksi olen liittänyt mallin eri vaiheiden kuvaukset tämän opinnäytetyön liitteisiin (Liite 4).

Kuvio 8. RM-6-mallin vaiheet ja niiden kuvaukset (Heikkala 2019)

6.5 Reflektiivinen oppiminen

Tämän opinnäytetyön alussa esitin kysymykset: ”mitä on reflektiivinen oppiminen” ja ”millaisilla prosesseilla reflektiivistä oppimista voidaan tukea opiskelussa ja työelämässä”. Näihin kysymyksiin vastaamisesta muodostui minulle henkilökohtainen metatavoite, joka kulki opinnäytetyön ilmeisten tavoitteiden ja tarkoituksen rinnalla koko prosessin ajan. Vastausten löytyminen ja henkilökohtaisen näkemykseni jäsentyminen tuottikin minulle opinnäytetyöprosessin ehkä suurimman oppimiskokemuksen.

Reflektiivisen oppimisen tavoite on saada oppija prosessoimaan ulkopuolista informaatiota, kuten tietoa ja kokemuksia, tavalla, joka luo oppijalle saadusta informaatiosta uusia merkityksiä ja perspektiivejä ja näin myös osaamista. Tuo reflektiivinen prosessi ei kuitenkaan ole aikaan ja paikkaan sidottu, vaan on mahdollista toteuttaa hyvin pitkänkin ajan päästä. Huomattavaa on, että samoja kokemuksia voi reflektoida yhä uudelleen ja uudelleen, jolloin muuttuneet merkitykset, näkökulmat ja osaaminen luovat reflektiolle jälleen uuden kontekstin. Reflektiivinen oppiminen voidaankin nähdä itseään uudistavana prosessina, jolla ei ole vain tapauskohtaista sovellettavuutta, mutta myös pidemmän aikavälin hyötyä. Reflektiivinen oppiminen vaatii joka tapauksessa oppijalta huomattavaa aktiivisuutta ja asettaa oppijalle suurimman vastuun oppimisprosessistaan. Perinteinen opettajan rooli muuttuu näin oppimisprosessien fasilitoijaksi. (Poikela 2013, 68 – 71.)

Reflektiivistä oppimista tukeviin oppimisprosesseihin liittyen väitän, että jopa korkeakoulumaailmassa hyvin harva oppija reflektoi kokemuksiaan intuitiivisesti tai erityisen syvällisesti. Reflektiivisen oppimisen tukeminen edellyttää pedagogisen toiminnan fasilitoijalta kykyä synnyttää prosesseja, joissa oppijan henkilökohtainen reflektio ja kehittävä arviointi näyttelevät suurta roolia. Oppijoille on näin ollen tarjottava reflektiomalleja, mutta myös organisoitava kaikki pedagoginen toiminta tavalla, joka mahdollistaa oppijan reflektiotaidon kehittymisen, oppimisprosessien reflektion sekä ennen kaikkea oppimisprosesseissa ja -prosesseista oppimisen. (Poikela 2013, 71–73.) Tällaisen toiminnan tukeminen asettaa pedagogiselle toiminnalle erityisiä vaatimuksia organisaatio ja operatiivisella tasolla, johon vastaaminen on pedagogisen johtamisen vastuulla. Pedagogisissa ympäristöissä toimiville esitänkin kysymyksen: millä tavalla sinun toimintaympäristösi tukee oppijoiden reflektiivisten prosessien syntyä?

6.6 Opinnäytetyöprosessin aikajana

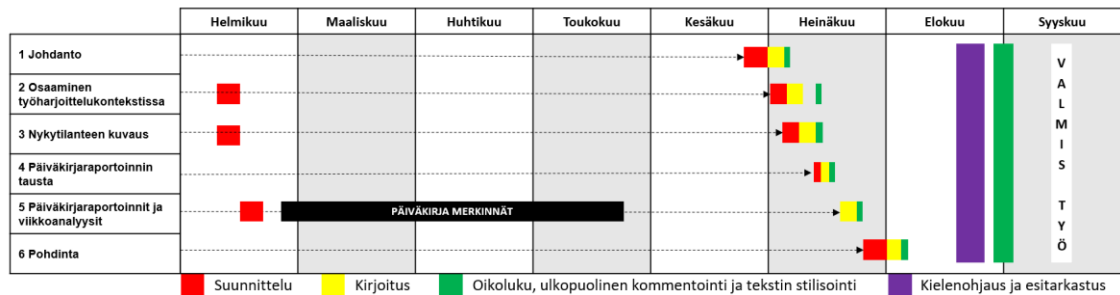
Opinnäytetyöni lukujen välisestä narratiivista huolimatta, tämän opinnäytetyön kokonaisuuden suunnittelu ja kirjoittaminen ei ole edennyt täysin kronologisesti. Seuraavan kuvion (Kuvio 9) tehtävä on helpottaa lukijaa jäsentämään lähes kuu- den kuukauden mittaisen prosessin aikajana, eri lukujen välisiä aikasuhteita sekä niiden kirjoittamisen sijoittumista osaksi opinnäytetyöprosessia. Tulevia PONT:n tekijöitä kuvio voi helpottaa oman prosessisuunnitelman laatimisessa.

Olen kuvannut kuvioon opinnäytetyön lukujen suunnitteluun, kirjoittamiseen, oikolukuun ja ulkopuoliseen kommentointiin liittyvät vaiheet helmi-syyskuussa 2019. Kuviossa näkyy myös opinnäytetyöni kielenohjaus- ja työni ohjaajan tekemä esitarkistusvaihe sekä viimeisen version valmistumisen.

Erytishuomiona haluan kiinnittää lukijan huomion lukujen 2, 3 ja 5 suunnittelun ajankohtaan. Luvut 2 ja 3 sisältävät työharjoitteluni kannalta oleellisen tietoperustan, joten niiden suunnittelu on ajoittunut työharjoittelua edeltävään aikaan. Päiväkirjamerkintöjä varten tekemäni suunnitelma on myös ajoittunut työharjoitteluni edeltävälle ajalle. Tätä suunnitelmaa olen toteuttanut työharjoitteluni aikana. Tulevia PONT:n tekijöitä kannustan tekemään vähintään näiden lukujen suunni-

telman valmiiksi ennen varsinaisen päiväkirjamerkintöjen kirjaamista. Ideaalitilanteessa nämä luvut voisivat olla puhtaaksi kirjoitettuna jo päiväkirjamerkintöjen alkaessa.

Päiväkirjamerkintöjeni päättyessä toukokuun lopussa, aloitin varsinaisen opinnäytetyön kirjoitusprosessin kuitenkin vasta heinäkuussa 2019. Aloituksen jälkeen kirjoittaminen eteni kronologisesti luku kerrallaan elokuun kielenohjaukseen ja esitarkastukseen asti. Jokaisen luvun kirjoittamisen jälkeen sain ulkopuolista apua oikoluvun ja sisällön kanssa, joka helpotti näin ollen myös seuraavien lukujen kirjoittamista. Varsinaisen opinnäytetyöprosessin analysoinnin toteutan luvussa 6.7, mutta lukijaa helpottanee kokonaisuuden hahmottaminen kuvion muodossa.

Kuvio 9. Opinnäytetyöprosessin aikajana

6.7 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Tehtyäni valinnan toteuttaa opinnäytetyöni PONT:nä ja linkittää se osaksi työharjoitteluani, kietoutuivat opinnäytetyöni ja työharjoitteluni saumattomasti yhteen. Opinnäytetyöprosessi sisältää näin ollen huomattavan määrän työharjoitteluuni liittyviä kokemuksia. Työharjoittelu- ja opinnäytetyöprosesseja analysoinkin yhtenä kokonaisuutena, johon syntetisoin Poikelan (2013) oppimista ja osaamista tuottavien prosessien kuvauksia (Taulukko 17), Lapin AMK:n PONT-ohjetta (Liite 1) sekä soveltuvien osin Lapin AMK:n opinnäytetyön arviointikriteerejä (Liite 6).

Taulukko 17. Osaamista ja oppimista tuottavat prosessit (Poikela 2013, 75–76)

Prosessi	Kuvaus
Operationaaliset prosessit	Operationaaliset prosessit osoittavat tehtävien ja toiminnan jäsentynyttä ja sujuvaa hallintaa. Esimerkiksi näyttöarvioinnissa työelämän edustajien odotetaan tunnistavan operationaalisen osaamisen tason.
Kognitiiviset prosessit	Kognitiiviset prosessit osoittavat tiedon hallintaa, joka alkaa ohjeiden lukemisen ja noudattamisen taidosta, toimintaperiaatteiden muotoilusta ja työvälineiden käytön perusteluista kokonaisuuksien hallintaan saakka. Arviointi kohdentuu kognitiiviseen osaamiseen, jonka perinteinen merkitys on opettajille tutussa tiedonhallinnan osoittamisessa.
Reflektiiviset prosessit	Reflektiiviset prosessit kertovat oppijan turvautumisesta erilaisiin toimintamalleihin, kyvystä kohdata erilaisia ongelmatilanteita, etsiä ratkaisumalleja tai osoittaa luovuutta. Arvioinnin fokukseen nousee reflektiivinen osaaminen.
Sosiaaliset prosessit	Kun tarkastelu kohdistuu sosiaalisiin prosesseihin, havainnoidaan ja arvioidaan oppijoiden kykyä toimia yksin ja yhdessä, heidän riippuvuuttaan muiden tuesta sekä kyvystään toimia ryhmässä, ryhmän jäsenenä ja johtajana. Täältä perustalta voidaan lähteä kehittämään sosiaalisen osaamisen arviointikriteereitä, jolloin kohteena voi olla vuorovaikutus, yhteistoiminta ja johtamisen tavat.

6.7.1 Operationaaliset prosessit

Koen onnistuneeni työharjoittelutehtävissäni hyvin sekä olleeni merkittävässä roolissa LL1- ja L24/25-opintojaksojen toteutumisessa sekä näin osoittamaan pätevyytteni suoriutua tämän tyypisissä asiantuntijatehtävissä. Onnistuin luomaan Liivan verkkopedagogiikan käyttöön varteenotettavan mallin (RM-6) ja näin täyttämään kehittämistehtävälleni asetetut tavoitteet. Luvussa 6.7 esitän myös jatkokehitysajatuksia PONT:den laajemmasta hyödyntämisestä Lapin AMK:ssa, mikä osaltaan tukee opinnäytetyöni hyödynnettävyyttä.

Opinnäytetyöni kirjoitusprosessi on edennyt aikataulullisesti suunnitelman mukaisesti ja onnistuin vastaamaan Lapin AMK:n PONT-ohjeen reflektiivisiin kysymyksiin. Kirjallisen tuotoksen narratiiviin ja selkeyteen olen päiväkirja-aineiston laajuudesta huolimatta tyytyväinen, joskin lopputuotoksen lukujen 1–4 ja 6 mitta on

hieman aiottua pidempi. PONT:n keskusteleva tyyli on osaltaan vaikuttanut tekstin pituuteen, mutta tekstin olisi paremmalla osaamisella voinut kirjoittaa myös ytimekkäämmin.

6.7.2 Kognitiiviset prosessit

Opinnäytetyön tavoitteiden ja rajauksien suhteen tein tietoisin valinnan jo opinnäytetyön alkuvaiheessa, keskittyen oman osaamiseni tarkasteluun aikuispedagogiikan näkökulmasta. Päiväkirja-analysoinnissa pitäydyin tuossa valinnassa, vaikka vaihtoehtoja erilaiseen sisältöanalyysiin olisi ollut. Koen kuitenkin tämän valinnan palvelleen osaamiseni kehittymistä parhaalla tavalla. Valitsemani tietoperusta oli lähtökohtaisesti minulle tuttua, joka osaltaan vaikutti sen valintaan. Tietoperustan koen olleen perusteltua liikunnanohjaajatutkintoni ja Liivan toimintaympäristön johdosta. Poikelan valinta lähteeksi perustui erityisesti hänen influenssiinsa Lapin AMK:n pedagogisen toiminnan kehittämisessä.

Valintani toteuttaa opinnäytetyöni PONT:nä tuntuu jälkikäteen erityisen onnistuneelta. Epäilen, olisiko aikuispedagoginen osaamiseni kehittynyt tässä määrin, mikäli opinnäytetyöni muoto olisi ollut perinteisempi tutkimus. PONT:n avulla olen onnistunut yhdistämään aikaisemmin hankkimani osaamisen työharjoittelutehtäviini, mutta ennen kaikkea hyödyntämään päivittäisiä ja viikoittaisia reflektiosyklejä merkittävällä tavalla osaamiseni kehittämisessä. PONT:n hyödyntämisessä olisin voinut käyttää enemmän ulkopuolisia lähteitä, mutta aiheen uutuuden ja PONT:den vähäisen käytön johdosta ei mielestäni vartenotettavia liikunta-alan PONT-lähteitä ollut juurikaan tarjolla. Teinkin opinnäytetyön toteutuksessa paljon autonomisia valintoja, noudattaen kuitenkin Lapin AMK:n PONT-ohjeen runkoa.

Opinnäytetyön luotettavuuteen ja eettisyyteen liittyvät kysymykset olen varmistanut työharjoittelun aikaisilla säännöllisillä päiväkirjamerkinnoillä sekä nimeämällä vain ne henkilöt, joiden kanssa olen ollut merkittävässä vuorovaikutuksessa opinnäytetyöprosessin aikana. Opinnäytetyöni johtopäätökset perustuvat täysin omiin havaintoihini, eivätkä ne sinällään sisällä varsinaisia tutkimuksen luotettavuuteen liittyviä piirteitä. Luotettavuuden kannalta olen noudattanut lähde- ja viitemerkinnöissä sekä opinnäytetyön rakenteessa Lapin AMK:n ohjeistusta.

6.7.3 Reflektiiviset prosessit

Tarkasteltaessa opinnäytetyöni toteutumista reflektiivisten prosessien näkökulmasta, nousevat reflektiivinen oppiminen ja reflektiomallit parhaiten esille. Henkilökohtaisista intresseistä johtuen halusin syventyä reflektion merkitykseen oppimisprosesseissa, jonka teoriaa olen kuvannut luvussa 2. Sovelsin tietoisesti NSSU-ICCE (2015) GRIP- sekä for/in/on action- (Poikela 2005; 2013) malleja osaksi työharjoitteluani, päiväkirjamerkintöjä ja niiden analysointia. Työtehtävä-, päivä-, viikko-, kuukausi- ja opintojaksokohtaiset reflektiosykliä toteutuivat mielestäni näillä valinnoilla parhaiten, jolloin osaamiseni kumuloitui sykli sykliltä.

Reflektiiviset prosessit ovat nousseet myös tarkastelun keskiöön luovien ongelmaratkaisujen ja työtapojen kehittämisen muodossa koko opinnäyteprosessin ajan. Aloitin päiväkirjamerkintöjeni kirjaamisen hieman kiireellä, luoden opinnäytetyöprosessini suunnitelmaa työharjoitteluni lomassa. Opinnäytetyöraporttiani olen myös muokannut prosessin edetessä useita kertoja. Jälkikäteen näitä prosesseja on toki helppo arvioida, mutta tulevaisuudessa tämän tyyppisen opinnäytetyön tekeviä opiskelijoita kannustan käyttämään huomattavan ajan prosessisuunnitteluun ja päiväkirjamerkintöjen mallintamiseen. Tästä johtuen haluan luvussa 6.8 esittää jatkokehitysehdotuksissa huomioita, joilla Lapin AMK voi tukea PONT:den käyttöä.

6.7.4 Sosiaaliset prosessit

Sosiaalisten prosessien osalta koen onnistuneeni toimimaan aktiivisena osana Liivan henkilökuntaa, hyödyntämään Lapin AMK:n muuta organisaatiota (eOppimispalvelut) sekä muita työelämäkontaktejani työtehtävieni toteuttamisessa. Käyttämäni sidosryhmäanalyysi-malli oli minulle uusi tapa jäsentää sidosryhmieni vuorovaikutus-, vaikutusvalta- ja mielenkiintoaspekteja ja koen sen olevan käyttökelpoinen malli minulle myös tulevaisuudessa. Sosiaalisissa prosesseissa merkittävimmät kehityskohteeni liittyvät yhä monipuolisten pedagogisten interventioiden fasilitointiin ja kykyyn huomioida oppijat entistä yksilöllisemmin.

6.8 Jatkokehitysajatukset

Opinnäytetyöni yksi tarkoituksista oli tarkastella PONT:den soveltuvuutta Liivan toimintaympäristöön. Tarkastellessani opinnäytetyöprosessiani kokonaisuudessaan, ideapaperin luomisesta opinnäytetyön raportin kirjoittamiseen, on merkittävin jatkokehitysajatukseni antaa signaali Lapin AMK:lle PONT:den potentiaalista. PONT on mielestäni ainakin Lapin AMK:n Liivalla aliarvostettu opinnäytetyön muoto. Tämän perustan siihen miten vähän informaatiota opiskelujeni aikana PONT:stä annetaan, varsinaisten ohjeiden puuttumiseen Lapin AMK:n sivuilta (tarkistettu 2.8.2019) sekä saatavilla olevien hyvien mallien vähyyteen. Etenkin omien töiden ohella opiskelevien opiskelijoiden olettaisin erityisesti hyötyvän PONT:den mahdollisuudesta, mutta heidän tietoisuutta tästä vaihtoehdosta tulisi lisätä.

Olen tietoinen, että PONT ei ehkä nauti samaa uskottavuutta akateemisella alalla kuin määrälliset ja laadulliset tutkimukset. Tästä huolimatta koen, että PONT:n merkitystä ja mahdollisuuksia tulisi tarkastella Lapin AMK:n taholta tarkemmin. Tämä etenkin siksi, että PONT:stä on kuitenkin tehty validi vaihtoehto opinnäytetyön muodoksi. Jos muoto on validi, niin miksi organisaatio ei tue sen käyttöä tämän enempää?

Vähimmäisvaatimuksena mielestäni olisi, että PONT-ohje (Liite 1) on kaikkien opiskelijoiden saatavilla ja ohjeen ilmeiset kirjoitusvirheet korjataan. Tietäen Lapin AMK:n pedagogisen osaamisen, kehottaisin myös tarkastelemaan PONT-ohjeen retoriikkaa ja rakennetta kriittisesti sekä pohtimaan, edustaako se Lapin AMK:n mukaista pedagogista näkemystä. CA-mallin mukaisesti olettaisin PONT-ohjeessa näkyvän ilmeiset osaamistavoitteet ja arviointikriteerit kuvattuna aktiivisilla verbeillä sekä suhteutettuna EQF-6-tason osaamiseen (Arene 2010). Suosittelen myös suljettujen kysymysten vaihtamista enemmän reflektiota tukeviin avoimiin kysymyksiin.

Kritiikistäni huolimatta pidän PONT:tä mielenkiintoisena vaihtoehtona toteuttaa opinnäytetyö, jonka sovellusmahdollisuudet ovat laajat. Koen PONT:den onnistumiselle kuitenkin lähes kriittisenä vaatimuksena opiskelijan saaman ohjauksen hänen päiväkirja-toimintaympäristössään. Oma opinnäytetyöprosessini esimerkiksi

hyötyi merkittävästi työharjoitteluni pedagogisesta toimintaympäristöstä. Kohdallani saamani tuki oli merkittävässä roolissa onnistuneen työharjoittelukokonaisuuden syntymistä, ja luulen opinnäytetyö- ja osaamisen kehittymisprosessieni olleen eri näköisiä, mikäli saamani ohjaus ei olisi ollut niin laadukasta kuin mitä se oli. Tästä haluan kiittää koko Liivan henkilöstöä.

6.9 Tulevaisuuden näkymät

Kokemuksieni perusteella väitän, että onnistunut reflektio sisältää aina jatkosuunnitelman. Väitettä tukee myös tämän opinnäytetyöprosessini aikana kohtaamani reflektiolähteet (NSSU-ICCE 2015; Poikela 2013; The University of Edinburgh 2019). Näin ollen on ainoastaan luontevaa, että päätän opinnäytetyöraporttini jatkosuunnitelmaan vastaamalla kysymykseen: mitä konkreettisia muutoksia oppimisprosessit ovat saaneet minussa aikaan?

Ensimmäinen ja välittömin jatkotoimenpide minulla on jatkaa RM-6-mallin kehittämistä, mahdollisesti jo tulevana syksynä Liivan toimintaympäristössä. Pyrin myös aktiivisesti esittelemään sitä niissä liikunta-alan organisaatioissa, joissa toimin tällä hetkellä. Pedagogisesta perspektiivistä katsottuna tavoitteeni on yhä jatkaa CA-mallin aktiivista hyödyntämistä reflektiivisiä oppimisprosesseja fasiloidessa. Myös CF-malliin tarkempi tutustuminen ja sen integroiminen omaan toimintaani on merkittävä pedagogisen osaamisen tavoitteeni tulevalle syksylle. Konkreettisenä esimerkkinä näistä olen päässyt jo opinnäytetyöprosessin aikana soveltamaan etenkin CA-malia toimimassani liikunta-alan koulutusorganisaatiossa. Näin ollen hankkimallani osaamisella on ollut autenttisia työelämän sovelusmahdollisuuksia jo nyt, ja koen näin olevan myös jatkossa.

Pitkällä aikavälillä haluni on yhä syventää pedagogista osaamistani, enkä poisulje alan jatko-opiskeluja. Itseasiassa, näen ne luontaisena jatkumona oppimisprosesseilleni. Arviointiosaamisen kehittäminen näyttäytyy minulle myös äärettömän tärkeänä ja mielenkiintoisena kokonaisuutena ja tavoitteeni on tutustua siihen yhä syvemmin lähitulevaisuudessa. Etenkin NSSU-ICCE:n (2016) arviointiosaamisen materiaalin muokkaaminen hieman käyttökelpoisempaan muotoon olisi mielestäni mielenkiintoinen kehittämistehtävä.

Jatkosuunnitelmista huolimatta tuntemukseni omasta osaamisestani ovat tällä hetkellä näin tutkintoon valmistumisen kynnyksellä hyvin ristiriitaiset. Tavallaan koen olevani pätevä toimimaan oppimisen fasilitaattorina erilaisissa organisaatioissa, kun toisaalta lisääntynyt osaaminen on nostanut esille täysin uuden tyyppisiä osaamisvaatimuksia ja -tavoitteita. Tämän pätevyys-epäpätevyys-jännitteen huomioiminen ja ohjaaminen on tulevaisuuden työelämäni kannalta kriittistä. Se joko toimii jatko-opiskelujeni ja työurani ajurina tai täysin tukahduttaa osaamisen kehittymiseni. Tällä hetkellä tuntemukset ovat kallistumassa ajurin puolelle ja olen optimistinen työelämäni näkymistä.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351.

Arene 2010. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehyksen (nqf) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. Viitattu 11.7.2019 http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arene_nqf.pdf.

Atkinson, S.P. 2016. 8-Stage Learning Design Framework. Viitattu 27.2.2019 <https://sijen.com/category/research-projects/8-sldf/>.

Atkinson, S. 2019. Comments on your model. Email simonpaulatkinson@gmail.com 9.8.2019. Tulostettu 9.8.2019.

Biggs, J. B. & Tang, C. 2011. Teaching for quality learning at university. 4. painos. Maidenhead: McGraw-Hill.

Bryson, J. 2003. What to do when stakeholders matter - A guide to stakeholder identification and analysis techniques. Viitattu 16.7.2019 <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.514.2874&rep=rep1&type=pdf>.

eAMK 2017. Verkkototeutusten laatukriteerit. Viitattu 25.2.2019 https://www.eamk.fi/globalassets/tutkimus-ja-kehitys--research-and-development/tki-projektien-lohkot-ja-tiedostot/eamk/teema-1/laatukriteerit/eamk_laatu-kriteerit_valmis.pdf.

eAMK 2019. Verkkototeutusten arviointityökalu. Viitattu 22.3.2019 <https://www.eamk.fi/fi/campusonline/arviointilomake/>.

Energy Facilitator 2019. Sidosryhmäanalyysin 5 vaihetta. Viitattu 16.7.2019 <https://www.juttahautanen.fi/sidosryhmanalyysin-5-vaihetta/>.

Garavan, T. & McGuire, D. 2001. Competencies and workplace learning: Some reflections on the rhetoric and the reality. Journal of Workplace Learning. Viitattu 11.7.2019 <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/13665620110391097/full/html>.

Helakorpi, S. 2006. Koulutuksen kehittävä arviointi. Työkaluja osaamisen johtamiseen. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Hyytinen, H. 2010. Konstruktiivisen linjakkuuden perusteita etsimässä. Helsingin Yliopisto. Käyttäytymistieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.

Kaski, S. & Kuusela, M. 2012. Vuorovaikutustaidot. Teoksessa L. Matikka & M. Roos-Salmi (toim.) Urheilupsykologian perusteet. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura ry, 117–125.

Klemola, U. 2009. Opettajaksi opiskelevien vuorovaikutustaitojen kehittäminen liikunnan aineenopettajakoulutuksessa. Jyväskylän Yliopisto. Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta. Väitöstutkimus.

Laurillard, D. 2012. Teaching as a design science: Building pedagogical patterns for learning and technology. New York: Routledge.

Lapin AMK 2019. Strategian painoalat. Viitattu 26.2.2019
<https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Lapin-AMKin-strategia>.

NSSU-ICCE 2015. Coach Developer Programme: Facilitation Skills Handbook. Viitattu 16.3.2019 https://www.veslaska-zveza.si/wp-content/uploads/2015/11/llar_Coach-Developer-Academy-Facilitation-Handbook.pdf.

NSSU-ICCE 2016. Coach Developer Programme: Assessing Skills Handbook.

Osataan-hanke 2019. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö. Viitattu 18.7.2019
<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwjGsJTn5ubgAhXDyaYK-HVzpDQgQFjACegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.amkverkko-virta.fi%2Fsites%2Famkverkkovirta.fi%2Ffiles%2FP%25C3%25A4iv%25C3%25A4kirjamuotoinen%2520opinn%25C3%25A4yte%2520blogiversio.docx&usg=AOvVaw1SmOzTfZOZyWhgykOZS8kv>.

Oulun ammatillinen opettajakorkeakoulu 2015. Resurssivideot: Opiskelijan arviointi. Viitattu 19.3.2019 <https://www.youtube.com/watch?v=5hGhqDidlcg>.

Oxford College of Marketing 2019. What Is Mendelow's Matrix And How Is It Useful. Viitattu 16.7.2019 <https://blog.oxfordcollegeofmarketing.com/2018/04/23/what-is-mendelows-matrix-and-how-is-it-useful/>.

PMI – Project Management Institute 2019. Stakeholder analysis - a pivotal practice of successful projects. Viitattu 16.7.2019 <https://www.pmi.org/learning/library/stakeholder-analysis-pivotal-practice-projects-8905>.

Poikela, E. 2005. Työssä oppimisen prosessimalli. Teoksessa E. Poikela (toim.) Osaaminen ja kokemus – työ, oppiminen ja kasvatus. Tampere: Tampereen Yliopisto Oy, 21–41.

Poikela, E. 2013. Oppimista ja osaamista kehittävä arviointi. Teoksessa A. Räisänen (toim.) Oppimisen arvioinnin kontekstit ja käytännöt. Raportit ja selvitykset 2013:3. Opetushallitus, 62–86.

Race, P. 2015 The Lecturer's Toolkit. A practical guide to assessment, learning and teaching. 4. painos. Oxon: Routledge.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön - opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turku: Turun ammatikorkeakoulun puheenvuoroja 72.

Siljander, P. 2002. Systemaattinen johdatus kasvatustieteisiin. 2. painos. Keuruu: Otava.

Suomen Olympiakomitea 2019. Valmennusosaamisen verkosto. Viitattu 8.3.2019 <https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/osaamisohjelma/valmennusosaaminen/valmennusosaamisen-verkosto/>.

Tennessee Department of Education 2019. Tips from Teachers: Improving on the 'Questioning' Indicator. Viitattu 27.2.2019 <https://team-tn.org/wp-content/uploads/2013/08/Tips-for-Teachers1.pdf>.

The University of Edinburgh 2019. Reflection toolkit. Viitattu 17.3.2019 <https://www.ed.ac.uk/reflection/reflectors-toolkit/all-tools>.

Viitala, R. 2005. Johda osaamista! Osaamisen johtaminen teoriasta käytäntöön. 2. painos. Infoviestintä Oy.

Virtanen, V., Postareff, L. & Hailikari, T. 2015. Millainen arviointi tukee elinikäistä oppimista. Viitattu 19.3.2019 <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2015/03/27/millainen-arviointi-tukee-elinikaista-oppimista/>.

Wenger, E., Trayner, B. & de Laat, M. 2011. Promoting and assessing value creation in communities and networks: a conceptual framework. Ruud de Moor Centrum.

LIITTEET

- Liite 1 Lapin AMK, Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö
- Liite 2 Helakorpi, S. 2006, Aikuiskouluttajan asiantuntijuus
- Liite 3 Lapin AMK, Liikunta-alan soveltajan hyväksytyt osaaminen
- Liite 4 Heikkala, RM-6 – Koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin reflektiivinen malli
- Liite 5 Opinnäytetyöprosessin osaamisen arvioinnin alku- ja loppuarvioinnin kuvauskohtaiset arviot
- Liite 6 Lapin AMK, Opinnäytetyön arviointikriteerit

Liite 1 Lapin AMK, Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö

Liite 1 1(2)

Päiväkirjamuotoinen opinnäyte

Taustaa

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietoa ja taitoja ammattipintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä.

Tältä pohjalta on luonnosteltu päiväkirjamuotoinen opinnäytetyön malli, joka pohjautuu seuraaville reunaehdoille.

1. Opinnäytetyöhön liittyvä päiväkirja kattaa 65 työpäivää (13 viikkoa)
2. Kirjallisen työn kokonaispituus tulee olemaan noin 30 – 40 sivua (noin 2-3 sivua / viikko).

Opinnäytetyön prosessin eteneminen päiväkirjamuotoisessa opinnäytteessä

1 Johdanto:

Kuvaa seuraavassa opinnäytetyön aikaväli (alku ja loppupäiväys)

Päiväkirjatyyppisen opinnäytetyön raportointi tapahtuu päivittäisellä työtehtävien kuvaamisella ja viikoittaisella analyysillä.

Työtehtävässä tarvittava tietoperusta: keskeiset ammattikäsitteet, sisällöt sekä työtehtävät, joita tarvitaan työtehtävässä tarvittavaan osaamiseen. Lisäksi yrityksen ja työympäristön esittely.

2 Nykytilanteen kuvaus

2.1 Oman nykyisen työn analyysi:

kuvailu

Kuvaile työtehtäväsi:

- Tee luettelo erilaisista työtehtävistäsi.
- Kuvaile ja jäsennä, mitä konkreettisesti teet kyseisissä työtehtävissä.
- Tunnista, millaista osaamista työtehtävissäsi tarvitaan.
- Millaisia tietoja tarvitset ymmärtääksesi, mitä teet?
- Millaisia taitoja tarvitset selviytyäksesi työtehtävistäsi?
- Millaista osaamista olet työn tekemisessä hankkinut tai saanut?

Arviointi

Arvioi, millä tasolla osaamisesi on suhteessa työpaikkasi tai työtehtäväsi osaamisvaatimuksiin? Miten hyvin selviydyt työtehtävistä?

- Aloitteleva toimija: työtehtävästä suoriutuminen vaatii vielä työtoverin antamaa tai kirjallista ohjeistusta, itsenäinen ja joustava suoriutuminen on vajavaista.
 - Taitava suoriutuja: sinulla on syvälinen ymmärrys työtehtävästä, suoriutuminen on jatkuvasti työtehtävien vaatimusten tasolla.
 - Kokenut asiantuntija: pystyt kehittämään työtehtävässä vaadittavia toimintamalleja, kykenet ohjaamaan/opastamaan muiden toimintaa.
- Perustelee arviosi

Kehittyminen

Missä vaiheessa olet ammatillisessa kehitymisessäsi?

Miten se näkyy toiminnassasi?

Mihin tulee jatkossa panostaa? Mitä vielä tulee oppia?

Perustelee näkemyksesi.

2.2 Sidosryhmät työpaikalla

Kirjaa ylös kaikki mahdolliset sidosryhmät, joita työsi koskettaa jollain tavalla.

Luokittele sidosryhmät tyyppiin mukaan (sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät) esim. kumppanit, asiakkaat, organisaatiot, viranomaiset jne.

Kuvaile sidosryhmät kaaviolla.

Mitä sidosryhmien mielipiteet ja intressit ovat keskeisiä työsi kannalta.

2.3 Vuorovaikutustaidot työpaikalla

Minkälaisia vuorovaikutustilanteita työn tekemiseen työtovereiden kanssa liittyy?

Minkälaisia vuorovaikutustilanteita asiakaspalveluun ja sidosryhmätyöskentelyyn liittyy?

Minkälaisia haasteita ne tuottavat osaamisellesi, perustelee arviosi?

Liite 1 2(2)

3 Päiväkirjaraportointi

Päivittäin:

Mitä tavoitteita asetat tälle päivälle?

Kuvaa etukäteen päivän tehtäviä?

Arvioi päivän päätteeksi, miten päivälle asetetut tavoitteet ja suunnitellut tehtävät toteutuivat?

Miten arvioit päivän aikana kehittyntä osaamistasi?

minimi 500 merkkiä / päivä

Viikottain:

Lue viikon päätteeksi kuluneen viikon tekstit.

Miten arvioit viikon aikana kehittyntä osaamistasi?

Mitä asioita jouduit viikon aikana selvittämään?

Mitä ongelmia viikon aikana tuli ja miten ratkaisit ne?

Kirjallisuuteen perustuen pohdi viikon aikana tekemiäsi töitä,

- Tuo esiin hyvä toimintamalleja kirjallisuudesta löytyy kyseisiin
työtehtäviin liittyen ja mitä olisit voinut tehdä toisin.

- Arvioi vaihtoehtoja ja perustele valitsemasi malli tai tuo esiin vaihtoehtoinen malli jota tulet noudattamaan jatkossa.

4. Pohdinta:

Vertaa aiemmin kirjoittamaasi nykytilanteen kuvausta ja päiväkirjaraportoinnissa syntyntä analyysiä.

Miten olet kehittynyt?

Millaisia uusia ratkaisumalleja tai menetelmiä olet löytänyt työhösi?

Mitä opit päiväkirjamuotoisen opinnäytteen kirjoittamisen aikana?

Mitä kiinnostavaa uutta opinnäyteyösi aikana huomasit ja mitä hyötyä siitä on tulevaisuudessa? Syntyikö jatkokehitysajatuksia?

Miten olet pystynyt hyödyntämään työsi analysointia?

Liite 2 Helakorpi, S. 2006, Aikuiskouluttajan asiantuntijuus

Liite 2 1(5)

Osaamisaluekuvaukset

Osaamisen osa-alueet	Kuvaus
1 SUBSTANSSIOSAAMINEN 1.1 Ammatillinen taitotieto 1.2 Työelämäosaaminen	<p>Ammatillinen taitotieto tarkoittaa oman ammatillisen koulutuksen ja työkokemuksen perusteella hankittua osaamista: valmiutta suunnitella, toteuttaa ja kehittää alansa tehtäviä. Esim. osaa suunnitella tuotteita ja palveluja sekä suurempia projekteja, hallitsee keskeiset alan työtehtävät sekä omaa valmiuden arvioida ja kehittää töitä ja niiden suunnittelua. Kouluttajan ei odoteta olevan kaikkien ko. alan ammattien huipputaitaja, mutta yhden alan ammatin hallinta auttaa häntä ymmärtämään ja jäsentämään työelämätodellisuutta.</p> <p>Työelämäosaaminen tarkoittaa työyhteisöissä tarvittavaa käytännöllistä osaamista: yhteistyö- ja tiimityötaitot, tuntee alan järjestelmät ja tietolähteet, osaa käyttää mm. tieto-tekniikkaa ja asiantuntijaverkostoja hyödyksi työssään, tuntee alan tavat ja perinteet, omaa vastuuntuntoa, kielitaitoa ja kykyä itsenäiseen vastuulliseen työhön. "Pelisäännöt hallinnassa".</p>
2 AIKUISPEDAGOGINEN OSAA-MINEN 2.1 Aikuispedagogiset ja ohjaukselliset taidot 2.2 Aikuisopetusjärjestelmän ja ohjauksen organisoimisen hallinta	<p>Aikuispedagogiset ja ohjaukselliset taidot liittyvät kouluttajan kykyyn opettaa, ohjata ja motivoida opiskelijoita. Hänen tulee osata arvioida ja kehittää työtä ja työelämää. Se edellyttää kasvatuksen teorian ja käytännön hallintaa ja persoonallista otetta kasvatus- ja koulutustyöhön. Menestymisen ehtona on kyky empaattiseen vuorovaikutukseen ja ihmissuhdetaitoja sekä aitoa kiinnostusta ihmisistä.</p> <p>Koulutus ei enää ole pääsääntöisesti "opettamista", vaan koulutusmahdollisuuksien luomista ja organisoimista. Kouluttajan tulee hallita koko koulutusprosessi: suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä näiden pohjalta tapahtuva kehittäminen. Hänellä tulee olla yhteyksiä alan vaikuttajiin ja hänen tulee seurata aikuiskasvatusalan kehitystä. Koulutus on yhä enemmän toimimista niin lähi- kuin etäverkostoissa.</p>
3 KEHITTÄMISOSAAMINEN 3.1 Oman osaamisen kehittäminen 3.2 Oman alan ja työelämän kehittäminen	<p>Kehittämisen osa-alue liittyy kouluttajan kykyyn arvioida ja kehittää työtään ja työyhteisöään sekä koko ammattialaansa. Tämä edellyttää tieteellisen ajattelun ja argumentoinnin keskeisten periaatteiden tuntemusta ja kykyä seurata omaa ammattialaansa sekä kasvatus- ja opetusalaan. Kouluttajan on kehitettävä omaa arvo-osaamistaan joutuessaan yhä enemmän työssään tekemään eettisiä valintoja.</p> <p>Kehittämisaaminen liittyy toisaalta valmiuteen ohjata alaa kehittävästi opiskelijoita sekä toisaalta kykyyn suunnitella, johtaa ja arvioida kehittämisprojekteja työelämän kanssa ja omassa koulutustyöyhteisössä. Näissä tehtävissä kouluttajan on hallittava tutkimuksen teon peruseriaatteen ja keskeiset tutkimus- ja kehittämismenetelmät. Kouluttaja tarvitsee luovuutta ja ongelmanratkaisukykyä. Hänen on hallittava tieteellisen raportointi ja sen peruseriaatteen ("tutkija kehittävä kouluttaja").</p>
4 TYÖYHTEISÖOSAAMINEN 4.1 Verkosto- ja tiimityöosaaminen 4.2 Talous- ja hallinto-osaaminen	<p>Työyhteisön osa-alue liittyy taitavuuteen toimia työorganisaatiossa ja hallita jokapäiväisessä yhteistyössä tarvittavat valmiudet. Yhteistointiosaamista tarvitaan tiimeissä ja laajemmin työyhteisön eri tilanteissa. Kouluttajan asiantuntijuus on yhä enemmän sitä, että hän osaa toimia verkostoissa, käyttää mm. atk:ta hyödykseen, toimia tiimijohdajana ja hänen tulee osata toimia myös johtajana eri projekteissa. Tälle osa-alueelle kuuluu myös mm. laadunhallintaan ja organisaation toiminnan visiointiin liittyvät valmiudet. Tiimityössä ja sen kehittämisessä tarvitaan myös näkemyksellisyyttä koulutuksen ja työn tulevaisuudesta.</p> <p>Jokaisella asiantuntijalla tulee olla myös yritysosaamista ja taloudellishallinnollista osaamista. On tunnettava koko organisaation taloudellinen perusta sekä osattava hyödyntää taloudellisia tilastoja kyetäkseen vaikuttamaan toimintansa tehokkuuteen ja taloudellisuuteen. Jokainen asiantuntija on tulevaisuudessa entistä enemmän myös oman työyhteisönsä ja koulutuspalvelujen markkinoija. Asiantuntijan tulee osata laatia suunnitelmia ja talousraportteja ja käyttää niitä edellyttäviä tilasto- ym. ohjelmia.</p>

Liite 2 2(5)

AIKUISKOULUTTAJAN ASiantuntijuus**OSAAMISEN MITTARI**

SUBSTANSSIN OSA-ALUE	Erittäin hyvin	Kuvaus sopii itseeni				Erittäin huonosti
		5	4	3	2	
1. Hallitsen hyvin opettamani ammatin tietoperustan	5	4	3	2	1	
2. Hallitsen hyvin opettamani ammatin ydin- ja perustaidot	5	4	3	2	1	
3. Seuraan aktiivisesti ammattialani kehitystä	5	4	3	2	1	
4. Suunnittelen opetustani yhteistyössä työelämän kanssa	5	4	3	2	1	
5. Pystyn ”päivittämään” ammatillista osaamiseni jatkuvasti	5	4	3	2	1	
6. Minulla on hyvät tieto- ja viestintätekniiset taidot	5	4	3	2	1	
7. Suunnittelen työelämälähtöisiä projekteja	5	4	3	2	1	
8. Toimin em. projektien vetäjänä/johtajana	5	4	3	2	1	
9. Arvioin omaa osaamistani ja ammatitaitoani ja päivitän sitä mm. työelämän yhteistyötilanteissa	5	4	3	2	1	
10. Hallitsen asiakaspalvelutilanteet hyvin	5	4	3	2	1	
11. Olen ammattialani vastuuntuntoinen toimija	5	4	3	2	1	
12. Olen ylpeä ammatillisesta osaamisestani	5	4	3	2	1	
13. Minulla on alani laaja asiantuntijaverkosto	5	4	3	2	1	
14. Olen hyvässä työvireessä ja olen aloitteellinen työssäni	5	4	3	2	1	
15. Osaan toimia myös epävarmuudessa	5	4	3	2	1	
16. Kielitaitoni puolesta pystyn osallistumaan myös kansainvälisiin hankkeisiin	5	4	3	2	1	
17. Tiedän ammattialani työn laatuvaatimukset	5	4	3	2	1	
18. Tiedän ammattialani vastuun työelämän tuloksen tekijänä	5	4	3	2	1	
19. Minulla on näkemyksiä alani tulevaisuudesta	5	4	3	2	1	
20. Minulla on näkemyksiä yhteiskunnallisista muutoksista	5	4	3	2	1	

Liite 2 3(5)

AIKUISPEDAGOGINEN OSA-ALUE	Kuvaus sopii itseeni				
	Erittäin hyvin				Erittäin huonosti
1. Osaan toimia oppijan ammatillisen kasvun ohjaajana ja oppijan ammatillisen kasvun ohjaajana	5	4	3	2	1
2. Otan huomioon opiskelijoiden yksilöllisiä eroja	5	4	3	2	1
3. Käytän ymmärrettävää kieltä opetus- ja ohjaustilanteissa	5	4	3	2	1
4. Hyödynnän erilaisia opetus- ja ohjausmenetelmiä	5	4	3	2	1
5. Hyödynnän ryhmää oppimisen edistäjänä	5	4	3	2	1
6. Toteutan työelämälähtöistä opetusta ja ohjausta, joka perustuu aitoihin työelämän ongelmiin	5	4	3	2	1
7. Osaan henkilökohtaistaa opetusta mm. eriyttämällä sitä	5	4	3	2	1
8. Osaan arvioida oppimista ja osaamista yksilöllisesti ja antaa henkilökohtaista kehittymistä edistävää palautetta	5	4	3	2	1
9. Osaan käsitellä ryhmässä synt. konflikteja ja ristiriitoja	5	4	3	2	1
10. Tunnistan aikuisten oppimisen esteitä ja oppimisen vaikeuksia	5	4	3	2	1
11. Suunnittelen opetusta ja työssäoppimista työelämälähtöisesti	5	4	3	2	1
12. Suunnittelen opetusta yhdessä kollegoitteni ja moniammatillisten ryhmien kanssa	5	4	3	2	1
13. Minulla on monipuoliset arviointitaidot, osaan suunnitella ja arvioida näyttöjä	5	4	3	2	1
14. Osaan toimia ongelmatilanteissa (mm. sosiaaliset ongelmat)	5	4	3	2	1
15. Opetustyötäni ohjaavat valtakunnalliset suositukset (työssäoppiminen, näytöt) ja alueelliset ja työyhteisöni kehittämissuunnitelmat	5	4	3	2	1
16. Korostan opetuksessani yrittäjyyden näkökulmaa	5	4	3	2	1
17. Sovellan uusimpia oppimiskäsityksiä omaan opetukseeni	5	4	3	2	1
18. Toimin työpaikan/yrityksen henkilöstökouluttajana ja osaan tehdä henkilöstön osaamiskartoituksia	5	4	3	2	1
19. Ymmärrän kansainväl. ja kulttuurisen merkityksen opetuksessa	5	4	3	2	1
20. Osaan asettaa ammatillisten tutkintojen tavoitteet oikeaan suhteeseen työelämässä tarvittavaan osaamiseen	5	4	3	2	1

Liite 2 4(5)

KEHITTÄMISEN OSA-ALUE	Erittäin hyvin	Kuvaus sopii itseeni				Erittäin huonosti
		5	4	3	2	
1. Suunnittelen ja kehitän oman työni kokonaisvaltaisesti	5	4	3	2	1	
2. Osaan arvioida omaa työtäni	5	4	3	2	1	
3. Toimin alani arvostusta nostavasti	5	4	3	2	1	
4. Toimin aikuiskouluttajan ammattietiikan mukaisesti	5	4	3	2	1	
5. Olen rohkea kokeilemaan työssäni uusia ratkaisuja	5	4	3	2	1	
6. Osaan suunnitella ja johtaa kehittämisprojekteja	5	4	3	2	1	
7. Seuraan aktiivisesti opetusalan tutkimuksia	5	4	3	2	1	
8. Minulla on näkemyksellisyyttä oman alani kehittämiseksi	5	4	3	2	1	
9. Minulla on oma kehityssuunnitelma (urasuunnitelma), joka on osa työyhteisön henkilöstön kehittämissuunnitelmaa	5	4	3	2	1	
10. Minulla on ideoita työni ja opetusalani kehittämiseksi	5	4	3	2	1	
11. Otan työssäni huomioon työelämän kehittämistarpeet	5	4	3	2	1	
12. Muutan ja kehitän omaa ja oppilaitoksen toimintaa työelämän palautteen pohjalta	5	4	3	2	1	
13. Arvioin työni vaikuttavuutta myös työelämän näkökulmasta	5	4	3	2	1	
14. Ymmärrän työni merkityksen alueen työelämän kehittäjä	5	4	3	2	1	
15. Seuraan työelämän kehitystä jatkuvasti	5	4	3	2	1	
16. Toimin kiinteässä yhteistyössä alueeni työelämän kanssa	5	4	3	2	1	
17. Ideoin usein yhteistyötahojen kanssa uusia toimintatapoja	5	4	3	2	1	
18. Pystyn vaikuttamaan alani kehitykseen tuomalla esiin ja hankkimalla uutta tutkimustietoa	5	4	3	2	1	
19. Suunnittelen työelämälähtöisiä kehittämissankkeita	5	4	3	2	1	
20. Opin jatkuvasti uutta yhteyksistäni työelämään	5	4	3	2	1	

Liite 2 5(5)

TYÖYHTEISÖN OSA-ALUE	Kuvaus sopii itseeni				
	Erittäin hyvin				Erittäin huonosti
1. Teen yhteistyötä oppilaitoksen muiden toimijoiden (kollegat, muu henkilöstö) kanssa	5	4	3	2	1
2. Osaan tuoda rakentavasti esille oman osaamiseni	5	4	3	2	1
3. Osaan ja haluan toimia ihmisten kanssa eri yhteistyöverkostoissa	5	4	3	2	1
4. Osaan toimia erilaisissa johtamistehtävissä (projekti, tiimi, asiantuntijaryhmä)	5	4	3	2	1
5. Osaan hakea asiantuntija-apua ja konsultaatiota oppilaitoksemme eri aloilta	5	4	3	2	1
6. Toimin tavoitteellisesti muita aloja edustavien opettajien/toimijoiden kanssa	5	4	3	2	1
7. Osaan toimia moniammatillisissa yhteistyöryhmissä	5	4	3	2	1
8. Ymmärrän yhteistyön merkityksen uusien toimintatapojen innovoijana	5	4	3	2	1
9. Ymmärrän, miten oppilaitoksen visiot ja pedagoginen strategia ohjaavat yhteistä kehittämistä	5	4	3	2	1
10. Hyödynnän työelämästä saatavaa palautetta työyhteisöni yhteistyötapojen kehittämisessä	5	4	3	2	1
11. Tunnen ammatillisen aikuiskoulutuksen taloudelliset reunaehdot	5	4	3	2	1
12. Ymmärrän taloudellisten tekijöiden merkityksen toiminnan suuntaajana	5	4	3	2	1
13. Ymmärrän yhteiskunnan asettamat tavoitteet amm. aikuiskoulutukselle	5	4	3	2	1
14. Toimin opetushallinnon säädösten ja määräysten mukaisesti	5	4	3	2	1
15. Ymmärrän työelämän globaaliin muutokseen liittyvät tekijät (esim. halpatuotanto)	5	4	3	2	1
16. Olen aktiivinen ammatillisen koulutuksen aseman kohottamisessa	5	4	3	2	1
17. Havaitsen työelämäkontakteissa koulutuksen kehittämistarpeita ja tuon niitä aktiivisesti esille	5	4	3	2	1
18. Otan koulutuksen kehittämisessä huomioon alueelliset tarpeet ja paikallisen työelämän erityispiirteet	5	4	3	2	1
19. Seuraan aktiivisesti alueen työelämän kehittämis- ja tutkimustoimintaa	5	4	3	2	1
20. Pystyn näkemään tulevaisuudessa tarvittavia ammattirakenteita.	5	4	3	2	1

Liite 3 Lapin AMK, Liikunta-alan soveltajan hyväksytyt osaaminen

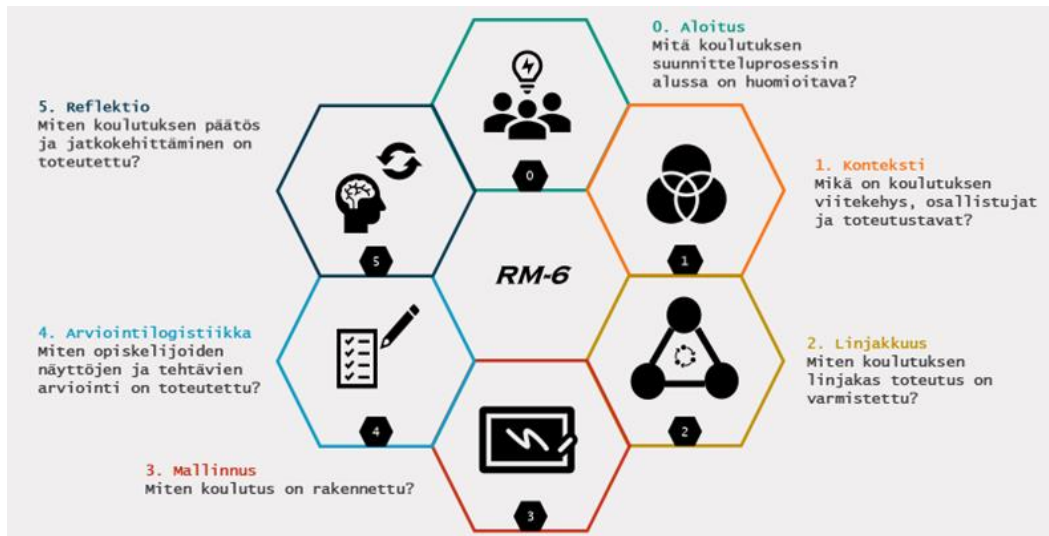
LIIKUNTA-ALAN SOVELTAJAN HYVÄKSYTTY OSAAMINEN Osaamisen kuvaus v. 3/2019	KOGNITIIVINEN OSAAMINEN	SOSIAALINEN OSAAMINEN	REFLEKTIIVINEN OSAAMINEN	OPERTIONAALINEN OSAAMINEN
Yleiset kompetenssit				
Oppimisen taidot Suunnittelee, kehittää ja laajentaa oppimisen osaamistaan	Analysoin systemaattisesti käyttämäni tietoa. Tiedonhankinnassani arvioin kriittisesti käyttämiäni lähteitä. Kehitän omaa substanssiosaamistani uusinta tietoa hyödyntäen.	Sovellan ja tulkiten omia oppimisen taitojani itsenäisessä työkentelyssä ja ryhmätoiminnassa. Osallistan arvioimaan oppimista ja kannustan ryhmieni jäseniä oppimisen tarkkailuun omassa toiminnassa ja ryhmän jäsenenä.	Arvioin ja analysoin oman oppimiseni kehittymistä. Tarkastelen ja arvioin omaa osaamistani ja oppimismenetelmiäni säännöllisesti. Arvioin kriittisesti omaan ja muiden oppimiseen vaikuttavia tekijöitä.	Laajennan ja kehitän omia oppimisen taitojani. Arvioin tiedonhankintani kehittymistä ja reflektoin omaa osaamistani opintojaksoilla ja vaihtelevissa oppimistilanteissa.
Eettinen osaaminen Arvioi eettistä osaamistaan työelämän toimintaympäristöissä	Teen yhteenvedon työyhteisön arvojen ja normien merkityksestä. Osaan yleistäen erotella omaan ja työelämän arvomaailmaan vaikuttamisen keinot. Tiedän eettiset toimintaperiaatteet työelämän oppimisympäristöissä.	Rakennan aktiivisesti myönteistä työyhteisöä ja työympäristöä. Kunnioitan muita työyhteisön jäseniä.	Arvioin omia sosiaalisia taitojani. Arvioin ja kehitän työyhteisön eettistä osaamista. Osaan arvioida oman toimintansa eettisyyttä.	Toimin yhteisön arvojen mukaisesti ja tarkastelen niitä kriittisesti Arvioin toimintaani arvo perustaisesti.
Työyhteisöosaaminen Arvioi ja kehittää päätöksentekotaitoja ennakkoimattomissa tilanteissa Ymmärtää oman alansa henkilöstöjohtamisen ja esimiestyön periaatteet Osa viestiä alansa osaajana jäsentyneesti ja ymmärrettävästi	Osaan selittää työelämän toimintaympäristön kehityshaasteet. Tunnistan keskeiset johtamisen ja esimiestyön osa-alueet. Suunnittelen työelämän muutosprosessia hyödyntäen viestinnän ja vuorovaikutuksessa vaikuttamisen tietojani.	Hyödynnän yhteistoiminnallista työkentelyä osaamisen kehittämisessä. Käytän viestinnän taitojani työyhteisön vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti ryhmän vuorovaikutusilmastoa edistävällä tavalla	Arvioin omaa toimintaani ja muiden käyttäytymistä osana toimivaa työyhteisöä. Arvioin ja analysoin omaa rooliani vuorovaikutustilanteissa ja osana kehittyvää työyhteisöä. Arvioin omaa ja toisten viestinnän vaikuttavuutta	Sovellan omaa toimintaani työyhteisössä tahtuvien muutoksiin sopiviksi. Päätöksenteosani hyödynnän ammatillista tietopohjaa. Arvioin ja edistän ryhmädynamiikkaa perustelluilla menetelmillä.

<p>Innovaatio-, yrittä- juys- ja liiketoimin- taosaaminen</p> <p>Toimii monialaisissa tut- kimus- ja kehittämis- hankkeissa yhdistäen olemassa olevaa tietoa ja menetelmiä</p> <p>Kuvailee kilpailulainsää- dännön merkityksen osa- tajan, että myyjän näkö- kulmasta</p> <p>Tunnistaa hankkeiden rahoitusjärjestelmät ja hakuprosessin</p>	<p>Ymmärrän yrittäjyyden perusteet.</p> <p>Tunnistan hanketoi- minnan keskeisimmät rahoitusjärjestelmät ja osaan määritellä kil- pailulainsäädännön keskeisimmät periaat- teet liikunta-alan asia- kastoiminnassa.</p>	<p>Osallistun työ- yhteisön inno- vatiivisen ilma- piiriin kehittä- miseen.</p> <p>Tuen käyttäy- tymiselläni toi- mintaympäris- töni innovatii- vista työilma- piiriä.</p>	<p>Arvioin ja kehitän omaa toimintaani tutkimus- ja kehit- tämishank-keissa.</p>	<p>Rakennan uusia innovatiivisia rat- kaisuja toimin- nan edistä- miseksi.</p> <p>Tunnistan ja osaan määritellä liikuntarahoituk- sen yleisimmät hakuprosessit.</p>
<p>Kansainvälistymis- osaaminen</p> <p>Academic writing</p> <p>Yrkesinriktad växelver- kan I arbetsomgivning</p>	<p>Teen yhteenvetoa oman alan keskei- sistä osaamisesta ammattisanastoa eng- lannin ja ruotsin kieltä hyödyntäen.</p>	<p>Suunnittelen omaa osallis- tumistani vuo- rovaikutuksen ja oppimisen lähtökohdista ja osana toimi- vaa työyhtei- söä.</p>	<p>Tunnistan omat kehityskohteeni.</p>	<p>Hyödynnän vie- raskielistä läh- deaineistoa asi- antuntijuuden kehittämiseksi.</p> <p>Osaan viestiä vieraalla kielellä suullisesti ja kir- jallisesti.</p>
Koulutusalaakohtaiset kompetenssit				
<p>Liikuntapedagogi- nen osaaminen</p> <p>Suunnittelee ja kehittää liikuntapedagogista osaamistaan ja laajen- taa erilaisten pedagogis- ten menetelmien käyttöä oppimistilanteissa</p>	<p>Yhdistän työssäni useita pedagogisia menetelmiä.</p> <p>Arvioin käyttämäni menetelmien toimi- vuutta ja teen vertailua eri menetelmien toimi- vuudesta oppimisko- kemuksia ja -tietoa yhdistäen</p>	<p>Suunnittelen omaa osallis- tumistani vuo- rovaikutuksen ja oppimisen lähtökohdista ja osana toimi- vaa työyhtei- söä.</p> <p>Yhdistän eri vuorovaikutus ja viestintäme- netelmiä osal- listen tarpei- den mukaan</p>	<p>Suunnittelen koh- deryhmälle sopivia pedagogisia rat- kaisuja.</p> <p>Analysoin ja ar- vioin pedagogista osaamista perus- tellusti ammatilli- seen tietopohjaan perustaen</p>	<p>Yhdistän, sovel- lan ja kokeilen tarkoituksenmu- kaisesti erilaisia pedagogisia me- netelmiä.</p> <p>Suunnittelen omaa oppimista tukevia koke- muksia aktiivi- sesti toimimalla ja dokumentoi- malla.</p>
<p>Hyvinvointiosa- aminen</p> <p>Suunnittelee, edistää ja arvioi asiakkaan koko- naisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia</p> <p>Suunnittelee ja kehittää liikuntaterapiaa osana hyvinvointivalmennusta.</p>	<p>Suunnittelen ja kehitän liikuntaterapian ja hy- vinvointivalmennuksen hyviä käytäntöjä uu- simman tiedon ja ympä- ristön vaatimukset huomioiden</p> <p>Sovellan ja kehitän tie- topohjaani ja hyviä käytäntöitä hyvinvointi- valmennuksen periaat- teiden mukaisesti</p> <p>Tunnistan kylmän il- manalan vaatimukset hyvinvoinnille.</p> <p>Arvioin lämpötilan ja luonnonolosuhteiden</p>	<p>Arvioin ja ana- lysoin ihmistä yksilönä ja ti- lannekohtai- sesti</p> <p>Vuorovaiku- tustilanteissa käytän vaikut- tamiskeinoja, jotka tunnet- tuimmin vai- kuttavat ilma- piiriin ja yhteis- työhön.</p> <p>Yhdistän eri vuorovaikutus ja viestintäme-</p>	<p>Arvioin ja kehitän omaa valmen- nusosaamistani palautetta ja ver- tailuja hyödyntäen.</p> <p>Sovellan valmen- nustilanteissa ai- kaisempaa koke- musta, muiden ko- kemuksia ja alan viimeisintä tietoa.</p>	<p>Vertailen saa- miani kokemuk- siani valmen- nustilanteiden toteutuksista asiakaspa- lautetta, alan hy- viä käytäntöitä ja uutta tietoa käyt- täen.</p> <p>Suunnittelen omaa oppimista tukevia koke- muksia aktiivi- sesti toimimalla ja dokumentoi- malla</p> <p>Teen toiminta- suunnitelmani</p>

<p>Tuntee kylmän ilman alan asettamat vaatimukset ihmisen hyvinvoinnille ja osaa ottaa huomioon ne liikuntaterapiassa ja hyvinvointivalmennuksessa.</p>	<p>merkitystä ihmisen hyvinvoinnille</p>	<p>netelmiä osallisten tarpeiden mukaan.</p>		<p>asiakasta/ kohderyhmää osallistaen ja asiakkuuteen perehtymistäni hyödyntäen.</p>
<p>Urheiluvalmennusosaaminen</p> <p>Kehittää valmennusosaamistaan teknologiaa hyödyntäen</p> <p>Kehittää optimaalisen suorituskyvyn sekä suorituskyvyn kehittymisen kannalta keskeisiä, lajin huippusuoritukseen vaikuttavia prosesseja</p> <p>Suunnittelee ja kehittää liikuntaterapiaa osana kilpa- ja huippu-urheiluvalmennusta</p>	<p>Vertailen valmennusympäristöjen vaatimuksia teknologiaa hyödyntäen.</p> <p>Arvioin, luokittelen ja suunnittelen optimaaliseen suorituskykyyn vaikuttavia toimenpiteitä uusimman tutkimuksellisen tiedon ja kokonaisvaltaisen ihmiskäsityksen viitekehksessä.</p> <p>Yhdistän erilaisia liikuntaterapian ennaltaehkäiseviä muotoja kilpa- ja huippu-urheilun toimintaympäristöissä.</p>	<p>Arvioin ja analysoin ihmistä yksilönä ja tilannekohtaisesti.</p> <p>Vuorovaikutustilanteissa käytän vaikuttamiskeinoja, jotka tunnetuimmin vaikuttavat ilmapiiiriin ja yhteistyöhön.</p> <p>Yhdistän eri vuorovaikutus ja viestintämenetelmiä osallisten tarpeiden mukaan</p>	<p>Arvioin ja kehitän omaa valmennusosaamistani toiminnasta saadun palautteen avulla</p> <p>Yhdistän vaihtelevia palautteen ja arvioinnin menetelmiä oman osaamisen arvioimisessa</p> <p>Arvioin ja kehitän valmennusosaamistani yhdistäen palautteen ja uusia kansallista ja kansainvälistä tietoa</p>	<p>Vertailen saamiani kokemusiani valmennustilanteiden toteutuksista palautetta, alan hyviä käytänteitä ja uutta tietoa käyttäen.</p> <p>Suunnittelen ja vertailen valmennusosaamista kokonaisvaltaista ihmiskäsitystä ja urheilijalähtöistä valmennusajattelua käyttäen.</p>

Liite 4 Heikkala, RM-6 – Koulutuksen suunnittelun ja arvioinnin reflektiivinen malli

Liite 4 1(5)

0. Aloitus

TAVOITE

- MIKSI koulutus järjestetään?
- Mikä on koulutuksen tavoite?
- Millaiseen "näkyvään toiminnan muutokseen" koulutus tähtää?

SYVYYS JA LAAJUUS

- Millaisia vaatimuksia OPS, EQF tai koulutusjärjestelmä asettaa koulutukselle?
- Mikä on koulutuksen laajuus (tunnit, opintopisteet)?
- Mitkä ovat opiskelijoiden resurssit?
- Tähtääkö koulutus syvyyteen vai laajuuteen? (Syvyys - spesifi aihe; laajuus - monta aihetta)

JÄRJESTÄJÄN RESURSSIT

- Mitkä ovat vastuopettajan resurssit?
- Kuka/ketkä vastaavat suunnittelusta? Entä toteutuksesta?
- Kuinka opettajien ihmis- ja oppimiskäsitykset näkyvät toteutuksessa?
- Millaista tukea opettajille on tarjolla (ICT; muut)?
- Onko tarvetta rekrytoida lisäosaamista/työresurssia?
- Mikä on koulutuksen budjetti ja miten se jakautuu eri osien kesken? Onko koulutukselle tehty budjettiarvio euroissa?"
- Voiko rahoituksessa hyödyntää joitain muita kanavia (hankkeita jne.)?

KURSSIN AIKATAULU

- Mitkä ovat koulutuksen aloitus- ja lopetuspäivät?
- Milloin toteutuksen täytyy olla valmis?
- Voiko toteutusta suunnitella ja kehittää koulutuksen aikana?
- Onko muita huomioitavia asioita aikataulun näkökulmasta (lomat, opettajien lomat, high-season..)?

Liite 4 2(5)

1. Konteksti

MITÄ

Sisältö

- Mitä vaatimuksia OPS, EQF tai koulutusjärjestelmä asettaa koulutuksen sisällölle?
- Onko kaikki kurssin sisältö/materiaali ajan tasalla, käytettävissä ja koulutuksen kannalta relevanttia?
- Kuinka opiskelija voi hyödyntää koulutuksen sisältöön aiempaa osaamistaan? Rakentuuko sisältö konstruktivistisesti?
- Onko sisällön lähdeviitteet ja käyttöoikeuksista huolehdittu ja näkyvillä?

KENELLE

- Millaisia opiskelijaprofiileja* koulutukseen on suunniteltu?
*Opiskelijaprofiili on kuviteltu "opiskelijatyyppejä"
- Onko opiskelijaryhmä etukäteen tiedossa? Onko kyseisellä ryhmällä erityisvahvuuksia tai -vaatimuksia jotka on huomioitava?
- Onko kursseilla päivä-, etä-, monimuoto- ja/tai muita opiskelijatyyppejä?
- Täytyykö opiskelijoiden kieli, kulttuuri tai muut vastaavat asiat huomioida erityisesti?
- Millaiset osaamisen lähtötaaso-vaatimukset opiskelijoille on asetettu?
- Onko opiskelijoiden lähtötaaso-vaatimus ilmoitettu etukäteen ja se tarkastetaan koulutuksen alussa? (Miten, milloin?)
- Koulutuksen osallistujien minimi- ja maksimimäärät on määritelty ja ilmoitettu?
- Osallistujien valintaan on olemassa prosessi, joka on kaikkien tiedossa?

MITEN

TOTEUTUS

- Millä tavalla koulutus järjestetään (lähi-, etä-, monimuoto-, hybriditoteutus)?

VUOROVAIKUTUS

- Kuinka opiskelijoiden vuorovaikutus vertaisten, opettajan sekä mahdollisten muiden tahojen välillä on järjestetty?
- Onko vuorovaikutukselle varattu erillinen aika tai onko sitä suunniteltu koko koulutuksen ajalle?
- Onko opiskelijoilla mahdollisuus tavoittaa opettaja työpajoissa, pyynnöstä tai erikseen sovittuna aikana?
- Onko opiskelijoille tarjolla tukipalveluja (mm. ICT-tuki) ja ne on selkeästi kuvattu?

Liite 4 3(5)

2. Linjakuus

ILO (OSAAMISTAVOITTEET)

- Onko osaamistavoitteet määritelty osaamisperustaisesti hyödyntäen aktiivisia verbejä? (Tämän koulutuksen jälkeen osaat...)
- Huomioivatko osaamistavoitteet niin geneeriset kuin koulutuskohtaiset kompetenssit?
- Ennakoivatko osaamistavoitteet alan osaamistarpeita ja tulevaisuuden näkymiä?
- Ovatko osaamistavoitteet riittävän joustavat (vs. OPS/EQF/Koulutus), mutta myös mitattavissa (konkreettisesti sanoitettu)?
- Osaamistavoitteet huomioivat kognitiiviset, affektiiviset, psykomotoriset, metakognitiiviset sekä interpersoonalliset ulottuvuudet? (Atkinson)
- Onko osaamistavoitteita määritelty noin 5-10?
- Tukevatko osaamistavoitteet myös opiskelijan koulutuksen jälkeistä osaamisen kehittymistä (meta-taidot)?

AT (ASSESSMENT TASK – ARVIOINTIKÄYTÄNNÖT)

- Perustuuko opiskelijoiden arviointi osaamistavoitteille ja arviointikriteereille?
- Miten arvioinnin *validiteetti*, *reliabiliteetti*, *autenttisuus*, *läpinäkyvyys* ja *inklusiivisuus (Race)* on varmistettu?
- Onko näyttöjen ja tehtävien tarkoitus, tavoite, suoritustapa, arviointikriteerit, aikataulu ja arvioitu ajankäyttö kuvattu selkeästi?
- Onko opiskelijoilla mahdollisuus vaikuttaa arviointikriteerien määrittelyyn?
- Onko arviointikriteereistä luotu selkeä rubriikki?
- Ovatko näytöt ja tehtävät mahdollisimman autenttisia, konkreettisia ja työelämälähtöisiä?
- Kuinka itse- ja vertaisarviointia sekä -palautetta hyödynnetään koko koulutuksen ajan?

TLA (TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES – OPETUS-OHJAUS TAPAHTUMAT)

- Perustuuko opetus-ohjaus-strategia osaamistavoitteisiin sekä arviointikriteereihin?
- Hyödyntävätkö pedagogiset ratkaisut LEARNS-mallia?
- Ovatko työpajat ja oppitunnit rakennettu *Start-Heart-Close* -mallin ympärille?
- Millä tavalla *Conversational Framework (Laurillard)* esiintyy oppimisprosessin suunnittelussa?
- Millä tavalla *tiedon omaksuminen, tutkiva oppiminen, harjoittelu, tuottaminen, keskustelemalla oppiminen* sekä *yhteistyö (Laurillard)* esiintyvät oppimisaktiviteeteissa?
- Tukevatko pedagogiset ratkaisut opiskelijoiden autonomiaa (ts. Onko toteutuksessa tarjolla erilaisia menetelmiä ja tapoja opiskelijoiden omien tavoitteiden asettamisen tueksi)?
- Haastavatko pedagogiset ratkaisut opiskelijoita niin yksilö- kuin pienryhmä- sekä ryhmätyöskentelyssä? Sisältääkö koulutus myös yksinään suoritettavia tehtäviä?
- Ovatko pienryhmä- ja ryhmäkoot tarkoituksenmukaiset?
- Hyödyntävätkö pedagogiset ratkaisut käänteistä opettamista tai tähtäävätkö ne kontakti-tuntien tehokkaaseen käyttöön?

PALAUTE

- Onko opiskelijoilla mahdollisuus saada palautetta vertaisilta ja/tai opettajalta koko oppimisprosessin ajan?
- Ovatko oppilaan sisäisen palautteen, introspektion ja itsereflektion prosessit olennainen osa oppilaan osaamisen kehittymistä? Ovatko nämä prosessit suunniteltu ja tuettu koko koulutuksen ajan?
- Tukeeko opiskelijoiden antama ja saama formatiivinen palaute niin opiskelijan omaa kehittymistä kuin hänen arviointiosaamistaan?

Liite 4 4(5)

3. Mallinnus

NARRATIIVI

- Onko koulutuksen rakenne selkeä ja eteneminen sujuvaa?
- Onko etenemisen vaiheet kuvattu ja ohjeistettu selkeästi?
- Onko koulutukseen suunniteltu aiheiden/teemojen mukaisia syklejä? Onko syklit pilkottu pienempiin mikro-sykleihin?
- Onko koulutuksen toteutus suunnitelma nähtävillä ja mahdollisia muutoksia varten tiedotuskanava määritelty?

INFRA

- Onko mahdolliset tilavaraukset, ulkopuoliset opettajat/asiantuntijat ja muut tilaukset tehty?
- Tarvitaanko koulutuksessa erityisiä välineitä ja/tai tietotekniikkaa ja onko järjestelmien toimivuus tarkastettu koko koulutuksen ajanjaksolle?
- Onko koulutukseen liittyvä taloushallinto, ilmoittautumiset ja opiskelijahuolto järjestetty?

OPPIMISALUSTA

- Tukeeko koulutuksen alusta koulutuksen toteutusta?
- Kuka on vastuussa oppimisalustan luomisesta?
- Milloin ja millä resurssilla oppimisalusta tuotetaan?
- Onko oppimisalustan kehittämisessä mahdollista hyödyntää koulutuksen ulkopuolista testaaajaa (esim. toinen opettaja tai henkilökunnan jäsen)?
- Hyödynnetäänkö oppimisalustan analyysityökaluja opiskelijoiden edistymisen, seuraamisen, etenemisen, kannustamisen ja ohjaamisen tukena?
- Noudatetaanko oppimisalustalla muiden vastaavien koulutusten kanssa yhtenäistä visuaalista ilmettä ja toimintatapaa?
- Ovatko visuaalinen ilme, tekstit sekä ohjeet selkeät ja yhdenmukaiset?
- Aukeavatko linkit ja tiedostot uuteen selainikkunaan?

SOVELLUKSET, TYÖVÄLINEET JA MEDIA

- Onko oppilaiden tietotekniset vaatimukset ilmoitettu selkeästi etukäteen?
- Ovatko linkit, videot sekä muu media selkeästi nimetty ja materiaali saatavilla tarvittaessa tekstimuodossa?

4. ARVIOINTILOGISTIIKKA

- Onko opiskelijoiden arviointi suunniteltu etukäteen huomioiden opettajien resurssi pitkin koulutuksen toteutumista?
- Määritelläänkö osaamisen taso "*Vahva Osaaminen - Pätevä - Ei vielä pätevä*" -asteikolla, numeerisella arvioinnilla vai jollakin muulla tavalla?
- Tukeeko summatiivinen arviointi osaamisen kehittymistä?
- Onko uusintatehtäville ja -näytöille määritelty toimintatavat, ajat ja arviointikriteerit?
- Onko arvioinnin palautteelle määritelty aika, tapa, vastuhenkilö ja deadline?
- Hyödynnetäänkö arvioinnissa monipuolisia menetelmiä ja tietoteknisiä apuvälineitä (esim. e-tentit, yms..)?
- Ovatko opiskelijat tietoisia, miten ja milloin arvioinnista ilmoitetaan?
- Voiko opiskelija valittaa arvioinnista? Jos voi, miten? Ovatko opiskelijat tietoisia valitusprosessista?
- Täytyykö koulutuksen päättymisessä huomioida todistukset, diplomit tai muu vastaava dokumentointi?

Liite 4 5(5)

5. Reflektio

REFLEKTIO

- Hyödyntääkö opettaja/t koulutuksen reflektiossa jotakin sovittua mallia (esim: What? So what? Now what?)?
- Koulutuksen toteutuksen reflektiolle on varattu vastuuhenkilöille aika, paikka ja resurssi?
- Miten opettajien ihmis- ja oppimiskäsitykset näkyivät toteutuksessa?

PALAUTE

- Kerätäänkö opiskelijoilta sykli-, koulutuksen väli- ja/tai loppupalaute?
- Kuka on vastuussa palautekyselyn laatimisesta, sisällöstä, julkaisusta ja analysoinnista?
- Miten analysoidut palautteet käsitellään ja kenen toimesta?
- Annetaanko palautteille vastapalaute? Miten, kenen toimesta?
- Hyödynnetäänkö koulutuksen vaikuttavuuden arviointiin jotain työkalua (esim. Wenger:n koulutuksen arvon arviointi)?

JATKOSUUNNITELMA

- Kuinka koulutusta kehitetään reflektion ja palautteiden perusteella?
- Kuka on vastuussa koulutuksen kehittämisestä? Miten, milloin ja millä resurssilla?
- Onko jatkosuunnitelma laadittu toiminnalliselle kielelle? (Muutamme tämän..., vaihdamme tämän..)
- Onko jatkosuunnitelman muutokset ja kehitysehdotukset konkreettisia ja objektiivisia?

5. Reflektio

REFLEKTIO

- Hyödyntääkö opettaja/t koulutuksen reflektiossa jotakin sovittua mallia (esim: What? So what? Now what?)?
- Koulutuksen toteutuksen reflektiolle on varattu vastuuhenkilöille aika, paikka ja resurssi?
- Miten opettajien ihmis- ja oppimiskäsitykset näkyivät toteutuksessa?

PALAUTE

- Kerätäänkö opiskelijoilta sykli-, koulutuksen väli- ja/tai loppupalaute?
- Kuka on vastuussa palautekyselyn laatimisesta, sisällöstä, julkaisusta ja analysoinnista?
- Miten analysoidut palautteet käsitellään ja kenen toimesta?
- Annetaanko palautteille vastapalaute? Miten, kenen toimesta?
- Hyödynnetäänkö koulutuksen vaikuttavuuden arviointiin jotain työkalua (esim. Wenger:n koulutuksen arvon arviointi)?

JATKOSUUNNITELMA

- Kuinka koulutusta kehitetään reflektion ja palautteiden perusteella?
- Kuka on vastuussa koulutuksen kehittämisestä? Miten, milloin ja millä resurssilla?
- Onko jatkosuunnitelma laadittu toiminnalliselle kielelle? (Muutamme tämän..., vaihdamme tämän..)
- Onko jatkosuunnitelman muutokset ja kehitysehdotukset konkreettisia ja objektiivisia?

Opinnäytetyöprosessin osaamisen arvioinnin alku- ja loppuarvioin-
tien kuvauskohtaiset arviot

		(1 - 5)		(1,3,5)		PEDAGOGINEN OSA-ALUE		(1 - 5)		(1,3,5)	
		Alku	Loppu	A	R	V	O	I	N	T	U
Substanssin osa-alue											
1	Hallitsen hyvin opettamani ammattitaitoni tiedoperustan	3	3	R							
2	Hallitsen hyvin opettamani ammattitaidon viidi- ja perustaidot	3	3	V							
3	Seuraan aktiivisesti ammattilaini kehitystä	2	3	R							
4	Suorittelen opettamani yhteistyössä työelämän kanssa	2	3	O							
5	Pystyn päivittämään ammattilaisena osaamiseni jatkuvasti	4	5	I							
6	Minulla on hyvät tiedo- ja väestätietoisuus taidot	4	5	N							
7	Suunnittelen työelämäntilanteita projekteja	2	1	T							
8	Toimin em. projektien vetäjänä/ohjaajana	1	1	S							
9	Arvioin omaa osaamistani ja ammattitaitoani ja päivitin sitä mm. työelämän yhteistyötilanteissa	4	5	K							
10	Hallitsen asiakaspalvelutaitanteet hyvin	4	5	A							
11	Olen ammattilaini vastuuntuntoinen toimija	5	5	A							
12	Olen ylipää ammattilaisesta osaamisestani	5	5	L							
13	Minulla on alani laaja asiantuntijaverkosto	3	3	M							
14	Olen hyvässä työväesssä ja olen aloitteellinen työssäni	5	5	U							
15	Osaan toimia myös epävarmuudessa	5	5	U							
16	Kielitaitoni puolesta pystyn osallistumaan myös kansainvälisiin hankkeisiin	5	5	E							
17	Tiedän ammattilaini työn laatuvaatimukset	2	3	T							
18	Tiedän ammattilaini vastuun työelämän tuloksen tekijänä	4	3	T							
19	Minulla on näkemyksiä alani tulevaisuudesta	3	3	U							
20	Minulla on näkemyksiä yhteiskunnallisista muutoksista	3	3	U							
Substanssin osa-alue											
1	Hallitsen hyvin opettamani ammattitaitoni tiedoperustan	3	3	R							
2	Hallitsen hyvin opettamani ammattitaidon viidi- ja perustaidot	3	3	V							
3	Seuraan aktiivisesti ammattilaini kehitystä	2	3	R							
4	Suorittelen opettamani yhteistyössä työelämän kanssa	2	3	O							
5	Pystyn päivittämään ammattilaisena osaamiseni jatkuvasti	4	5	I							
6	Minulla on hyvät tiedo- ja väestätietoisuus taidot	4	5	N							
7	Suunnittelen työelämäntilanteita projekteja	2	1	T							
8	Toimin em. projektien vetäjänä/ohjaajana	1	1	S							
9	Arvioin omaa osaamistani ja ammattitaitoani ja päivitin sitä mm. työelämän yhteistyötilanteissa	4	5	K							
10	Hallitsen asiakaspalvelutaitanteet hyvin	4	5	A							
11	Olen ammattilaini vastuuntuntoinen toimija	5	5	A							
12	Olen ylipää ammattilaisesta osaamisestani	5	5	L							
13	Minulla on alani laaja asiantuntijaverkosto	3	3	M							
14	Olen hyvässä työväesssä ja olen aloitteellinen työssäni	5	5	U							
15	Osaan toimia myös epävarmuudessa	5	5	U							
16	Kielitaitoni puolesta pystyn osallistumaan myös kansainvälisiin hankkeisiin	5	5	E							
17	Tiedän ammattilaini työn laatuvaatimukset	2	3	T							
18	Tiedän ammattilaini vastuun työelämän tuloksen tekijänä	4	3	T							
19	Minulla on näkemyksiä alani tulevaisuudesta	3	3	U							
20	Minulla on näkemyksiä yhteiskunnallisista muutoksista	3	3	U							
Kehtämisen osa-alue											
1	Suorittelen ja kehitän omaa työtä kokonaisvaltaisesti	4	4	R							
2	Osaan arvioida omaa työtäni	4	4	V							
3	Toimin alani arvostusta nostavasti	5	5	I							
4	Toimin aikuiskouluttajan ammattitaiton mukaisesti	4	5	O							
5	Olen rohkea kokeilemaan työssäni uusia ratkaisuja	5	5	N							
6	Osaan suunnitella ja johtaa kehittämisprojekteja	3	3	T							
7	Seuraan aktiivisesti opetusalan tutkimuksia	3	3	I							
8	Minulla on näkemyksellisyttä omaan alani kehittämiseksi	3	5	I							
9	Minulla on oma kehityssuunnitelma (tutustuimme), joka on osa työyhteisön henkilöstön kehittämissuunnitelmaa	4	4	K							
10	Minulla on ideoita työntekijä ja opetusalan kehittämiseksi	4	4	K							
11	Olen ylipäänsä huomioinnin työelämän kehittämistarpeet	4	4	A							
12	Muuan ja kehitän omaa ja oppilaitoksen toimintaa työelämän palautteen pohjalta	4	4	L							
13	Arvioin työntekijätoimintaa myös työelämän näkökulmasta	4	4	A							
14	Ymmärrän työntekijöiden alueen työelämän kehittäjä	3	3	M							
15	Seuraan työelämän kehitystä jatkuvasti	3	3	U							
16	Toimin kiireessä yhteistyössä alueen työelämän kanssa	2	3	U							
17	Ideoin usein yhteistyötoiminnan kanssa uusia toimintatapoja	1	3	E							
18	Pystyn vaikuttamaan alani kehitykseen tuomalla esiin ja hankkimalla uutta tutkimustietoa	3	3	T							
19	Suunnittelen työelämäntilanteita kehittämishankkeita	2	2	T							
20	Opin jatkuvasti uutta yhteistyöstäni työelämään	2	3	U							
TYÖYHTEISÖN OSA-ALUE											
1	Treenin yhteistyötä oppilaitoksen muiden toimijoiden (kollegat, muu henkilöstö) kanssa	5	5	R							
2	Osaan tuoda rakentavasti esille oman osaamiseni	4	4	V							
3	Osaan ja haluan toimia ihmisten kanssa en yhteistyöyhteisöissä	5	5	I							
4	Osaan toimia erilaisissa johtamiskäytännöissä (projekti, tiimi, asiantuntijaryhmä)	3	3	O							
5	Osaan hakea asiantuntija-apua ja konsultointia oppilaitoksemme eri aloilta	4	4	N							
6	Toimin tavoitteellisesti mutta aloja edustavien opettajien/toimijoiden kanssa	4	4	T							
7	Osaan toimia moniammatillisissa yhteistyöryhmissä	4	4	I							
8	Ymmärrän yhteistyön merkityksen uusien toimintatapojen innovaatio	5	5	I							
9	Ymmärrän, miten oppilaitoksen vision ja pedagoginen strategia ohjauvat yhteisiä kehittämisiä	5	5	K							
10	Hyödynnän työelämästä saatavaa palautetta työyhteisön yhteistyötappojen kehittämiseksi	2	2	A							
11	Luonne ammattilaisen aikuiskoulutukseen taloudelliset rauhatehdot	3	3	A							
12	Ymmärrän taloudellisten tekijöiden merkityksen toiminnan suunnittelussa	4	4	A							
13	Ymmärrän yhteiskunnan asettamat tavoitteet amm. aikuiskoulutukselle	3	3	M							
14	Toimin opetushallinnon säädösten ja määräysten mukaisesti	4	4	U							
15	Ymmärrän työelämän globaalien muutosten lityvät tekijät (esim. halpatuotanto)	3	3	U							
16	Olen aktiivinen ammattilaisen koulutuksen aseman kohottamisessa	4	4	E							
17	Havaiten työelämäntilanteissa koulutuksen kehittämistarpeita ja tuon niitä aktiivisesti esille	3	3	E							
18	Olen koulutuksen kehittämiseksi huomioin alueelliset tarpeet ja paikallisen työelämän erityispiirteet	2	2	T							
19	Seuraan aktiivisesti alueen työelämän kehittämis- ja tutkimustoimintaa	2	2	T							
20	Pystyn näkemään tulevaisuudessa tarvittavia ammattitaitoneita	3	3	U							

Liite 6 Lapin AMK, Opinnäytetyön arviointikriteerit
Liite 6 1(2)

Arvioinnin kohteet	Hyljätty	Tyydyttävä 1, kuvaileva	Tyydyttävä 2	Hyvä 3, soveltava	Hyvä 4	Kiitettävä 5, kehittävä
työn tavoitteet ja rajaus	Et ole asettanut työlle tavoitteita tai asettamasi tavoitteet eivät ole relevantteja ja aihe on rajaamatta.	Osaat asettaa työlle tavoitteet, mutta niiden selkeydessä ja aiheen rajauksessa on suuria puutteita.	Osaat asettaa työlle tavoitteet, mutta niiden selkeydessä ja aiheen rajauksessa on jonkin verran puutteita.	Osaat asettaa työlle selkeät tavoitteet ja rajata aiheesi.	Osaat asettaa ja perustella työlle selkeät tavoitteet ja rajata aiheesi.	Osaat asettaa ja perustella työlle selkeät tavoitteet ja rajata aiheesi täsmällisesti.
tietoperusta ja perustelut, käsitteet ja määrittelyt, lähteiden käyttö ja laatu	Et ole rakentanut aiheeseen liittyvää tietoperustaa eikä määrittellyt käsitteitä. Käyttämäsi lähdemateriaali on olematonta tai epäluotettavaa.	Osaat rakentaa aiheeseen liittyvän tietoperustan, mutta se on jäsenyksessä ja käsitteiden määrityksessä on jonkin verran puutteita. Käyttämäsi lähdemateriaali on niukkaa ja oppikirjamaista.	Osaat rakentaa aiheeseen liittyvän tietoperustan, mutta sen jäsenyksessä ja käsitteiden määrityksessä on jonkin verran puutteita. Käyttämäsi lähdemateriaali on yksipuolista ja oppikirjamaista.	Osaat rakentaa tavoitteidesi tietoperustan ja määrittelyt selkeästi. Osaat käyttää alantasaista, tehtäväsi tukevaa ja monipuolista lähdemateriaalia.	Osaat muodostaa työllesi perustellun tietoperustan. Osaat määrittellä ja käyttää käsitteitä asiantuntevasti. Osaat käyttää ajantasaista, tehtäväsi tukevaa ja monipuolista lähdemateriaalia.	Osaat muodostaa työllesi perustellun tietoperustan ja tarkastella sitä kriittisesti. Osaat määrittellä ja käyttää käsitteitä asiantuntevasti. Osaat hyödyntää kriittisesti tarkoituksenmukaista lähdemateriaalia.
menetelmät ja työtavat/työvälineet	Et ole valinnut menetelmiä ja työvälineitä tai valitsemasi menetelmät ja työvälineet eivät palvele työn toteuttamista.	Osaat kuvata menetelmiä ja työvälineitä, mutta työsi kamalalta valinasi ovat epäohjelmukaisia ja käyttö puutteellista.	Osaat kuvata menetelmiä ja työvälineitä, mutta työsi kamalalta valinasi ovat epäohjelmukaisia ja käyttö puutteellista.	Osaat valita sopivat menetelmät ja työvälineet tavoitteesi saavuttamiseksi. Osaat käyttää niitä johdonmukaisesti.	Osaat valita ja perustella sopivat menetelmät ja työvälineet tavoitteesi saavuttamiseksi. Osaat soveltaa niitä johdonmukaisesti ja arvioida niiden toimivuutta kriittisesti.	Osaat valita ja perustella tarkoituksenmukaiset menetelmät ja työvälineet tavoitteesi saavuttamiseksi. Osaat soveltaa niitä johdonmukaisesti ja arvioida niiden toimivuutta kriittisesti.
suunnitelmallisuus	Et tunnista työskentelyprosessin vaiheita.	Osaat tunnistaa prosessin eri vaiheita, mutta et toimi niiden mukaisesti.	Osaat tunnistaa prosessin eri vaiheita, mutta toimit osittain epäloogisesti.	Osaat suunnitella prosessin eri vaiheet ja toimia niiden mukaisesti.	Osaat suunnitella ja toteuttaa prosessin hallitusti ja perustellusti sekä tarvittaessa reagoita muutoksiin.	Osaat suunnitella ja toteuttaa prosessin hallitusti ja perustellusti sekä tarvittaessa reagoita muutoksiin.
ajankäytön hallinta	Et hallitse ajankäyttöäsi.	Osaat saattaa työsi valmiiksi, mutta ajankäytön ja/tai toteutuksen kanssa on ollut suuria ongelmia.	Osaat saattaa työsi valmiiksi, mutta ajankäytön ja/tai toteutuksen kanssa on ollut jonkin verran ongelmia.	Osaat toteuttaa työsi suunitellussa aikataulussa.	Osaat toteuttaa työsi suunitellussa aikataulussa ja reagoita muutoksiin.	Osaat toteuttaa työsi suunitellussa aikataulussa ja reagoita muutoksiin.
eettisyys ja luotettavuus	Työskentelysi on epäeettistä. Työsi on plagioitu tai ei perustu tosiasioihin.	Osaat tunnistaa eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä periaatteita, mutta niiden mukaisessa toiminnassa on puutteita.	Osaat kuvata eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä periaatteita, mutta niiden mukaisessa toiminnassa on jonkin verran puutteita.	Osaat noudattaa eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä periaatteita toiminnassasi.	Osaat määrittellä ja noudattaa eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä periaatteita sekä arvioida kriittisesti niiden toteutumista työssäsi.	Osaat määrittellä ja noudattaa eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyviä periaatteita sekä arvioida kriittisesti niiden toteutumista työssäsi.
oppimisen taidot						

